

Zijt Mij Genadig!

Het Gebed des Boetvaardigen,

in Psalm 51,

Voor Allen Uitgelegd en Toegepast

door

Dr. ANDREW MURRAY.

Met 'n Levensschets van Dr. Murray
door Professor J. I. Marais.

Tweede Editie.

*Uitgave van de Bijbel en Bid Vereeniging
voor 1918.*

Uitgegeven door
DE PUBLICATIE COMMISSIE,
VAN DE
Zuid Afrikaansche Bijbel Vereeniging,
9, Kerkstraat, KAAPSTAD.
1917.

INHOUD.

Levensschets van wijlen Dr. A. Murray	7
Voorwoord	17
Aan de Leden der Nederduitsche Gereformeerde Gemeente in de Kaapstad	19
.	
De Aanhef (Psalm 51)	23

A.—INLEIDING.

I. Gij zijt die Man	28
II. De Groote Genade	33
III. Onze Overtredingen	38
IV. Gewasschen in het Bloed	42
V. Gereinigd	47

B.—DE ZONDE.

VI. De Kennis der Zonde	51
VII. Het Diepe Schuldbesef	55
VIII. Vergrijp tegen God	59
IX. Rechtvaardig en Rein	63
X. De Natuurlijke Bedorvenheid	67
XI. Het Verlangen van God	71
XII. De Eenige Weg	75

C.—DE VERLOSSING.

XIII. Ontzondiging	79
XIV. Witter dan Sneeuw	84
XV. Verheuging na Verbrijzeling	89
XVI. Voldoening door Jezus	93

XVII.	Alles Uitgedelgd	...	97
XVIII.	De Herschepper	...	101
XIX.	Vast en Zeker	...	105
XX.	Het Licht van Gods Aangezicht	...	109
XXI.	De Inwoning van den Heiligen Geest	...	113
XXII.	De Heilsvreugde	...	117
XXIII.	Vrijmoedigheid		121

D.—DE DANKBAARHEID.

XXIV.	Anderen Weldoen	...	126
XXV.	Arbeid aan Zielen	...	129
XXVI.	De Bron van Kracht	...	133
XXVII.	De Tong die God Roemt	...	137
XXVIII.	Lippen die Gods Lof verkondigen	...	141
XXIX.	De schaduw van het Toekomende	...	145
XXX.	Het Welbehagelijke Offer	...	149
XXXI.	De Opbouw van het Godsrijk		153
XXXII.	De Heerlijke Toekomst		157

LEVENSSCHETS VAN WIJLEN

Dr. A. MURRAY

DOOR

Professor J. I. MARAIS.

EEN WOORD VOORAF.

Het boekje dat thans het licht ziet is een van de vele kostelijke, stichtelijke werken uit de pen van Dr. Andrew Murray gevloeid. Het past ons—nu de schrijver uit ons midden naar het Vaderhuis daarboven werd opgeroepen—een blik te werpen op zijn aardsche leven, dat zoo vol, zoo rijk, zoo krachtig, zoo gezegend was.

“De Man is Vader van het Kind,” leert ons de Natuur: “Het Kind is Vader van den Man,” is de Taal der Levenservaring, der Geschiedenis. Het ouderlijk huis in de stille pastorie te Graaff-Reinet drukte zijn stempel af op het kind. Naast God dankte Andrew Murray veel aan den godzaligen wandelaar van vader en van moeder. Gezegend huis, waar ouders, en vooral moeders, hun kinderen vroeg toevertrouwen aan den grooten Kindervriend! De zaden der godsvrucht worden vroeg gezaaid in het hart van den knaap, en voor hij naar Europa ging was de weg naar den hemel, naar het Vaderhart, hem niet onbekend.

BEKEERING.

Eerst in den vreemde kwam hij tot beslissing, tot volle verzekerdheid des geloofs. In Schotland, waarheen hij vroeg werd gezonden met zijn ouderen broeder, John, kwam hij onder den invloed der herleving die mannen vormde als R. MacCheyne, den beroemden prediker, en Wm. Burns, den godzaligen zendeling naar China. Doch het was te Utrecht, dat de jonge student tot volle helderheid kwam. Vandaar schreef hij aan zijn vader: "Verblijd u met mij, dat uw zoon wedergeboren is." Niet veel, en niet weinig. Maar toch krachtig, pittig, helder, beslissend. Niet allen kunnen zulk een getuigenis afleggen aangaande hun overgang "uit de duisternis tot het licht." De overgang was niet onvoorbereid, toch was die beslissend voor altijd. De ommekeer was diep, was blijvend, voor geheel het leven beteekenisvol.

Dit boekje zal ons toonen, hoe A. Murray het geestelijk leven opvatte. Onder de drie hoofden: Zonde, Verlossing, Dankbaarheid, schetst hij ons dat leven in de taal van den een-en-vijftigsten Psalm. Zijn eigen levens-ervaring kwam overeen met die voorstelling. Uit zijn brieven blijkt het niet, dat er bij hem een langdurig zoeken, een angstig worstelen, een zware gewetensstrijd was, zooals bij Luther; want hij kende de waarheid Gods in Christus Jezus van kindsbeen af, als een Timotheus. De vrucht echter van zijn overgave aan den Heiland bleef niet uit. Zijn leven was een van Verlossing en van Dankbaarheid: het was een kennelijk ingaan in de Heilgeheimen Gods door de poort der wedergeboorte. Met David mocht hij zeggen: "Ik zal den overtreders Uwen weg leeren": "Mijne tong zal Uwe gerechtigheid vroolijk roemen": "Mijn mond zal Uwen lof verkondigen."

PREDIKING.

De kenmerken van dat leven in God bleven niet uit. Krachtig was zijn *prediking*, roerend, diepgrijpend, schriftuurlijk. Andere Evangelisten zijn soms oppervlakkig: zij werken op het

gevoel. Wel bleef bij Andrew Murray dat gevoel niet uit. Er was echter iets veel diepers. Hij greep in de geheimste werkingen van des menschen geest, terwijl hij met buitengewone helderheid de Schriftuurlijke waarheid uiteenzette. Twee groote gedachten hielden hem lang bezig, t.w.: Het GELOOF en de HEILIGMAKING.

GELOOF EN HEILIGMAKING.

Onder Geloof verstond hij wat onze Catechismus daaromtrent leerde: "Een oprecht geloof is niet alleen een zeker WETEN of KENNIS, waardoor ik alles voor waarachtig houde, wat ons God in Zijn Woord geopenbaard heeft; maar ook een ZEKER VERTROUWEN, hetwelk de Heilige Geest door het Evangelie in mijn hart werkt, dat niet alleen anderen, maar ook mij, vergeving der zonden, eeuwige gerechtigheid en zaligheid van God geschonken zij, uit loutere genade, alleen om de verdiensten van Christus."

Daarom drong hij zoo sterk aan op GELOOFSVERZEKERING, en op eene gedurige overgave aan Christus, een "blijven in Jezus." Kom tot Jezus; blijf in Jezus: werk voor Jezus — was schering en inslag zijner prediking van den beginne. Het Christelijk leven beschouwde hij als de gerijpte vrucht van die overgave aan den Heiland, die van alle zonden kan en wil en zal verlossen, naarmate de ziel geleerd heeft voortdurend in Hem te rusten, en niet in haar onmacht te worstelen tegen zonden, waarover zij alleen de overwinning niet behalen kan.

Dit kleurde ook zijn leer aangaande de HEILIGMAKING. De gewone voorstelling van een gedurigen strijd, van een zwaar worstelen, van heftige krachtinspanning ontkende hij wel niet. Dat verschijnsel immers is niet weg te redeneeren. Menige ziel roept uit:

Hoe ik dieper poog te delven,
Hoe ik meer bederf ontmoet.

Maar de vraag is, of de ziel ooit uit die diepte zal worden gered en tot volkomene vrijheid zal geraken, zoo zij blijft in de diepte en worstelt in de diepte. Andrew Murray legde ook hier klem op het geloof. Niet uw strijden, maar uw rusten—zoo roept hij de ziele toe—zal u redden. Het geloof immers is als het rusten van een zuigeling in de armen der moeder. Verlost van zonden door een geloofsdaad: geheiligd van de zonden door een voortgezette geloofsdaad, is de prediking die hier past. Naar de mate van het geloof is er wasdom in het geestelijk leven. En dat leven is dan niet een voortdurende teleurstelling, maar wel een nimmer-eindigende overwinning. Niet alsof de mensch ooit een toestand van vlekkelooze volmaaktheid, van smetteloze zondeloosheid zal bereiken, of kan bereiken op aarde. Het zal zijn een heilige wandel geboren uit Rust in God. Die Rust in God werd herhaaldelijk door Andrew Murray op den voorgrond gebracht, en door niet weinigen onder zijn hoorders ondervonden.

HET GEBED.

Daar nu de mensch dit een en ander nooit in eigen kracht zal verwerven, werd door onzen schrijver in zijn prediking veel klem gelegd op het GEBED. Boek na boek verscheen er uit zijne pen over dit onderwerp, vooral in lateren tijd.

“Het gebed vermag veel. Het vermag veel bij God. De geschiedenis van Zijn volk is daarvan het bewijs. Het gebed kan wonderen doen.” En dat bidden is niets anders dan wachten, wachten op God. Daartoe is er tijd noodig: daartoe is er ernst noodig: daartoe is er stilte en afzondering noodig voor de ziel.

“Neem tijd, mijn lezer, en zie of gij deze wonderen recht vat. Bepoins ze toch, dat zij u helder voor den geest komen, en door Gods Geest van u bezit nemen.” Deze les wordt herhaaldelijk door hem geleerd. En de andere les, om den Heere vast te houden en te zeggen: “Ik zal u niet laten gaan, tenzij Gij mij zegent,” wordt ons gedurig voorgehouden. Hij haalt ergens Stockmeyer aan, waar hij zegt: “Geef uwen God geen rust,

totdat het den Heiligen Geest gelukt heeft u in de diepten van uw bestaan het nieuwe leven verborgen met Christus in God te brengen. Smeek den Heiligen Geest, dat Hij u dieper en meer volkomen toonen wil wat genezing en reiniging er is in de wonden van Christus." Zulk eene leer des gebeds is van beteekenis voor ons. De lezer zal kostelijke gedachten over dit onderwerp vinden ook in dit boekje.

ZIJN ARBEID.

Maar wat is Bidden zonder WERKEN? Het bidden is immers ijdel zonder werken: en het werken is vruchteloos zonder bidden. Bij uitnemendheid was Andrew Murray een werker. Wat deed hij niet met de PEN? Hij schreef niet maar om te schrijven: hij schreef altijd, omdat hij eene boodschap had, een getuigenis om af te leggen. Daarom was zijn schrijven niet voor EEN land, EEN volk, EENE Kerk, maar voor de wereld. Hij mocht in waarheid met Wesley zeggen: "De wereld is mijn parochie." In de Nieuwe Grieksche taal—en in Duitschland, in Italië en New York trof men tijdens zijn leven, treft men nog na zijn dood zijne werken aan. In honderd-duizend-tallen zijn die geschriften verspreid. Christenen van bijna alle Evangelische Kerkgenootschappen lazen en lezen bij voorkeur Andrew Murray's werkjes: vonden en vinden daarin troost en bemoediging voor den levensweg.

Zijn eerste boekje van beteekenis—"Blijf in Jezus," vertaald, verspreid, door heilbegeerigen in Europa en Amerika verslonden, was een kind der herleving. Geschreven voor zijn eigene gemeente in de eerste plaats, voor haar alleen bestemd, en daarna door den schrijver eenigszins gewijzigd in Engelsch overgezt, vond het weldra ingang in Engeland. Door den godzaligen Theodore Monod op de Keswick Conferentie sterk aanbevolen, was er weldra zulk een aanvraag, dat de eene uitgaaf op de andere volgde. In denzelfden geest waren de werkjes hiermee verbonden—"Met Christus in de School des Gebeds,"

“Heilig in Christus,” “Gelijk Christus,” enz. En zijn grootere werk over den “Brief aan de Hebreëen” volgde in dezelfde richting. Zijn pennevruchten waren vele: vooral in de laatste dagen des levens. Menige schrijver herhaalt in latere boeken wat in de eerste wordt medegedeeld. Hier is geen herhaling. Hier is opklimming. Rijpere levenservaring, grondiger schriftstudie, nieuwe inzichten in de heilgeheimen gaven een nieuwen vorm aan hetgeen hij eens schreef, brachten nieuwe gedachten uit den ouden schat.

SCHOOL EN ZENDING.

Wat deed Andrew Murray niet op *Schoolgebied*, op *Zendinggebied*, op *Kerkelijk gebied*, op *Maatschappelijk gebied*? Iets, doch niet alles, moet hierover ten minste worden gezegd. Wat *Schoolgebied* betreft, het *Hugenoten-Seminarie* staat daar als zijn blijvend momnument. Geboren in het gebed, gewiegd in het gebed, gedragen op de vleugelen des gebeds zou dat Seminarie nooit zijn ontstaan, nooit zijn geworden wat het is, zonder Andrew Murray. God legt altijd Zijne ideeën neer in het hart eens menschen, en laat hem die dan uitwerken. Zoo kwam ook het ZENDING-INSTITUUT te Wellington tot stand; zoo ontstond de PREDIKANTEN-ZENDING-VEREENIGING, zoo ook de “S. Africa General Mission.” Ruim was hij op dit gebied: ruim van hart, een man van inzicht en uitzicht op elk gebied. Hoewel hij zijn eigen Kerk lief had, voor haar leefde en arbeidde, in haar uitbreiding belangstelde, kon hij hartelijk meewerken met ieder Genootschap, dat Gods eer bedoelde en de Komst van het Godsrijk bevorderde. De NYASA-ZENDING, zoowel als die van de ZOUTPANSBERGEN en MASHONALAND, had eene plaats in zijn hart; maar ook de SOEDAN-ZENDING en elke werkkring, waarin de “Zaak des Konings” werd behartigd. Geen wonder dus dat hij zulk levendig belang stelde in de “Christelijke Studenten Vereeniging,” aan wier stichting hij meer dan 21 jaren geleden hartelijk deelnam.

KERK EN STAAT.

Wat Andrew Murray op KERKELIJK gebied was, mag blijken uit zijn herhaald vullen van den Moderators Stoel in onze Synode. Hij was betrekkelijk jong, toen die Kerkelijke Vergadering hem het eerst riep tot die waardigheid; en in dagen van Storm en Drang leidde hij hare beraadslagingen op bekwame en soms op indrukwekkende wijze. Hij was het die de Kerk verdedigde toen zij voor de rechtbank gedaagd werd, tijdens haar strijd tegen het indringend Liberalisme. Zijn bekwaamheid, gevatheid, maar ook zijne gematigdheid werden door den Hoofdrechter geprezen, hoewel de uitspraak tegen de Kerk was. Andrew Murray had zich niet als verdediger opgeworpen: de Advocaat der Kerk, de heer F. Watermeyer, was haar tijdens het verhoor ontvallen, en onze Moderator moest optreden, omdat er niemand beter, geschikter, bekwaamer kon worden gevonden. Wat hij toen was, dat bleef hij. Van alles nam hij kennis. Telkens was er iets nieuws, dat door hem werd uitgedacht, zoo het heil der Kerk daarmee gepaard ging. De "Bijbel en Bid Vereeniging" met haar jaarlijksch boekdeel, met haar Almanak van Hoofdstukken uit Oud en Nieuw Testament voor dagelijksche lezing, kwam uit zijn BREIN—liever moet ik zeggen: uit zijn HART te voorschijn. Toen de twee-honderdste verjaardag aanbrak van de komst der Hugenoten in Zuid-Afrika was het weer Andrew Murray die vergaderingen bijeen riep, bijeenkomsten met andere broeders hield in verschillende deelen des lands. Wat een geestdrift werd door die conferenties gewekt! dat weten zij die daaraan deelnamen. En op zijn ouden dag organiseerde hij door geheel het land, tot in de Transvaal, den Zending-Kruistocht, die zooveel deed om harten te winnen, en beurzen te ontsluiten voor de uitbreiding van het Godsrijk.

ZUID-AFRIKA.

En wat hij voor Zuid-Afrika in het geheel was getuigt de Geschiedenis. Men zou terecht op hem kunnen toepassen—met

eenige wijziging natuurlijk—de woorden van den Latijnschen dichter: “Ik ben (een Afrikaner), niets dat (Afrikaansch) is blijft mij vreemd.” Tracht de Geschiedenis van Zuid-Afrika te schrijven zonder zijn naam te noemen en gij grijpt mis. Was hij niet de EERSTE PREDIKANT van Bloemfontein! Was hij niet toen de Reizende Evangelist, die gansch Transvaal en bijna geheel den Vrijstaat tot zijn gebied had? “Gedurende de eerste jaren,” schrijft iemand uit den Vrijstaat, “was hij de eenige leeraar der Ned. Geref. Kerk in de streken ten noorden van de Oranje- en de Vaalrivier. In ‘reizen menigvuldig’ moest hij soms bruglooze rivieren doorwaden, moest hij dagen lang te paard rondzwerfen, gevaren en vermoeienissen van allerlei aard trotseerende, waarvoor zelfs de meest moedige voortrekker zou hebben teruggedeinsd.” Dat hij bemind werd in die streken kan blijken uit de liefde en de achting hem toegedragen door volksleiders en burgers van allerlei stand. Treffend was het den gebogen en hoog-bejaarden grijsaard op Monumentdag te Bloemfontein te hooren: “Broeders hebt elkander hartelijk lief,” en te zien, hoe mannen als wijlen President Steyn en Generaal De Wet, hem eer bewezen als in waarheid een vader des volks.

Andrew Murray heeft met alles meegeleefd: vele oude voortrekkers—zooals Sarel Cilliers—kende hij van nabij. Wat hij van hem dacht kan men lezen in de kolommen van de “Catholic Presbyterian,” waar hij onze Boeren verdedigde tegen een aanval op hen gedaan door een beroemden Schotschen Hoogleeraar. Tijdens den Boeren-Oorlog had hij den moed—als een die hart had voor de Boeren, en kennis had van zaken—een woord in hun belang te spreken in de kolommen van een Engelsch nieuwblad nu niet meer bestaande. Dit werd hem zeer kwalijk genomen. Had iemand hart voor onze Boeren in Vrijstaat en Transvaal, dan was het hij.

BESLUIT.

Andrew Murray is er niet meer. Doch hij leeft nog in onze herinnering. Hij getuigt nog door zijn geschriften. Ook het boekske, waartoe dit schrijven als inleiding dient, is ZIJN getuigenis. Het levend woord is er niet meer: laat de doode letter tot ons spreken. Laat het ons leiden tot eene waarachtige kennis van Zonde, eene heerlijke ervaring van Verlossing, een godzalig leven van Dankbaarheid.

“Dr. Pierson verhaalt, dat zoowat 50 jaar geleden een zonderling verschijnsel in Amerika zich voordeed. Na een geweldigen storm van regen lag de aarde als in dikke nevelen gehuld. Slechts op één der bergen was er een lichtstreep als van vuur, dat zich scheen te bewegen en stralen uitschoot te midden van den storm. Men bevond, dat dit uitging van de Amerikaansche vlag, op den bergtop geplant. Door een reet in de wolken scheen de zon, die vlag en die alleen bestralende.”

Zoo zij het ons in deze dagen. De gansche aarde is bedekt als met den rookdamp des oorlogs. Het licht straalt door een reet in de wolken, en beschijnt de banier des kruises, overal op de slagvelden geplant. Ieder onzer leere slechts met David te bidden:

Zijt mij genadig, o God,
Naar de grootheid Uwer barmhartigheden!”

En het licht zal weer doorbreken, wanneer de nevelen zijn weggevaagd.

J. I. MARAIS.

Stellenbosch, 15 September, 1917.

VOORWOORD.

(NAMENS DE PUBLICATIE COMMISSIE.)

Andermaal bieden wij den duizenden leden van de B. en B. V. 'n boek en een Almanak aan. Het boek, „Zijt mij genadig,” wordt door oordeelkundigen als één van de beste van de boeken van wijlen Dr. Andrew Murray beschouwd. Het treft zoo dat het juist vijftig jaren geleden was toen dit boek het eerst het licht zag. Destijds was de geachte schrijver de derde predikant van de gemeente Kaapstad.

Het zal den lezer weldra blijken dat het boek van 1868 ook voor 1918 een boodschap bevat; en dit is misschien het beste bewijs van de waarde ervan.

De Almanak is andermaal van de hand van Ds. A. J. van Wijk, en de ingevoegde onderwerpen aan het einde van iedere week zijn meer bepaald bedoeld voor de leden van de Bijbelklas Vereeniging in den Vrijstaat, doch zullen ook door anderen met vrucht kunnen gebruikt worden.

De onderwerpen van gebed zijn eenigszins gewijzigd en heelwat uitgebreid, ten einde ze in overeenstemming te brengen met de onderwerpen door de Algemeene Zending Commissie uitgegeven onder den titel „Dag na

Dag." Daardoor zal zeker de eenstemmigheid bevorderd, en de beteekenis van onze voorbede verhoogd worden.

De dank van de Publicatie Commissie wordt ook dit jaar gebracht aan Mevr. J. J. T. Marquard, die nog steeds de administratie van de uitgave met alle bekwaamheid en uit liefde voor de goede zaak heeft waargenomen.

De groote oorlog duurt nog voort. Derhalve stijgen de prijzen van drukmateriaal nog altijd. Daar wij ongaarne de intekeningsprijs van de B. en B. V. wilden verhoogen, waren wij genoodzaakt ditmaal af te zien van den linnen band.

Het lezen van dit boek en het gebruik van den Almanak zij den leden van de B. en B. V. en van de Bijbelklas Vereeniging tot grooten zegen.

Kaapstad,
September, 1917.

Aan de Leden der Nederduitsche Gereformeerde Gemeente in de Kaapstad.

„DE GENADE GODS ZIJ MET U ALLEN!”

Ontvangt, geliefden in den Heere, in die zegenbede, de groetenis, waarmede ik u dit boekje aanbied, met de verzekering van mijn hartelijk verlangen en gebed voor u allen. Zij moge tevens dienen als de aankondiging van het rijke onderwerp, en het gezegend oogmerk, waardoor ik opgewekt werd om dit schrijven tot u te richten.

De Genade Gods! Heerlijker onderwerp laat zich inderdaad niet noemen. In dat ééne woord *Genade*, vindt toch al wat er wonderbaar en aanbidnenswaardig is in God, en al wat er heerlijk en begeerlijk is voor den mensch, zijne hoogste uitdrukking. *De Genade Gods!* Wat sluit het niet in zich? De eeuwige ontferming, waarvan het hart des Vaders over ons vervuld was, totdat het eindelijk overstroomde in de gave van zijnen geliefden Zoon: de onnaspeurlijke rijkdom en volheid der genade, die er gezien wordt in de liefde en de verlossing des Zoons: alle de gezegende gaven en werkingen des Geestes, waarvan elkeen van de ontelbare schare der verlostten getuige en toonbeeld is: al wat er dierbaar en zalig is in het vertrouwen, de ondervinding, of de hoop van den geloovige: en al wat er onuitsprekelijk is in de verwachting van die eeuwige zaligheid, die alle verstand te boven gaat; dit alles is de heerlijkheid van Gods genade. Die haar kent, bezit, ondervindt, heeft leven en zaligheid.

In dit werkje heb ik gepoogd iets van die heerlijkheid van Gods genade voor te stellen, zoowel in hare eerste beginselen, als hare hoogere werkingen, naardat de Psalm mij gelegenheid gaf. De ellende, waarvan genade verlost, het werk, de zegen en de vreugde en de kracht, die zij geeft, dit, en nog veel meer,

wordt er zoo eenvoudig, zoo verstaanbaar, zoo treffend voorgesteld, dat ik mij verzekerd hield, dat de overweging er van niet onvruchtbaar kan zijn.

Dat het ook niet onnoodig is, dat weet ik bij ondervinding. Uit menig gesprek in mijnen herderlijken omgang, zoowel in andere gemeenten, als ook hier in de stad, is het mij zeer duidelijk geworden, dat er velen, zelfs welmeenenden zijn, die omtrent de genade Gods zeer gebrekkige, zoo niet zelfs verkeerde begrippen hebben. Daardoor lijden zij onuitsprekelijke schade. Verkeerde gedachten toch omtrent genade oefenen een verkeerden invloed uit op het gansche leven. Ik verlang nu niet, dat zij, wat ik ze omtrent genade te zeggen heb, zouden aannemen. Maar, wat ik begeer, is met u samen te gaan naar Gods Woord en te vernemen, wat God omtrent Zijne genade zegt, opdat onze gedachten omtrent hetgeen genade is en doet, geheel overeenstemmen met Gods gedachten. Geliefden! dat wij inderdaad trachten alle eigene menschenlijke inbeeldingen, alle overgeërfde meeningen omtrent genade af te leggen en met kinderlijke onderwerping te vragen, wat God er van zegt. Wie zich alzoo begeeft met ootmoedig gebed om van God geleerd te worden, die zich gereed houdt om eenvoudig en zonder tegen spreken aan te nemen wat God zegt, die zal genade waarlijk leeren kennen. Bij al de verschillende woorden van den Psalm blijft dat eene toch zijn hoofdinhoud: de genade Gods,—dat zij ook voor onze zielen het ééne onderwerp dat ons bezig houdt.

En het doel, waarmede ik u bij dit onderwerp zoo bepaal? „De *genade Gods zij met u allen.*” Ja, dat die genade Gods met u, uw deel en uwe vreugde zij, dat is in der waarheid mijn verlangen.

Ik vrees toch, dat er onder u mochten zijn, die dit boekje lezen en die nog niet „de genade Gods in waarheid bekend hebben, omdat zij die nog niet van harte hebben gezocht. Van de genade Gods hebben zij reeds lang gehoord en toch is zij hun nog vreemd gebleven.

Dezulken wilde ik zoo gaarne de onmisbaarheid en de begeerlijkheid van Gods genade voorstellen. In het licht van

Gods genade wilde ik hen op hunne zonden wijzen, of zij die met den boeteling mochten leeren betreuren; en met het oog op hunne zonde, op genade wijzen, of zij die mochten leeren begeeren. Opdat alzoo de bede hun ernst moge worden: „Zijt mij genadig, o God.” Ik wilde tot hen komen met de zegenbede: „De genade Gods zij met u”; zij zoekt u, zij is voor u, zij wil u zegenen en met u zijn; gij hebt haar noodig en er is geene hoop of heil voor u, zoo gij haar niet hebt: laat haar toe, dat zij tot u kome en met u zij. Ja, geliefden! die nog niet genade hebt, met allen ernst wil ik het u toeroepen en van God afbidden: „De genade Gods zij met u.” Wijst mij niet af, wanneer ik als uw leeraar en uw vriend u vraag, om te luisteren, terwijl ik de genade Gods u ga aanwijzen en in Gods naam u op het hart zoek te drukken, dat er ook voor u genade is.

Ik weet zeker, dat er anderen onder u zijn, die de bede van dezen Psalm met allen ernst doen en toch niet de vreugde en den zegen smaken, die op dat gebed behoort te volgen. Zij hebben nog verkeerde gedachten omtrent het werk, dat genade doen wil, de wijze, waarop het zich betoont, de voorwaarden, waarop het verwacht en ontvangen mag worden. Denzulken wilde ik zoo gaarne aantonen, welk eene volkomene voorziening er in Gods genade is, juist voor hunne behoefte als zondig en zeer ellendig. Ik zoude hun willen doen zien, hoe gepast, hoe vrij, hoe eenvoudig, hoe zeker, hoe machtig en hoe volkomen binnen hun bereik Gods genade is. Alzoo zoude ik willen, dat hunne begeerte tot geloof en hun geloof tot zalige ondervinding worden. De zegenbede zoude ik zeer gaarne vooral tot hen richten: „De genade Gods zij met u”; gij bidt er om, gij zoekt er naar, alsof zij verre was; zij is voor u, zij is zeer nabij u; neem haar eenvoudig aan, geloof alleenlijk—laat toch genade met u zijn. En vooral voor de zoodanigen wensch ik over het lezen van dit boekje, met het oog op den God aller genade, de bede te doen: „De genade Gods zij met u.”

Ik bid en vertrouw, dat er echter ook niet weinigen onder u zijn, die reeds bij aanvang, in de verhooring des gebeds: „Zijt mij genadig, o God!” bij eigene ondervinding de zaligmakende genade Gods hebben leeren kennen. Niet minder dan voor de anderen heb ik ook voor u geschreven. De Psalm,

die gewoonlijk beschouwd wordt als meest bestemd voor den bebrouwhebbende of heilzoekende, bevat zulke heerlijke voorstellingen van al den rijken zegen, dien Gods genade in de ziel wil leggen, de vreugde, die zij geeft, de kracht, die zij oefent, de belijdenis, die zij wekt, de Godverheerlijkende dankzegging, waartoe zij in staat stelt, dat het niet anders dan goed kan zijn te vernemen, wat wij door de genade worden kunnen. O, Broeders en Zusters! komt en ziet met mij in dezen Psalm, waartoe genade den boeteling opheft; hoort, welk het nieuwe lied is, dat zij hem op de lippen legt in plaats van het tollenaarsgebed: komt en verneemt, wat uw God ook voor u doen wil. „*De genade zij met u*”; ondervindt in volle kracht, in al hare zegenrijke werkingen, in alles, overal, wat zij voor u wezen wil. Geef u slechts onverdeeld aan haar over, niet tevreden met iets minder dan al den rijkdom dien zij u schenken wil.

„De genade zij met u allen.” Met die bede beveel ik u en dit boekje den Heere aan. Hij gebruike het genadig ten zegen in de gemeente, waar hij mij doet arbeiden. Hij geve dat ook, waar ik vroeger heb gearbeid, of waar de levende stem nog niet heeft kunnen gehoord worden, het niet ongezegend moge blijven.

Uw Leeraar en Dienaar in den Heere,

ANDREW MURRAY.

Kaapstad, 3 Februari, 1868.

De Aanhef.

Psalm 51.

Een Psalm van David voor den opperzangmeester.

Het boek der Psalmen is het binnenste Heiligdom, het allerheiligste van 't Heiligdom des Bijbels. In het overige van den Bijbel ontvangen wij van God onderwijs omtrent den weg om tot Hem te naderen. In het boek der Psalmen zet God de deur van Zijne verborgene woonplaats open en toont Hij ons, hoe Zijne geloovigen tot Hem komen, met Hem spreken en gemeenschap met Hem oefenen. Daar zien wij den genadetroon met bidders omringd en leeren wij bidden. Daar wordt Gods genade op het allerheerlijkst betoond.

Om een ander beeld te gebruiken, het is met het boek der Psalmen, zooals met de laagste klasse van een kinderschool. Aan de hoogere klassen, die al eenigszins gevorderd zijn, zegt de onderwijzer wat zij leeren moeten; zij moeten zichzelf weten te helpen en hebben zijne hulp slechts van tijd tot tijd noodig. Maar met de jongste klasse, die nog het a-b-c leert, wordt anders gehandeld. Iedere letter moet voor hen uitgesproken worden en ze nog eens voorgezegd worden; de onderwijzer moet ze de klanken in den mond leggen, tot zij leeren om ze zelve uit te spreken en te kennen. Alzoo doet de Heere God in de Psalmen. Hij komt als het ware nog nader tot ons dan in het overige van den Bijbel; Hij

daalt nog dieper neder tot onze zwakheid. Hij legt ons Zelf de woorden in den mond, met welke wij tot Hem komen zullen. Hij weet, dat wij niet weten, hoe en wat wij bidden zullen; daarom komt Hij en zegt ons voor wat wij bidden zullen. En als wij deze Zijne woorden in den mond nemen en aanhoudend uitspreken met de begeerte om ze te verstaan, opdat wij zoo gevoelen en bidden, als daar staat, dan geeft Hij Zijnen zegen. En Zijn Geest maakt de woorden levend en krachtig in onze zielen. Dierbare Psalmen, waarin Gods Heilige Geest Zelf ons leert bidden!

Dat boek zal u nog dierbaarder worden, wanneer gij bedenkt, op welke wijze de Heere God u die woorden heeft laten vóórzeggen, opdat gij ze zoudt nabidden. Heeft Hij uit Zijn hoogen Hemel ons die voorschriften voor het gebed gezonden, zooals Hij ze daar voor ons had opgesteld? Neen! dan waren zij niet menschelijk en voor de aarde geschikt. Neen! de Heilige Geest heeft geleerd om waarlijk in de taal, met de gevoelens, uit het hart van menschen te spreken. De Heere heeft genomen menschen van gelijke beweging en zondaars als wij, in elken mogelijken toestand van nood en ellende. Hij heeft hen door Zijnen Geest geleerd om die gebeden uit te spreken en op te schrijven. En nu biedt Hij ze ons aan als een gebedenboek, voor onze behoefte geschikt. Geschikt, omdat zij van Zijnen Geest zijn, en daarom goddelijk, en toch zoo echt menschelijk, van dezulken, die ons vleesch en bloed zijn en in alles ons gelijk. Dat is het dan ook, waarom dit boek der Psalmen voor alle heilbegeerige zondaars zoo dierbaar en zoo tot zegen geweest is, en waarom het u, mijne lezers, dierbaar zal worden, als gij ernstig naar God begeert te zoeken. In andere boeken van den Bijbel wordt u veel van de zonde,

en de bekeering, en den strijd, en de zaligheid der geloovigen verteld; maar hier kunt gij hen zelve zien en hooren. In het boek der Psalmen hebt gij den sleutel van hunne binnenkamer, daar kunt gij ze met God zien verkeerren. Daar hoort gij, hoe de een zonde belijdt en om vergeving smeekt; hoe een ander God prijst voor Zijne genade, en zijn hart voor Hem uitstort. Daar kunt gij naast hun nederknielen en met hen samen bidden. Uw hart zal door hun berouw en hun geloof worden ontstoken.

Maar wat zeg ik? Het is niet alleen de binnenkamer, het binnenste van het hart der geloovigen wordt u in de Psalmen geopend. In de eenzaamheid met God en in het licht van Zijn aanschijn leggen zij al hunne ellende voor Hem bloot, en daar kunt gij als in een spiegel zien, hoe ellendig het moet zijn in uw hart, dat gij nog zoo weinig kent. De geheele verborgene strijd van schuldgevoel en bekeering en geloof wordt daar aan u levend en zichtbaar voorgesteld; daar kunt gij zien, hoe het toegaat in eene ziel, die onder de bewerking van Gods genade verkeert. Nimmer zult gij de zonde, ook uwe zonde, recht leeren kennen, totdat gij met de diepe belijdenis van de bidders in de Psalmen hebt leeren instemmen. En nergens zult gij zoo leeren in God te roemen en u in Zijne genade te verblijden, als wanneer gij met de Psalm dichters hebt leeren loven en danken.

Vandaar dan ook, dat de heilbegeerige zielen, te allen tijde, de Psalmen bij uitnemendheid hebben bemind, en dat velen van de uitstekendste van Gods heiligen verklaard hebben, dat de Psalmen hun hoe langer hoe dierbaarder en hoe heerlijker werden. En dat er geen heerlijker en zekerder genademiddel is dan het rechte gebruik der Psalmen.

Doch, wat spreek ik van menschen? Denk aan den Zoon van God. Hij is het, die ons dit gebruik der Psalmen heeft geleerd en geheiligd. Toen Hij in het zwaarste van zijn strijd moest klagen: „Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten!”—was dat niet het woord van Psalm XXII, geschreven naar Zijn toestand? En toen Hij stervende riep: „Vader! in uwe handen bevel Ik Mijnen Geest”—was dat niet een woord uit een anderen Psalm? En had de mensch Jezus Christus behoefte aan de woorden der Psalmen om Zich te troosten en te sterken in het gebed tot Zijnen Vader, hoeveel te meer moesten gij, mijn vriend, en ik, onze arme harten niet door die goddelijke gebeden laten bereiden om recht tot God te naderen.

De zegen toch van het gebruik dezer woorden is groot en gewis. „Nabij u,” zegt de Heer, „is het woord, in uwen mond en in uw hart.” God heeft het in Zijne genade zoo beschikt, dat daar, waar iemand de woorden op de lippen overneemt, en gebruikt, daar wordt voor het woord een weg gebaad van den mond tot het hart. Door de poort van den mond komt het woord in het hart. Gij zult ondervinden, dat die woorden Gods een levend zaad zijn, dat ontkiemt en wortel schiet en opwaarts spruit en vruchten draagt. Uw hart is de akker; gij hebt het slechts te openen en zult ondervinden, dat het inderdaad is, „het woord Gods, dat krachtig werkt in u, die gelooft.”

Mijn lezer, ik spreek tot u als een heilbegeerige. Ik noodig u uit, om met mij Psalm LI te overdenken. Laten wij samen leeren dezen Psalm te bidden. Laten wij vers voor vers overdenken, van buiten leeren, in ons hart opnemen en op de knieën voor God uitspreken. Deze Psalm was voor David de weg uit de diepte van zonde

tot de zaligheid der vergeving, tot de rijke ondervinding van Gods genade. Deze Psalm kan u en mij ook daar brengen. Deze Psalm zal dit doen, indien wij hem getrouw gebruiken en volgen. Lezer! om Gods wille, om uwer ziele wille, bid ik u, bereid u met allen ernst, om dezen Psalm van harte te leeren en te bidden. De zegen, dien hij u brengen kan, is oneindig groot.

A. Inleiding.

I. "Gij zijt die Man."

Een Psalm van David voor den opperzangmeester.

Toen de profeet Nathan tot hem was gekomen, nadat hij tot Bathseba was ingegaan. (Psalm 51:1, 2.)

Onder Davids Psalmen vinden wij er van verschillende soort. Er zijn Lofpsalmen, om den Heer te prijzen en te danken. Er zijn Leerpsalmen, om ons omtrent een of ander deel der goddelijke waarheid te onderrichten. Er zijn Bidpsalmen, waarin, in verdrukking of droefheid, Gods hulp wordt gezocht. En er zijn Boetpsalmen, waarin, bij de belijdenis van zonde en schuld, gesmeekt wordt om vergeving en verlossing.

Psalm LI is een van de zeven Boetpsalmen, en wel de voornaamste. Om hem goed te verstaan, moeten wij vooral letten op den toestand, waarin David verkeerde, toen hij dien schreef. Het opschrift boven den Psalm zegt het ons.

David was zeer diep in de zonde gevallen. Hij had met Bathseba, de huisvrouw van Uria, overspel bedreven. Er was nog meer. Hij zocht zijne zonde te bedekken, en toen hem dat niet gelukte, liet hij Uria dooden. En zelfs dit was nog niet het ergste. Had hij maar zijne zonde dadelijk gevoeld en beleden. Maar bijna een jaar lang bleef hij verhard. Eerst na de geboorte van het kind, toen God den profeet Nathan tot hem zond, kwam

hij tot schuldbelijdenis. Nathan had van hem een vonnis geëischt tegen een rijken man, die eenen arme zijn eenigst ooilam had ontroofd. Eerst nadat hij het vonnis had uitgesproken en Nathan had uitgeroepen: „Gij zijt die man,” toen eerst vernederde hij zich en bekende hij: „Ik heb gezondigd tegen den Heere.”

De profeet had hem daarop in Gods naam verkondigd: „De Heer heeft ook uwe zonde weggenomen; gij zult niet sterven.” Dit was voor David echter niet genoeg. Zoo ontsteld was hij nu bij het gezicht van wat hij gedaan had, dat hij tot den Heere ging in diepe boetvaardigheid om zijne zonde te belijden en van God te smeeken, Hem door Zijnen Heiligen Geest Zijne genade tot vergeving der zonde en vernieuwing des harten te schenken. In dezen tijd is de Psalm geschreven, „toen de profeet Nathan tot hem was gekomen, nadat hij tot Bathseba was ingegaan.”

En de reden nu, waarom ik u juist dezen Psalm wil leeren verstaan en ter harte doen nemen, is, omdat ik meen, dat zijne lessen juist zoo noodzakelijk en onmisbaar zijn. In onzen Catechismus wordt ons geleerd, dat er drie stukken zijn, die wij weten moeten om zalig te leven en te sterven. Deze drie stukken zijn: Hoe groot onze zonde en ellende is; hoe wij van dezelve verlost kunnen worden, en hoe wij God voor die verlossing dankbaar zullen leven. En men zal deze groote lessen van Ellende, Verlossing en Dankbaarheid nergens duidelijker verklaard zien, dan in dezen Psalm. Laten wij den Heere bidden om onze harten er voor te openen en ze recht diep in ons gemoed te prenten.

De eerste les is deze: *Hoe vreeselijk de macht en ellende der zonde is.* Denk maar een oogenblik wie David was: „de man naar Gods harte,” „de man, die

hoog was opgericht, de Gezalfde van Jakobs God, en liefelijk in Psalmen van Israël." Denk, welke wonderen God door hem en aan hem had gewrocht, in welke diepe beproevingen hij was gelouterd geworden, hoe hoog God hem geëerd had en hoe heerlijk hij God geprezen had, en zie, wat er van hem wordt, wanneer God hem een oogenblik loslaat en overgeeft in het goeddunken van zijn hart. In welke vreeselijke zonden is hij gevallen, en hoe lang bleef hij er in verhard! Niets dan het woord Gods door den profeet kon hem tot ontwaken brengen.

Ik vrees, dat er onder ons velen zijn, die hunne zonden niet kennen en er kleine gedachten van hebben. En die gedachte vervult mij met grooten kommer. Want, totdat zij hunne zonde kennen, zullen zij niet waarachtig komen tot schuldbelijdenis of genade. Zij zullen in hunne zonde sterven. Als het te laat is, in de eeuwigheid, zullen zij inzien, wat de zonde was. En daarom is het, dat ik, als een dienstknecht des Heeren, met dezen Psalm tot u kom. Ik wil u Davids zonde voorhouden, en, gelijk Nathan, tot u zeggen: „Gij zijt die man." Ik wil u toonen, indien gij dit misschien tot nog toe niet weet, hoe bedorven de natuur van den mensch is, en hoe uw hart, al leeft gij uiterlijk fatsoenlijk, toch een bron is van alle zonde en tot alle zonde in staat, zoo God u niet bewaart. En ik wil u vooral toonen, hoe vreeselijk de macht van de zonde is, om iemand te verblinden. Gij kent uwe zonde niet, totdat Gods Geest u die leert kennen. Gij kent den waren aard, de verfoeilijkheid en de vervloeking der zonde niet, totdat God u die bekend maakt. En daarom bid ik u, kom met mij, luister naar het gebed van David, den man Gods; gij zult leeren, wat gij nog niet weet van de zonde en hare vreeselijke ellende.

En daar zult gij verder leeren: *welk eene heerlijke verlossing er bij God te vinden is.* Kleine gedachten trent de zonde en de belijdenis der zonde leiden iemand om klein te denken van de genade en verlossing Gods. Men denkt, dat het iets is, dat van zelf spreekt en dat zeer gemakkelijk gaat, dat men vergeving krijgt en in den hemel komt. Maar in dezen Psalm zult gij wat anders leeren, zult gij zien, dat er groote dingen aan u geschieden moeten. David gevoelt, dat hij door God gewasschen moet worden van zijne zonde en dat zijne overtredingen geheel moeten uitgedelgd worden. Hij vraagt verder, dat hij inwendig geheel gereinigd en van harte vernieuwd mag worden, en dat Gods Geest altijd in hem wonen mag.

Mijn lezer! kom met mij, en gij zult van David hooren, wat er met u gebeuren moet, eer gij zalig zijt: gij moet in Jezus' bloed gewasschen en door Zijnen Geest wedergeboren worden. En deze Psalm zal u leeren, dat deze heerlijke verlossing voor u bereid is, dat, al gevoelt gij u zondig en onmachtig, gij den toegang in het gebed hebt tot een God, die dit alles in u werken kan en wil. Davids gebed toch is door Gods Geest opgeteekend om u te leeren, hoe gij tot God komen moet en wat gij zeker van God verwachten en ontvangen kunt.

En dan zult gij ook nog leeren: *hoedanig het dankbaar leven van den Verloste is.* Gij zult in dezen Psalm vernemen, hoezeer iemand, die de verlossing Gods deelachtig is, zich aan God verbonden gevoelt. Het wordt zijne eenige begeerte, dezen God te prijzen en te dienen. Het is hem eene vrugde, wat God aan hem gedaan heeft, aan anderen bekend te maken. En dat niet als een last, die hem opgelegd is, maar een liefdewerk, waaraan zijn hart behoefte heeft en waartoe Gods genade de kracht

geeft. Gij zult het leeren verstaan, hoe genade niet alleen het verborgene van het hart, maar het openbaar leven en woord en wandel wil heiligen, zoodat de verlostte, tot eere van God, gekend mag worden, als een die door God tot een nieuwen mensch is gemaakt. En gij zult vooral zien, hoe dit alles door genade wordt gewrocht en gegeven aan een zondaar van gelijke beweging en in dezelfde ellende als gij. Ja, in dezen eenen Psalm zult gij een man zien, eerst in de diepste ellende en zielsbenauwdheid zijne zonde belijden, dan, onder de bewerking van Gods genade, verlossing ontvangen, en eindelijk als een verlostte en vrijgemaakte God verheerlijken.

Geliefde lezer! dien weg moet gij ook gaan, zoo gij gered wilt worden. En ik verlang naar uwe redding. Daarom roep ik u, opdat gij zien moogt, hoe God eene ziel redt. Wees niet bevreesd voor de ernstige woorden, die wij spreken zullen over zonde. Die niet waarlijk een zondaar en 'een goddelooze is, dien wil Christus niet zalig maken. Wees niet bevreesd voor de moeilijkheid van den weg des heils. Dan zult gij zien, hoe God alles doen wil, wat gij maar noodig hebt. Wees niet bevreesd voor de hooge heiligheid en het leven vol dankzegging, waarin gij moet wandelen. Gij zult zien, dat God niets eischt, dat Hij niet eerst schenkt, en dat de dienst, waartoe Hij u roept, de zalige en vroolijke dienst is der vrijwillige liefde, de liefde, die gewekt is door Zijne liefde, in het hart uitgestort.

Genadige God! mogen wij dat alles waarlijk leeren!

II. De groote genade.

Zijt mij genadig, o God! naar uwe goedertierenheid. (Psalm 51:3a.)

Ziedaar het eerste woord van den boetvaardigen zondaar. In dit woord hebben wij den sleutel van het ware gebed. In dit woord vinden wij ook den sleutel van den geheelen Psalm. Die het met dit woord niet oprecht meent, zal het overige van den Psalm niet verstaan. Davids gebed zal voor hem zijn als een verzegeld boek.

En wij moeten niet meenen, dat dit woord zich zoo gemakkelijk en als van zelf laat verstaan. Gedurende dien langen tijd, vóórdat David door Gods Geest er toe gebracht werd, zijne zonde recht te kennen, kon hij zelfs dit eenvoudig gebed niet bidden. Alleen de ziel, die door God zelven tot ontwaken is gebracht, zal in staat zijn dit woord van ganscher harte na te bidden. En alleen, die het van harte nabid, kan het waarlijk verstaan.

Dat moet vooral niet vergeten worden. David heeft dit gebed leeren uitspreken op de knieën, met een verbroken hart, in bittere droefheid over zijne zonde. Veel lezen en veel denken mag nuttig zijn, maar het is niet genoeg tot het rechte verstand van dit gebed; het moet *op de knieën* met boetvaardigheid, *en tot God* worden gesproken, dan zal het ons een zegen worden. Dat wij daarom gedurig tot God opzien, om Zijn licht en leering, totdat wij biddende dezen Psalm tot den onze hebben gemaakt.

Zijt mij genadig, o God! De ware bidder gelooft, *dat er bij God genade is.* Dat er bij God genade is, is

het grootste wonder van het Goddelijk wezen. Gods alwetendheid is een wonder, Gods almacht is een wonder, Gods vlekkelooze heiligheid is een wonder. Geen van al deze dingen kunnen wij verstaan. Maar het grootste wonder van alles is *Gods genade*. Men denkt hier op aarde er licht over, en dat het niet anders kan, en verwondert zich er weinig over. Maar niet alzoo in den hemel. Daar verbaast men zich er over, en houdt men niet op, God voor Zijne genade te aanbidden en te danken. Want daar kent men God als den Heilige. Men weet daar, dat het Zijne eer is Zijne wet te handhaven en tegen de zonde een verterend vuur Zich te betoonen. Men weet daar, wat de zonde is, de schandelijke verwerping van den Volmaakte, van Zijne Wet en Zijne liefde. Men weet daar, hoe volkomen waardig de mensch was, van God verworpen te worden. En daarom ziet men in Gods genade zulke hooge heerlijkheid. Dat Hij zich over het gevallen menschedom nog ontfermde, dat Hij ten koste van het bloed Zijns Zoons zelf den losprijs voor de zonde wou betalen, dat Hij de goddeloozen opzoekt, hun alles kwijtscheldt en hen tot kinderen aanneemt—o, dat is alles zoo groot, dat zich de engelen over zulke genade niet genoeg verwonderen kunnen. En het was omdat David het gehoord had, dat er bij God zulke genade was, dat hij dus biddend tot Hem naderde. En wij moeten ook trachten te verstaan en te gelooven, dat er bij God genade is.

Zijt mij genadig, o God? De bidder gevoelt ook dat *hij genade van noode heeft*. Genade is iets dat geheel onverdiend is, waarop men niet de minste aanspraak kan maken. David gevoelt, dat zijne zonde zoo schandelijk is en hem zoo schuldig maakt in de oogen van den Heiligen God, dat het billijk zoude wezen, indien God

hem veroordeelde. De hemel zoude God moeten prijzen, dat hij Zijne eer en Zijne wet alzoo handhaafde. Hij heeft niets, waarop hij zich beroepen kan. Dat hij God vroeger gediend heeft—dat maakt zijne schuld slechts grooter. Het is niet God alleen, Die hem veroordeelt: hij veroordeelt zichzelf. Hij gevoelt het, dat hij Gods gericht volkomen waardig is, want zijne zonde had bewezen, hoezeer hij na al Gods goedheid nog van God verwijderd was. Hij gevoelt het, dat het een wonder van genade zal zijn, indien zulk een zondaar nog verwaardigd wordt om een vriend van God te wezen. Ja, de ware bidder gevoelt, dat hij genade noodig heeft, dat niets dan vrije genade alleen zijn hoop moet wezen.

Zijt mij genadig, o God! De ware bidder begeert tevens, dat *hem genade mag bewezen worden*. Hij weet, dat er genade is, en hij gevoelt, dat hij een is, die genade noodig heeft, een geschikt voorwerp voor genade, en toch *is hem dit niet genoeg*. Hij wil nog meer. Hij verlangt, dat God Zijne genade *aan hem zal bewijzen*, en hem bekend maken, dat die genade ook juist voor hem is. Hij weet het, dat de betoening van genade eene persoonlijke *daad van God aan de ziel* moet wezen. Dat God genadig is, dat ik weet dat er bij God groote genade, genade voor allen is, kan mij nog geene rust geven. Wat ik noodig heb om het beangstigd hart stil te doen worden, is dit, dat ik wete: God is *mij genadig, zijt mij, ja mij, genadig*, o God van genade!

Deze begeerte is in volle overeenstemming met wat Gods Woord in dezen ons leert. Het woord spreekt altijd van genade *vinden*, genade *verkrijgen*, genade *ontvangen*, genade *deelachtig worden*, genade *hebben*; en, van Gods zijde beschouwd, van eene daad, die genoemd wordt *genade geven*, genade *bewijzen*. De zonde is een persoon-

lijke misdaad, begaan tegen dien God, met Wien een ieder onzer te doen heeft; de bekeering is evenzeer een komen tot dien God, om van Hemzelve verlossing te ontvangen, opdat Hij aan de ziel genade bewijze in het wegnemen der zonde.

Ik vrees, dat hieromtrent bij velen eene groote dwaling heerscht. Zij troosten zich met de gedachte, God is genadig. Zij hebben er geen begrip van, dat dit op zichzelf hun niets zal baten. Die genade moet hun van God worden gegeven en in de ziele gelegd. Zij vergeten, dat er een werk is, dat de genade aan de ziel wil doen, en dat, wie dit niet deelachtig is, den hemel niet zal binnengaan. Zij vergeten, dat God de Rechvaardige is zoowel als de Genadige; dat, eer Zijne rechtvaardigheid eene enkele ziel kan loslaten, het heilig recht voldaan moet worden, en de zondaar, *een ieder voor zichzelf*, deel moet hebben aan de gerechtigheid van Christus en dientengevolge aan de vrijspraak Gods. En alzoo met het woord der genade op de lippen gaat menigeen het verderf te gemoet, niet omdat er bij God geene genade is, ook voor hem, maar omdat hij aan de persoonlijke ervaring van het werk van Gods genade geen deel heeft gekregen.

Mijn medezondaar! wilt gij om genade leeren bidden, houd deze gedachten vast. Vooreerst: *dat er genade is bij God*. Laat uwe ziel vervuld worden met de gedachte, dat er bij God genade is, en dat het de hoogste vreugde is van Zijn hart om genade te betoonen. En verder: *dat gij genade noodig hebt*. In het vervolg van dezen Psalm zult gij er meer van kunnen leeren, hoe groot uwe behoefte is. Zonder genade zijt gij eeuwig en onuitsprekelijk rampzalig. Maar vooral is deze gedachte van het uiterste gewicht, dat, wat *gij hebben moet*, is,

de persoonlijke ondervinding van die genade aan u bewezen. Er moet iets tusschen u en uwen God plaats vinden. Gij moet de genade *hebben*; zonder dit moogt gij niet rusten. God moet iets aan u doen : Hij moet u genade geven. Laat Gods groote genade en uwe groote ellende de twee drangredenen wezen, die u het gebed al ernstiger doen uitspreken : „Zijt mij genadig ! o God ! naar Uwe goedertierenheid, ” totdat gij genade gevonden hebt.

III. Onze overtredingen.

Delg mijne overtredingen uit naar de grootheid Uwer barmhartigheid. (Ps. 51:3b.)

In deze tweede helft van het vers geeft David de nadere verklaring van wat hij in het eerste gedeelte bedoeld had met de bede: „Zijt mij genadig.” Hij wist, dat er iets was, dat de genade aan den zondaar doen kon en doen wilde; het was zijn verlangen dit genadewerk te ondervinden, daarom bad hij: „Delg mijne overtreding uit.”

Het is van het uiterste belang, dat ik dit versta. Het algemeen gebed om genade is niet genoeg. De Heer wil, dat wij weten en zeggen zullen, wat wij hebben willen dat genade aan ons doen zal. Was het niet dus, bijvoorbeeld, met den blinde, die tot Jezus riep: „Jezus, Gij Zone Davids, ontferm U mijner”? Jezus riep hem tot zich, en vraagde hem: „Wat wilt gij, dat Ik u doen zal?” Hij had reeds om ontferming, om genade gebeden. Maar dit was niet genoeg; de Heere wilde nog verder van hem de blootlegging van wat het eigenlijk was, dat die ontferming voor hem doen zoude. En alzoo is het nog. Het is niet genoeg met een algemeen geroep om genade tevreden te zijn; de Heer wil den ernst en de waarheid van ons verlangen naar genade daaraan toetsen, of wij ook weten wat wij hebben willen, of wij ook de moeite gedaan hebben om te weten wat genade beloofd heeft en geven kan.

En juist hier is het, dat vele zielen dwalen. En hier ligt de oorzaak, dat zij lang om de genade bidden en geen

antwoord ontvangen. Zij hebben òf zeer onbepaalde, òf geheel verkeerde gedachten omtrent hetgeen genade doen kan. Sommigen denken, dat het eerste werk der genade is, het hart te troosten en te verlichten. Dit is niet zoo. Later in dezen Psalm bidt David om vertroosting en vreugde, maar eerst bidt hij om iets heel anders. Anderen verbeelden zich, dat het werk der genade bestaat in de verbetering van het hart en het leven. Ook dit is niet het eerste; later vraagt David ook hierom, maar dit is niet het eerste. Anderen meenen weder, dat zij om genade vragen, en er op vertrouwen moeten, dat die hen in den hemel zal brengen als zij sterven, doch dat men hier in dit leven niet weten kan of men genade heeft. David leert ons, dat ook dit, gelijk het vorige, niet is wat hij begeerde. Wat hij hebben wilde, wat Gods Geest wilde, dat wij door zijn gebed zouden leeren begeeren, als de eerste bewijzing van genade, was dit: „Delg mijne overtredingen uit naar de grootheid Uwer barmhartigheden.”

Onze overtredingen moeten door God zelven uitgedelgd worden. Ziedaar de overtuiging, in welke David tot God naderde. Hij gevoelt, dat de overtreding moet uitgedelgd worden; dat hij zulks niet kan, dat genade dit voor hem doen moet. Eene uitdrukking in Exodus XXXII kan ons het woord verklaren. Daar zegt Mozes tot God: „Nu dan, indien Gij hunne zonde vergeven zult—doch zoo niet, *zoo delg mij uit Uw boek, hetwelk Gij geschreven hebt.*” Ook onze zonden zijn in Gods boek geschreven. De wet van God houdt aantekening van elke overtreding, die wij begaan; in het groote schuldboek des hemels staan die op de rekening tegen ons als onze schuld. David wist, dat er geen omgang konde zijn met den heiligen en rechtvaardigen God, zoolang deze

oude schuld niet tot niet was gemaakt, niet uitgedelgd was. Hij wist, dat genade den zondaar niet kan vertroosten of veranderen, of in den hemel brengen, of de schuld moet eerst *uitgedelgd* worden. Eerst moet de toorn van God gestild worden, de oude schuld van het verledene moet uit den weg geruimd worden, de zondaar moet de vrijspraak en vergeving van zonden hebben; dit is het eerste werk der goddelijke genade. Zonder dit kan God, de heilige rechter, den zondaar niet in Zijne vriendschap opnemen. En daarom bidt hij: „Zijt mij genadig, delg mijne overtredingen uit.”

Er zijn velen, die onberekenbare schade lijden, omdat zij dit niet verstaan. Misschien ook gij, mijn lezer. Ik zal u zeggen, vanwaar het misverstand komt. Het is, omdat men onbekend is, zoowel met de heiligheid Gods, als met de vreeselijkheid der zonde. Daardoor verbeeldt menigeen zich, dat, als hij nu maar berouw heeft en beter zoekt te leven en tot God bidt, dat God om deze groote verandering hem wel zal aannemen. En het is toch niet zoo, mijn vriend. Dat gij u verandert is goed; dat gij bidt om door Gods Geest veranderd te worden, is nog beter. Maar dit is niet genoeg, want het kan de oude schuld niet goedmaken. Dat gij nu al uwe schuld wenscht te betalen, dat maakt de oude schuld bij God noch mensch te niet. Wat gij vóór alles moet weten is dit, hoe het met de schuld van uw vorig leven gesteld is. Staat die nog in Gods boek op uwen naam, ja of neen? Is die uitgedelgd, ja of neen? Totdat de ziel weet, dat die uitgedelgd is, kan zij geen waren vrede hebben.

Ziedaar wat wij smeeken moeten met de bede: „Zijt mij genadig.” Die schuldvergeving is onmisbaar. Wij kunnen door onze bekeering ze niet bewerken. God heeft beloofd ze te schenken. Zijne belofte is: „Ik, Ik

ben het, die uwe overtredingen uitdelg om mijnentwil, en uwer zonden niet meer gedenk.”

Dat is het wat in het Nieuwe Testament genoemd wordt „gerechtvaardigd te zijn.” Gelijk bijvoorbeeld in de gelijkenis van den tollenaar. Hij bad: „O God! Zijt mij zondaar genadig”; „en hij ging af gerechtvaardigd naar zijn huis.” Dit was wat genade voor hem deed. Dit was het antwoord op dat gebed; hij ging af naar zijn huis met de vrijspraak van zijne zonden. Hij kon gelijk David zingen, toen deze het antwoord op zijne bede had: „Welgelukzalig is hij, wiens overtreding vergeven, wiens zonde bedekt is. Welgelukzalig is de mensch, wien de Heere de ongerechtigheid niet toerekent.”

Lezer! is u dit misschien te groot en te wonderbaar? Bedenk, Gods barmhartigheden zijn ook groot. Daarop beroept zich David. Hij bidt. „Naar de grootheid uwer barmhartigheden.” Kom gij ook en ondervind het, dat dit inderdaad het groote, het wonderbare, het goddelijke van Gods genade is, dat zij al uwe schuld wil uitdelgen, om niet, in eens, en geheel wegdoen uit Gods boek. O kom, en ondervind, dat dit de zegen en de kracht van genade is, de vergeving der zonden te schenken om Jezus wil.

IV. Gewasschen in het bloed.

Wasch mij wel van mijne ongerechtigheid.
(Ps. 51:4a.)

Dit vers moet ons de beteekenis van het vorige nog duidelijker maken. David smeekt om genade; hij verwacht de betooning daarvan in de vergeving zijner zonde. Hij verlangt, dat zijne overtredingen uit Gods boek uitgedelgd zullen worden en voor Zijne oogen weggenomen. Maar de zonde, waarop hij tērugziet, drukt ook op zijne ziele; zij stond niet alleen aangeteekend in Gods boek, maar heeft zijn geweten bevlekt en kleeft hem aan als eene onreinheid, die hem in zijn eigene oogen walgelijk maakt. Daarom bidt hij van dit gevoel van schuld, van deze bewustheid van innerlijke onreinheid bevrijd te worden. Hij weet, dat dezelfde genade de zonde tegelijkertijd in Gods boek en in Zijn geweten tot zwijgen kan brengen; dat de daad Gods in den hemel eene daad Gods ook in zijn binnenste is. En daarom bidt hij. „Wasch mij wel van mijne ongerechtigheid.” Hij toont ons, dat hij weet, dat de eenige wijze, waarop de zonde kan weggenomen worden, is eene geestelijke daad van Gods genade; deze moet hem van zijne ongerechtigheid wasschen.

En hoe kwam David er toe om zulk een uitdrukking te gebruiken voor het werk, dat hij van genade verlangde? Het waren de uiterlijke wasschingen en besprengingen van het Oude Testament, waardoor hij tot deze bede geleid werd. Daar moest ieder priester, zoo

dikwijls hij tot God in het offer wilde naderen, zich eerst wasschen. En ieder lid van de gemeente, die maar op eenige wijze in aanraking was gekomen met het onreine, moest zich alzo eerst wasschen, voor hij als een reine onder het volk mocht verkeerren. Hij wist, dat die wasschingen van God bedoeld waren als zinnebeeldige voorstellingen van wat inwendig in den mensch moest plaats vinden. Zij waren een voorbeeld van de reiniging in het bloed van Jezus Christus. Het Nieuwe Testament spreekt van Jezus als van „Hem, Die ons gewasschen heeft in Zijn bloed”; van de geloovigen op aarde zegt het: „gij zijt gewasschen”; van de verlost en in den hemel: „zij hebben hunne kleederen gewasschen en wit gemaakt in het bloed des Lams.” Laten wij in dat volle licht deze bede overdenken: „Wasch mij wel van mijne ongerechtigheid!”

En wat wil het nu zeggen, dat wij *in Jezus' bloed* gewasschen moeten worden? Gods Woord heeft ons geleerd, op welke wijze de besprenging des bloeds onder het Oude Testament een beeld was van de reiniging der zonde. Een ieder, die gezondigd had, was des doods schuldig. Maar God liet toe, dat hij een lam of ander offerdier bracht, om in zijne plaats te sterven. Was nu het bloed van het offer gestort, dan was het bewijs: de doodstraf, welke die mensch verdiend heeft, is gedragen. En, werd het op het altaar gesprengd, dan was het te zeggen: die dood, die bloedstorting is bij God als geldig aangenomen, en die zonde is uitgewischt.

En alzo is Christus' bloed gestort tot verzoening onzer zonden. Wij zijn allen onder het oordeel des doods. Wij hebben gezondigd en ons aan Gods wet schuldig gemaakt. De wet heeft over ons den vloek uitgesproken als overtreders, en mag van hare eischen niet afzien,

totdat die voldaan zijn. God zoude geen rechtvaardige God wezen en geen volmaakte Rechter, indien Hij niet het gezag van Zijne wet handhaafde en haar recht liet gelden, indien Hij de overtreders van Zijne wet in gunst zoude aanzien. En daarom kan niemand den hemel beërven, die niet door de wet voor rein wordt verklaard. En zij vermag niet iemand rein te verklaren, die niet aan hare eischen heeft voldaan. En geen mensch was er, die dat vermocht.

Daar trad Gods genade tusschenbeide met de gave van Zijn Zoon. Christus heeft in onze plaats de eischen der wet voldaan. Hij was onze vertegenwoordiger, die in onze natuur optrad, om in onze stede te doen wat vereischt werd. Hij was onze Borg, Die in onze plaats betaalde. Hij was de Heer der wet, maar is *onder de wet* geworden om aan hare eischen te voldoen. Hij heeft haar geëerd door een volkomene gehoorzaamheid. Hij heeft, door den vloekdood te sterven, zich aan haar vonnis over ons onderworpen, onze straf gedragen, haren vloek op zich genomen, en daardoor betaald wat zij van ons te eischen had. In Zijnen dood werd Zijn bloed, Zijne ziele, Zijn leven uitgestort, en, gelijk met de offeranden plaats vond, in de uitstorting en de besprenging des bloeds ligt het bewijs, dat verzoening geschied is.

En nu komt het er slechts op aan, dat wij in dat bloed *gewasschen* worden. En wat wil dat zeggen? Gelijk het iemand, die van zijne onreinigheid gereinigt wil worden, niets baat, dat er een stroom waters voorbijvloeit, zoo hij er niet ingaat, zich in aanraking met dat water stelt en daardoor zijne onreinheid laat wegnemen, alzoo is het met dat bloed van Christus. Gij moet er persoonlijk deel aan krijgen; uwe ziele moet met dat

heilig bloed in aanraking komen, om er de kracht van te ondervinden! Christus is niet gekomen, gelijk velen meenen, om het recht der wet te verbreken, maar om dat te vervullen. De wet heeft recht op u, op u, persoonlijk en afzonderlijk, en zal u vragen, of gij deel gekregen hebt aan de gerechtigheid en verzoening van den Heere Jezus. De wet zal onderzoeken, of gij, ja gij, met het bloed van Christus besprengd en gewasschen zijt. Zijt gij alzo gewasschen, dan wordt gij vrijgesproken, niet omdat de wet geen recht op u heeft, maar omdat ook gij een zijt voor wien zij ziet dat Jezus dat recht heeft voldaan. Zijt gij in dat bloed niet gewasschen, dan baat het u niets, dat Jezus gestorven is.

Mijn medemensch! ziedaar wat noodig is—ziedaar wat met u gebeuren moet, anders is er voor u geene hoop. Nog spreekt de Heere Jezus: „Indien Ik u niet wassche, zoo hebt gij geen deel met Mij.” Met al uw bidden en zoeken, met al uwe vroomheid, wordt gij niet zalig, zoo de eeuwige God deze geestelijke wonderdaad aan u niet doet, u in Christus bloed niet wascht. Ik bid u, veracht toch niet het dierbaar bloed van Christus langer, maar haast u tot God met Davids bede: „Wasch mij wel van mijne ongerechtigheid.”

Ontwaakte ziel! die in verlegenheid zijt met uzelf en uwe zonden, hoor toch naar deze blijde boodschap. Niet alleen is Jezus' bloed gestort, maar *God zelf wil u in dat bloed wasschen*. God zelf wil door den Heiligen Geest uwe ziel in eene inwendige geestelijke aanraking brengen met dat goddelijk bloed, wil u de kracht van dat bloed doen toeëigenen en ondervinden. Het is Gods werk—Hij zal het doen. Geloof slechts, wat het Woord u zegt. Geloof, dat het bloed van Jezus reinigt van alle zonden. Geloof, dat zonder eenige waardigheid in

uzelven, gij door de toerekening van dat bloed in een oogenblik kunt vrijgesproken worden van al uwe schuld. Geloof, dat het God ernst is, als Hij ook u dat bloed laat aanbieden. En laat in dat geloof aan Jezus' bloed uwe bede al dringender worden: „Wasch mij wel van mijne ongerechtigheid.” „Door het geloof in Zijn bloed worden wij om niet gerechtvaardigd, uit Zijne genade, door de verlossing, die in Christus Jezus is.”

V. Gereinigd.

En reinig mij van mijne zonde. (Ps. 51:4b.)

Het is duidelijk te zien, dat Davids zonde zwaar op zijne ziel weegt. Voor de derde keer stort hij zijne begeerte voor den Heere uit, dat Zijne genade hem van de zonde mag vrijmaken. Let wel, hij spreekt niet van bevrijding van straf, hij spreekt niet eens, vooreerst ten minste, van troost in de herstelling in Gods gunst; neen, het is de zonde zelve, die hem zoo vreeselijk is, en die hij wil weggenomen hebben. En dat hij diep gevoelde wat de zonde was, blijkt ook daaruit, dat elk der drie uitdrukkingen, die hij gebruikt, de zonde in een verschillend licht voorstelt. Hij gevoelde haar als *overtreding* van Gods wet, een schending van de eer en het gezag van zijnen Koning en Heer. Hij noemt haar *ongerechtigheid*, naar haren innerlijken aard, omdat zij het tegenovergestelde was van al wat goed en heilig was—geheel onrecht. En hij belijdt haar als *zonde*, een toestand van verkeerdheid en ellende. Van die overtredingen van Gods wet had hij gebeden, dat zij uit Gods boek mochten gedelgd worden; van zijne ongerechtigheid wilde hij gewasschen worden; nu bidt hij nog eens—in den ernst zijner ziele geeft hij zijne begeerte naar de verlossing, die hij van genade verlangt, op het allerduidelijkst te kennen: „Reinig mij van mijne zonde.”

Het woord, dat hier met *reinig* vertaald wordt, is hetzelfde, dat David in Leviticus XIII en XIV, in de wetten omtrent melaatschen, vond. Het komt daar tien

malen voor, en wordt daar vertaald: rein verklaren. Wij worden dus daarheen verwezen voor de beteekenis. Daar leeren wij, dat, wanneer er vreeze bestond, dat iemand de melaatschheid had, hij naar den priester gebracht moest worden. Bleek het, dat dit het geval was, dan verklaarde deze hem voor onrein. Was het echter niet wezenlijk die ziekte, dan moest hij hem rein verklaren. Of was een melaatsche wederom van die ziekte genezen, dan moest de priester hem ook reinigen of rein verklaren; daarna kon hij weder terugkeeren tot den tempel en het genot van al de voorrechten van Gods volk. Wij zien, dat in het Nieuwe Téstament evenzoo het woord *reinigen* altijd van de melaatschheid wordt gebezigd, en ook dat, wanneer iemand door Jezus gereinigd was, hij nog naar den priester moest gaan om in Gods naam rein verklaard te worden.

Uit dit een en ander blijkt, dat tot die reiniging twee dingen noodig waren, dat die reinheid uit twee deelen bestond. Het eene was, dat men innerlijk van zijne melaatschheid zoude rein zijn, het andere, dat hij van Godswege rein verklaard moest worden. In dezen Psalm vinden wij in de reinheid, die van Gods genade verlangd wordt, ook twee deelen. Wanneer wij in vers 9 hooren: „Ontzondig mij met hysop, en ik zal *rein* zijn,” dan heeft dat, gelijk wij ter plaatse zien zullen, vooral betrekking op de reinverklaring—de vrijspraak van schuld. Wanneer wij later, vers 12, hooren: „Schep in mij een rein hart, o God!” dan ziet dat op de innerlijke reiniging van de natuur en het gemoed.

Er schijnt echter een onderscheid te zijn tusschen de melaatschheid van het lichaam en die der ziel. De melaatsche moest eerst persoonlijk rein zijn, en dan werd hij rein verklaard. De zondaar daarentegen wordt

innerlijke reiniging deelachtig. Het onderscheid is echter zoo groot niet als het schijnt: want de zondaar wordt niet rein verklaard, dan uit kracht zijner vereeniging met den Heere Jezus. Jezus, de volmaakt reine, neemt hem op in Zijne reinheid, staat borg, dat die reinheid hem zal medegedeeld worden: *omdat hij in Jezus rein is*, wordt hij rein verklaard en dan al meer inwendig gereinigd. En alzoo heeft die tweeërlei reinheid één wortel—de reinheid van Jezus.

En alzoo zijn die twee één. Dezelfde genade, die rein spreekt, maakt ook rein. Hetzelfde berouw, dat vrijspraak begeert, verlangt ook naar innerlijke reinheid. En David schijnt in deze bede: „Reinig mij van mijne zonde,” beide deze twee samengevat te hebben. Wat hij later uiteenzet, is hier nog vereenigd in het groote hoofddenkbeeld, ik wil van de zonde vrij wezen—neem de zonde, die ik gedaan heb, van mij af—neem de zonde, die nog in mij verborgen is van mij weg—„reinig mij van mijne zonde!”

Het was het werk van den priester, om den melaatsche te reinigen. David verlangt deze priesterlijke daad van God zelve. Hij weet dat, al is het een verborgen en geestelijk werk, het toch waarachtig is. Hij weet, dat geen berouw, geene bekeering, geene verandering van gemoed of leven hem van de zonde reinigen kan. Hij weet, dat er slechts Een is, de Heilige, die machtiger is dan de zonde, in staat om hem te reinigen, en hij weet, dat die God de God van genade is, die het ook doen wil; daarom bidt hij: „Reinig mij van mijne zonde.”

Lezer! wat David noodig had, hebt ook gij noodig. Hij wilde, dat de Heilige God van den hemel Zijne hand zou uitstrekken en hem, ja hem, op aarde aanraken en

zijne zonden van hem wegnemen. O! laat dat ook uwe bede zijn. Bedenk het: de zonde is mijne, zij is op mij, zij is in mij. De reinheid, die God geeft, moet ook mijne wezen, op mij en in mij. Zoo waarlijk als de zonde de mijne is, moet ook de reiniging de mijne wezen; anders word ik niet gered. Ja, maak Davids gebed tot het uwe. En ook dat van den melaatsche, die daar riep: „Heer! indien Gij wilt, Gij kunt mij reinigen.”

En ontbreekt het u aan den rechten ernst, ga, beschouw uwe zonde, waar David de zijne heeft beschouwd. Lees in Gods Woord, hoe akelig de toestand van den melaatsche was (Lev. XIII: 45, 46). Uitgestooten van zijne medemenschen, van Gods tempel en dienst, moest hij gedurig uitroepen: onrein, onrein! Dat heeft God verordend als een spiegel der zonde. Bid God, dat Hij u doe gevoelen, welke doodelijke en akelige krankheid uwe ziel verteert, hoe gij ronddwaalt, verworpen van Gods nabijheid en omgang. En bid dan: „Reinig mij van mijne zonde.”

En als gij bidt, dan zal Jezus ook tot u spreken: „Ik wil, word gereinigd.” „De melaatsche ging terstond uit en werd gereinigd.” Geloof slechts aan Zijne macht om te reinigen, aan Zijne liefde, die u opzoekt, aan Zijne genade met Zijn bloed verzegeld: ook gij zult eenmaal weten dat die groote genadedaad, die gij nu niet verstaan kunt, aan u is geschied.

Daarom, nog eens, mijn lezer, laat het gebed van David het uwe worden. Gelijk zijne zonde, is ook de uwe groot; gelijk voor hem, is ook voor u God de eenige helper; uw gebed zij, gelijk het zijne, een roepen met het gansche hart: „Zijt mij genadig, o God! wasch mij, reinig mij van mijne zonde.”

B. De Zonde.

VI. De kennis der Zonde.

Want ik ken mijne overtredingen. (Ps.51 :5a.)

David heeft om genade gebeden. Hij heeft gevraagd, dat God zijne overtredingen „zoude uitdelgen, en hem van zijne zondeschuld zoude rein wasschen.” Hij gaat nu voort met te zeggen: „Want ik ken mijne overtredingen.” Hij geeft daarmede te kennen om welke reden en in welke gezindheid het is, dat hij om genade smeekt. Hij komt als een schuldige, om zijne zonde te belijden. Als zoodanig bidt hij om genade. Het is van het uiterste belang voor een ieder, die uit grond des harten Davids gebed: „Zijt mij genadig, o God!” hem na wil bidden, dat hij deze woorden verstaat en gevoelt en met dezelfde gezindheid zijn gebed uitstort.

Deze kennis van zonde toch is de onmisbare voorbereiding om Gods genade te ontvangen. De mensch kan niets doen om zijne zonde te bedekken of weg te nemen. God eischt het ook niet van hem. Slechts dit: *Alleenlijk ken uwe ongerechtigheid, die gij gedaan hebt.* God wil van hem niets dan dit, dat hij zich als schuldig en verloren kende. Hij moet slechts nedervallen en de onuitsprekelijke ellende belijden, waarin de zonde hem gebracht heeft. Hij moet belijden, dat hij gezondigd heeft, dat de zonde hem strafwaardig maakt, dat het rechtvaardig van God zoude wezen om hem te verwerpen, dat hij zoo geheel zondig is, dat hij niets kan doen om

zich bij God aangenaam te maken. Als een schuldige en geheel verlorene moet hij zich aan Gods gericht onderwerpen en belijden, dat het eene wonderdaad zal wezen van vrije genade, zoo hij aangenomen wordt. Het is eerst, wanneer de mensch er toe gebracht is om aldus zichzelf inderdaad en volkomen als zondaar te belijden, dat hij genade zal ontvangen. Dan staat hij tegenover God in de rechte verhouding; dan zal hij God in der waarheid voor Zijne genade kunnen eeren en prijzen.

En juist dit is toch wat velen, die genade zoeken, niet verstaan. Zij verbeelden zich, dat het vanwege eene gemoedsverandering in hun binnenste is, dat God zich laat bewegen om genade te bewijzen. Zij meenen, dat wanneer zij zich ernstig bekeeren, en met veel berouw, en liefde en gevoeligheid leeren bidden, dat dan God Zijne genade aan hen zal betoonen. En daarom doen zij veel moeite om zich voor den Heer zoo vroom en zoo ernstig te maken, als zij maar kunnen; dan, meenen zij, zullen zij het licht en troost ontvangen. Neen, mijn vriend! deze is niet Gods weg. God wil niets van u dan dat gij inderdaad uwe zonde kent en als zoodanig u voor Hem nederlegt; dan zult gij zeker en spoedig genade ontvangen. Het is als een misdadiger, als een goddelooze, dat gij komen moet; dezulken wordt vergeving en leven geschonken.

Davids voorbeeld kan ons dezen afkeer van den mensch van de belijdenis der zonde duidelijk maken. Langen tijd wist hij, dat hij zich tegenover Uria aan schending van het zesde gebod, met Bathseba aan het zevende had schuldig gemaakt, maar hij zocht, zooals hij in Psalm 32 belijdt, zijne zonde te bedekken en te verzwijgen. Hij wist, dat hij zonde had gedaan; maar

de zonde kende hij niet in hare gruwelijkheid en vervloeking, anders had hij zich er dadelijk over verootmoedigd. Het duurde bijna een jaar, eer hij zijne zonde waarlijk leerde kennen. Toen echter kon hij ze niet langer inhouden, maar moest hij ze voor God uitstorten en bekend maken. En evenzoo is het nog. Er zijn velen, die zich zondaars noemen, die ook eenigermate tot het gevoel van zonde ontwaakt zijn, maar die veel moeite doen om hunne zonden te vergeten. Zij zijn van voornemen niet meer te zondigen en met deze goede voornemens komen ze tot God. Zij meenen, dat zij hunne zonde genoeg gevoelen, en dat het hen te moedeloos zal maken, er te veel op te zien; zij verhinderen zichzelve dus de zonde waarlijk te kennen. Die genade wil ontvangen, die moet gewillig worden om zijne zonden aan te zien en te overdenken en er bekend mede te worden; hoe eerder hij de bittere belijdenis grondig doet: „Ik ken mijne overtredingen,” des te eerder zal hij het waarachtig gebed om genade kunnen bidden en zal hij bereid wezen om genade te ontvangen. Hij zal ondervinden, wat David zegt (Psalm XXXII:5), nadat hij ondervonden had, dat het verzwijgen en bedekken van de zonde geene rust geeft. „Mijn zonde maakte ik U bekend; ik zeide: ik zal belijdenis doen van mijne overtredingen voor den Heere, en Gij vergaaft de ongerechtigheid mijner zonde.”

Davids geschiedenis leert ons nog eene les met betrekking tot de kennis van zonde. Zij is deze: *God zelf moet ons onze zonden bekend maken.* Het was eerst nadat de profeet Nathan tot hem was ingekomen, in Gods naam, met het woord der beschuldiging. „Gij zijt de man,” dat hij uitriep. „Ik heb gezondigd.” De mensch is van nature zoozeer onder de macht der zonde, dat zij

zich voor hem verbergen kan, zelfs wanneer hij haar bedreven heeft. Dit is een van de gevaarlijkste uitwerkingen van de zonde. Zij verblindt het hart. Zij wekt den hoogmoed op en maakt den mensch onwillig zich te vernederen. Het is het werk van Gods Geest en genade de zonden te doen kennen. Dikwijls kan het geweten iemand bevreesd maken voor straf, zonder dat er de minste kennis is van zonde. Dikwerf kan beproeving of ziekte of vrees voor den dood iemand doen schrikken voor de hel, zonder dat er de minste kennis is der zonde, het geringste gevoel van *schuld*. God wil deze dingen en de vrees, die zij veroorzaken, als middelen gebruiken om de ware kennis van zonde te werken; maar zelve zijn zij dit nog niet. O! hoevele zieken en stervenden heb ik gezien, die om genade baden, zonder eenige ware kennis van zonde. Mijn vriend! die dit leest, vergeet het niet: God alleen kan de zonde u bekendmaken. Laat het daarom uwe bede zijn: *Maak mijne overtreding en mijne zonde mij bekend.* (Job XIII:23.) Jezus heeft de belofte gegeven: „De Geest zal van zonde overtuigen.” Laat het uw ernstig verlangen zijn met de zonde bekend te worden. Overdenk uwe zonde. Belijd ze voor God. Beschouw ze in het licht van Gods wet en woord. Tracht ze van nabij te beschouwen als bedreven tegen de hoogste heiligheid en de eeuwige liefde Gods. Vraag den Heer om, gelijk Hij Nathan tot David zond, zijn Geest tot u te zenden, opdat ook gij leert getuigen: „Ik ken mijne overtredingen.” Vergeet het niet! Er kan geen waarachtig gebed om genade zijn, waar deze gezindheid niet op den bodem des harten wordt gevonden.

VII. Het diepe schuldbesef.

En mijne zonde is steeds voor mij. (Psalm
51:5b.)

Met deze woorden geeft David de nadere verklaring en bevestiging van zijne belijdenis: Ik ken mijne overtredingen. Hij zegt den Heere, hoedanig die kennis is: zijne zonde heeft zulk een diepen indruk op hem gemaakt, dat hij ze niet kan vergeten. Zij is niet alleen eene zaak van het verstand, zij heeft zijn hart aangegrepen, zoodat hij haar niet weder kwijt kan worden. „Mijne zonde is steeds voor mij.” De overdenking van het woord kan den zondaar, die om genade bidt, opnieuw gewichtige lessen leeren.

Mijne zonde is steeds voor mij; dat herinnert ons aan het *voortdurende*, aan het blijvende van het gevoel der zonde. De kennis van zonde is niet een noodige les, die geleerd moet worden om ze dan weer te vergeten en verder te gaan. Neen, het moet met den mensch zoover komen, dat hij ze niet meer vergeten kan. Wanneer men zijne zonde belijdt en dan weer zoo gemakkelijk er overheen stapt, hetzij om zich in de wereld te begeven, hetzij om van genade te praten, dat is een teeken, dat het met zijne kennis der zonde nog niet ernst is. Die zijne zondigheid recht kent, ziet er zooveel schandelijks, zooveel gruwelijks in, dat hij er mede vervuld is: gedurig loopt hij gebukt onder de gedachte aan het groote kwaad, dat hij gedaan heeft. Is dit niet, wat wij van iemand verwachten, die een of andere uiterlijke misdaad heeft begaan en daar een inzicht van krijgt. Denk dat iemand een moord heeft gedaan en daar berouw

over krijgt; verwachten wij, dat hij spoedig weder zal gaan lachen en vroolijk zijn? Vooral, indien een doodvonnis over hem uitgesproken is vanwege die zonde. En wanneer nu den zondaar de grootheid van zijne zonde bekend wordt, o! dan is het hem iets onvergetelijks, vooral totdat hij zeker is, dat hij vergeving heeft. Hij heeft tegen God gezondigd, zich aan Gods wet en Gods liefde schuldig gemaakt; bij al de bezigheden en verstrooiingen der wereld getuigt hij: „Mijne zonde is steeds voor mij.” Deze is voor hem de groote levensvraag, waar het op aankomt; deze is de eenige gedachte, die hij van zichzelf hebben kan: „Ik heb gezondigd”; en niets vermag hem te troosten, totdat God hem heeft bekend gemaakt: „Uwe zonde is u vergeven.” En hoe men ook komt met allerlei schoone woorden omtrent Gods barmhartigheid, de ziel blijft er bij, totdat God zelf de zonde wegneemt en uitdelgt. En dat wij het toch nimmer als onnoodige kommer aanzien, en naar oppervlakkigen troost zoeken en grijpen; neen, het is noodig, en Gods werk! elke ziel moet het leeren zeggen in het gebed om genade: „Mijne zonde is steeds voor mij.”

„Mijn zonde is steeds voor mij”; dat mag ons verder herinneren aan het *persoonlijke* van het ware zondegevoel. Het is een vast teeken van degenen, bij wie de schuldbelijdenis niet diep is, dat zij altijd gereed zijn om te zeggen: „Ja, *alle* menschen zijn toch zondaars.” Het is, alsof die gedachte aan de algemeenheid van de zonde, de schuld van elkeen in het bijzonder minder maakt. Ten minste het trekt de aandacht af van de schuld van elken afzonderlijken persoon. En dan, denkt men verder, er zijn ook anderen, die nog veel grootere zondaars zijn; voor die is er toch genade: waarom zoude er voor mij geene wezen? Ziedaar de gewone taal van

degenen, die niet graag veel aan hunne eigene zonde willen denken. Zij mogen eenige kennis, eenige denkbeelden omtrent de grootheid der zonde in het algemeen hebben; maar dit zeggen zij niet: „*Mijne* zonde is steeds voor mij.” En dit is toch de taal van den waren boeteling. Hij gevoelt, dat hij persoonlijk met God te doen heeft. Hij gevoelt, dat hij, voor zichzelf alleen in den dood, en het gericht, en het eeuwig verderf met God te doen zal hebben, en dat het er weinig toe doet, of er anderen met hem samen zijn of niet. Hij ziet zichzelf in het licht van Gods wet als een veroordeelde en verlorene, en hij heeft toch altijd noch tijd noch lust om aan anderen te denken. Hij kan niet vragen of de zonden van anderen grooter zijn of niet; hij heeft met zichzelf genoeg te doen: „*Mijne* zonde is steeds voor mij.” Het is hem volkomen ernst met die belijdenis: „mijne zonde.” Terwijl velen alles doen om toch te bewijzen, dat de zonde niet hunne eigene is, bekent hij dit volmondig. De een denkt: de zonde behoort aan den duivel, hij heeft er schuld aan; de ander: de schuld rust op de wereld en de omstandigheden; de derde (niet met woorden, maar in het hart): de zonde komt op rekening van God, die den mensch zoo deed geboren worden. Maar de ware boeteling roept uit: „mijne zonde.” Ja, meer nog dan mijn goed of mijn huis, mijne vrouw of mijne kinderen, is de zonde de mijne; zij is een deel van mij, niemand kan haar van mij uit of afnemen dan God alleen. O, het is een belijdenis van ontzettenden ernst. *Mijne* zonde is steeds voor mij.

Mijn lezer! begeert gij naar genade?—ziehier wat een deel uitmaakt van het gebed om genade. Ik bid u, keer u niet af van het smartelijke en verootmoedigende van deze belijdenis. Acht geen tijd of moeite te veel.

die gij besteden moet om haar grondig en hartelijk te doen. Er zal veel zijn, dat u zal willen afleiden; maar weet het—daar is niets, dat u zoozeer aangaat, waaraan u zooveel gelegen is, als uwe zonde. Bij elke gedachte, die God aan u heeft, bij elken blik, dien zijne heilige oogen op u vestigen, is dit het eerste en het voornaamste dat Hij aan u ziet—uwe zonde. Is het dan niet van het uiterste belang, dat gij u zelve ziet, zooals God u ziet? Bij elk gebed om genade, dat gij doet, is dit het eerste waar Hij naar ziet, of gij inderdaad genade begeert en wilt, dat is, of gij uzelf als een geheel onreine verfoeit en veroordeelt, of uwe zonden u hartelijk en gedurig leed zijn, en of gij als zoodanig de verlossing in den Heere Jezus zult weten aan te nemen en op prijs te stellen. Daarom zij het u ernst om deze les te leeren: „Mijne zonde is steeds voor mij.” Zonder dit kan er geen waarachtig berouw zijn, geen oprecht gebed om genade, geen levendig geloof, geen welgevallig verkeer met God. Men is ongeschikt voor het genot van de verlossing Gods hier beneden en nog meer voor dien hemel, waar de zaligheid en de vreugde zal zijn het roemen en genieten van die vrije genade, die de goddeloozen heeft gered.

Ik dring er zoo op aan, juist omdat ik het weet, dat velen het zoo oppervlakkig nemen met de belijdenis van zonde. Zij belijden gaarne, dat zij zondaren zijn, want alle menschen zijn het. Maar o! zij weten niets van den vreeselijken ernst van die bekentenis. Zij zeggen het niet met schaamte. Zij zeggen het niet voor God en op de knieën. Zij zeggen het niet smeekende om genade. Och! mocht God velen mijner lezers uit deze ongevoeligheid verlossen, en ze leeren met een verbrijzeld hart in der waarheid te roepen: „Zijt mij genadig, o God! *Mijne zonde is steeds voor mij.*”

VIII. Vergrijp tegen God.

Tegen U, U alleen, heb ik gezondigd. (Psalm 51:6a.)

In dit vers wordt nu belijdenis gedaan van datgene, waarin eigenlijk de gruwelijkheid der zonde bestaat: het is *tegen God*, dat zij bedreven wordt. Naarmate de ziel dit verstaat, zal hare kennis van het eigenlijk wezen der zonde toenemen en haar inzicht in de redenen, waarom niets dan wonderbare en goddelijke genade die kan wegnemen.

Om dit te gevoelen hebben wij slechts te denken, hoe op aarde het zware van eene misdaad afhangt van den persoon, tegen wien ze is bedreven. Dezelfde daad wordt veel snooder gerekend, gedaan tegen een vader dan tegen een dienstknecht, tegen een koning dan tegen een gewoon onderdaan. En dit is nu de gruwelijkheid der zonde, dat zij *tegen God* is bedreven.

Ja, tegen God. En wie is Hij? Is Hij niet de Heilige en Volmaakte, die zich als een verterend vuur gedraagt tegen al wat kwaad is? Is Hij niet de Koning en Wetgever van hemel en aarde, wiens wil door den ganschen hemel met vreugde wordt volbracht? Is Hij niet de Schepper en Onderhouder, die recht heeft om van Zijne schepselen te verwachten, dat zij doen zullen, waartoe Hij hen heeft geschapen? Is Hij niet de God, die naar dat recht ons Zijne wet heeft gegeven en aan wien het de hoogste billijkheid was, dat wij gehoorzaamheid zouden betoonen? En tegen dezen God hebt gij

gezondigd! Dat is, gij hebt Hem de gehoorzaamheid ontzegd. Gij hebt geweigerd te doen, wat Hij u bevolen had. Gij hebt u niet ontzien Zijne heilige wet te schenden en te verbreken. Gij hebt tegen Hem gezondigd. Gij hebt uw wil, onrein en verkeerd, verheven en verkoren boven Zijn wil. Gij hebt gezegd, dat de raad en de wil van den Satan u meer aanlokt en bij u meer ingang heeft, dan de wil van God. Zooveel in uw vermogen was, hebt gij het uwe gedaan om God Zijne heerschappij te ontnemen. Gij hebt Hem wederstaan. Gij hebt Hem in Zijn eer aangerand. Gij hebt Hem onteerd, dezen Grooten en Oneindigen God. Gij, een arme worm des stofs, gij hebt den Hoogheilige, voor wien de Engelen zich buigen, gehoond en smaadheid aangedaan. En die God is de Wetgever en Gebieder van het heelal. Hij kan de zonde niet verdragen. Hij moet Zijn recht in het heelal handhaven. Elke overtreding van Zijne wet schendt haar en Gods geduchte toorn wordt daartegen ontstoken, om het recht te handhaven. En tegen dezen God hebt gij gezondigd! Wat dunkt u? Krijgt de mensch dezen God eens in Zijne grootheid te zien, spreekt het dan niet van zelf, dat dit het is, wat zijne ziel verschrikt en verbrijzelt. „*Tegen U, U alleen heb ik gezondigd.*” O, wat heb ik gedaan! Ik ben van dezen God, de Hoogste Volmaaktheid, afkeerig geweest. Ik heb Zijnen toorn en wraak durven tartten; dezen God, zonder wien ik niet leven kan, heb ik tot mijnen vijand gemaakt. Wee mij!

En dit is nog niet al. Daar is nog eene gedachte, die dit alles nog veel bitterder maakt voor de ontwaakte ziel: de God, tegen wien ik gezondigd heb, is de God der liefde. Hij heeft mij Zijne goedheid niet alleen betoond in de duizenden zegeningen van het leven, maar Hij is

de God der liefde en der genade, die Zijnen Zoon Christus Jezus in Zijne eeuwige heerlijkheid heeft geopenbaard. En ik ben zulk een kind der helle geweest, dat ik tegen dezen God heb durven zondigen. Zijnen Zoon heb ik veracht en Hem den rug toegekeerd. O, daar is eene niet uit te spreken bitterheid voor de ziel, die het waarlijk gevoelt in de belijdenis: „*Tegen U, U alleen*, heb ik gezondigd!”

Dit is het, wat de zonde zoo vreeselijk maakt; dit is het, wat het voor den mensch zoo onmogelijk maakt zijne zonde te niet te doen. Elke zonde is een daad van vijandschap tegen den Heiligen God, en de mensch is niet bij machte die zonde te herroepen of weg te nemen. Elke zonde is eene aanranding en schending van de wet, eene inbreuk op haar gezag, waarvan door de wet wordt kennis genomen, en niets wat de mensch vermag te doen, is in staat ééne enkele zonde, die bedreven is, weder te niet te doen. De zonde is tegen God gedaan; Hij heeft haar opgemerkt en aangeteekend; zij heeft Hem aangerand; Hij alleen kan zeggen, of Hij haar zal vergeven, Hij alleen is machtig haar uit te delgen en te vernietigen. Ja, tegen God is de zonde bedreven en met God moet zij verrekend worden. Nog eens, dit is de vreeselijkheid der zonde, die uitgesproken wordt in de belijdenis: „*Tegen U, U alleen* heb ik gezondigd.”

En hoe weinig wordt toch hieraan gedacht, zelfs bij ontwaakte zondaars, hoezeer denken zij er slechts aan, dat zij tegen zichzelf en hun eigen geluk hebben gezondigd; hoe weinig, wat toch de grootste bekommernis moet baren, dat zij tegen God hebben misdaan!

Mijn lezer! laat dit het doel van uw streven zijn. Maak het toch tot een zaak van veel gebed. Gij hebt met God te doen. Op den grooten dag des gericht's zult

gij Hem van aangezicht tot aangezicht ontmoeten. Indien gij het niet grondig leert gevoelen, zult gij tot uwe eeuwige verschrikking ondervinden, wat het zegt, dat gij tegen God gezondigd hebt. Zelfs hier is het zwaar en pijnlijk, die belijdenis te doen: maar beter hier verootmoedigd, dan voor eeuwig verdoemd.

En laat u toch door niets aftrekken van uw streven om die belijdenis te doen. Er zijn duizenden zoogenaamde Christenen, die van deze overtuiging van zonde niets weten; maar bedenk, zij kunnen u in den Grooten Dag niet helpen. Velen zullen u zeggen, dat gij u niet angstig moet maken om de zonde; maar ik moet u zeggen, gij hebt reden om over de zonde angstig te zijn. Gij hebt tegen God gezondigd, en Hij is een verterend vuur. Uwe zonde is zoo groot, het gevaar is zoo dreigend, dat het ten hoogste onredelijk is over de zonde niet beangst te wezen. Zoo zeker, als gij gezondigd hebt, zoo zeker heeft God Zijn vloek over u uitgesproken; en het is de uiterste dwaasheid, rust en troost te zoeken, voor gij weet dat *die God* uwe zonden wegneemt. De God, in wiens hand uw leven is, is uw vijand; Hij kan elk oogenblik Zijn toorn tegen u laten ontbranden; o, haast u toch tot Hem met de belijdenis: Tegen U, U alleen, heb ik gezondigd." En zoo uw hart het nog niet zoo diep gevoelt als noodig is, smeeek Hem om Zelf het u in het hart te werken. De Geest, die David dit woord leerde, zal het ook u leeren, zoo gij het volhardend bidt: „Tegen U, U alleen, heb ik gezondigd."

IX. Rechtvaardig en Rein.

Tegen U, U alleen, heb ik gezondigd, en gedaan wat kwaad is in Uwe oogen: opdat Gij rechtvaardig zijt in Uw spreken, en rein zijt in Uw richten. (Ps. 51:6.)

Het is David volle ernst met elke belijdenis: onder den drang van wat hij zoo diep gevoelt, bevestigt hij alles ten tweeden male. „Tegen U, U alleen heb ik gezondigd,” dat woord van hem hebben wij overdacht; nu volgt er nog een: „en ik heb gedaan dat kwaad was in Uwe oogen, opdat Gij rechtvaardig zijt in Uw spreken en rein in Uw richten.” Met deze woorden geeft hij de reden aan, waarom hij aldus zijne zonde heeft beleden. Hij wil Gods oordeel billijken en erkennen, dat zijn vonnis over hem niets anders zoude wezen dan het rechtvaardig gericht, dat hij verdiend had. Hij heeft de schuldbelijdenis gedaan, opdat God rechtvaardig zij in Zijn spreken en rein in Zijn richten. Wie in waarheid om genade bidt, zal trachten, met hetzelfde gevoelen bezielde te wezen. Trachten wij ons voor te stellen, wat het in zich heeft.

Denk aan het vreeselijke van Gods gericht. „Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al wat er geschreven staat, om dat te doen,” ziedaar de uitspraak van den Wetgever. Hij verklaart, dat elke enkele overtreding van Zijne wet Zijn vloek over den mensch brengt. Hij vraagt niet naar de verontschuldiging, die de mensch mocht maken, maar onverbiddelijk is het vonnis: „De ziel, die zondigt, zal sterven.” Over elken

overtreder zal in den Grooten Dag het woord gaan: „Gaweg van Mij, gij vervloekte, in het eeuwige vuur.” En de ziel, die waarlijk hare zonde kent, stemt toe, dat het vonnis niet te zwaar of te streng is, niet meer dan zij verdiend heeft, erkent, dat, God volkomen recht zou doen met haar alzo te verdoemen. Zij heeft zich dit waardig gemaakt. Hoe ondragelijk Gods oordeel ook zij, zij gevoelt dat het niet te veel is; zij doet belijdenis, dat zij tegen zulk een God gezondigd heeft, opdat zij het ook van hare zijde bevestige, dat God rechtvaardig is. Dit was Davids belijdenis. Hij kon niets inbrengen, waarop hij kon pleiten; indien hij nog behouden zoude worden, zoude het inderdaad vrije, onverdiende genade wezen. Het moet hem in waarheid ernst geweest zijn met zijn schuldgevoel; hij moet een ander gezicht gehad hebben van de afschuwelijkheid en verdoemelijkheid der zonde dan de meesten, om alzo te kunnen spreken; want hij gevoelde dat het gericht Gods iets vreeselijks was. In den zielsangst, dien hij een tijdlang had doorgestaan, had hij er eenige proef van gehad, hoe vreeselijk het is van God verlaten te worden. Toch erkent hij het rechtvaardige van het gericht en geeft zich daaraan gevangen. Dat is zeker meer dan uit den mensch van nature voortkomt. Zulk gevoel van schuld en doemwaardigheid moet zeker door Gods Geest in hem zijn gewrocht.

Dit wordt nog duidelijker, wanneer men verder denkt aan de neiging van den mensch om zich te verontschuldigen. Had David daarnaar willen hooren, daar was genoeg, waarop hij zich kon beroepen. Had hij God niet van zijne jeugd af gediend? Had hij niet om Gods naam en eer meer geleden dan eenig ander van Gods dienstknechten? Moest de Heilige God zelfs niet van hem getuigen, dat hij met een volkomen hart met

Hem gewandeld had? De Heer zelf heeft het later in Zijn Woord laten verklaren, dat Hij Jeruzalem had bevestigd, „omdat David gedaan had, wat recht was in de oogen des Heeren en niet geweken was van alles, wat Hij hem geboden had, al de dagen zijns levens, dan *alleen* in de zaak van Uria, den Hethiet.” En moest deze ééne zonde der onbedachtzaamheid hem zoo zwaar worden toegerekend? Weet niet een aardsche vorst eene enkele misdaad van een trouwen dienstknecht te vergeven? En zoude God, de Barmhartige en Genadige, niet als van zelf dit vergeven? Geen nood. God zoude het hem niet toerekenen! O, zoo spreken en denken de menschen. Zij kennen niet den vreeselijken ernst van Gods heiligheid en Zijn gericht over de zonde. Zij weten niet, hoe iedere enkele zonde, al ware er slechts ééne, eene schending is van Gods wet, eene krenking van Zijne eer, een bewijs van de vijandschap van het hart en gewroken moet worden. Maar David wist het, en hij keurde het goed. Hij bukte zich niet alleen onder God, omdat het nu eenmaal zoo moest wezen en God hem te sterk was. Neen, dat niet. Maar hij had zulk een gezicht van het recht Gods, dat hij Gods vonnis goedkeurde. Hij zag, hoe goed het was, dat Gods wet zoude gehandhaafd worden; hoe noodig het was, dat, al zoude de gansche wereld er onder vergaan, Gods heerlijkheid, Gods eer zoude gestaafd worden; en in dat gevoel deed hij belijdenis van zonde, als tegen God alleen bedreven, om Gode de eer te geven en te erkennen, dat Hij rechtvaardig was in Zijn spreken en rein in Zijn richten.

Nog eens zeg ik, dat is zeker meer dan uit den mensch van nature voortkomt. Zulk gevoel van schuld en doemwaardigheid moet zeker door Gods Geest in hem zijn gewrocht, en de Heer heeft het in Zijn Woord laten

opteekenen om ons daarin te doen zien, hoe het toegaat op den weg van waarachtig berouw en bekeering. O! hoe verschillen toch van de oppervlakkige zondebelijdenis, waarmede de meeste menschen zich tevreden stellen. Ze belijden, ja, dat zij zondaars zijn. Maar de zonde is eene zwakheid, eene struikeling, een ongeluk. Met den zondaar moet men medelijden hebben. Maar de eer van God, daar denken zij niet aan. De arme zondaar moet toch getroost worden; of aan de eer van Gods wet voldaan wordt, dat gaat hun niet aan. O, mijn medemensch, dat is niet berouw, zooals Gods Geest dit werkt. Neen, die waarlijk door Gods Geest van de zonde overtuigd wordt, die denkt niet alleen aan zichzelf en wat hem wacht; maar zijn groote kommer is, dat hij tegen zulk eenen God, met zulk eene volmaakte wet, heeft durven overtreden, en hoe hij, wat hij bedorven heeft, herstellen kan. En als hij niets anders kan, dan legt hij zich neder om God nu de eenige eer te geven, die hij kan: te erkennen, dat Hij rechtvaardig is in Zijn gericht.

Lezer! hebt gij uwe zonden aldus leeren kennen? God heeft Zijne wet gegeven om van zonde te overtuigen, „opdat elke mond gestopt worde, en de geheele wereld voor God verdoemlijk zij.” Hebt gij al Gode de eer gegeven; al is het met beving; uzelf, als het oordeel Gods waardig, voor Hem nedergelegd! Alleen die dit doet, die aldus in der waarheid een zondaar wordt, zal genade ontvangen. O! zie, dat gij uwe zonde recht kent en belijdt: zonder dit is er geene genade. Verneder u onder de krachtige hand Gods, Hij zal u verhoogen.

X. De natuurlijke Bedorvenheid.

Zie, ik ben in ongerechtigheid geboren, en in zonde heeft mij mijne moeder ontvangen. (Psalm 51:7.)

Davids schuldbelijdenis is niet ten einde. De zonde tegen God, waarin hij gevallen was, had hem iets opnieuw ontdekt. Vroeger wist hij het; nu gevoelde en ondervond hij het. Dit namelijk, dat zijn gansche natuur geheel en al onrein was van de geboorte af. De genade Gods had hem, van zijne jeugd af, wonderbaar voor de uitspattingen der zonde bewaard. Zijn gansche leven was aan den dienst van God gewijd geweest. En ziet, daar wordt hij op eens de prooi der verleiding en maakt hij zich schuldig aan vreeselijke zonde tegen God. Zooverre is het er vandaan, dat zijn vroeger godzalig leven hem troosten kon, dat dit juist de bitterheid zijner droefheid uitmaakt. Zijn hart moet inderdaad vreeselijk bedorven wezen, de macht der zonde in hem grooter dan hij gedacht had, dat hij, na zooveel van God te hebben ondervonden, zoo zondigen konde. Op eens wordt hem de afgrond ontdekt, waaruit die zonde is te voorschijn gekomen. Lang had Gods genade hem bewaard, en hij liep gevaar te vergeten, dat hij evenzeer bedorven was als elk medemensch; nu is hij zichzelf bekend geworden, hij legt zich voor God neder met de bekentenis van deze zijne aangeborene verdorvenheid: het is niet deze ééne zonde, die om straf roept; maar ziet, mijne gansche natuur is onrein; ook dan, wanneer de zonde niet ontbreekt, ben ik een zondaar die genade

noodig heb. „Zie, ik ben in ongerechtigheid geboren, en in zonde heeft mij mijne moeder ontvangen.”

De aangeboren verdorvenheid onzer natuur is dus een deel van de ware belijdenis van zonde. Hoe verkeerd moet dan de meening zijn van degenen, die zich daarop beroepen om de zonde *te verontschuldigen*. Er zijn velen die dit doen, wanneer zij hunne zonde belijden. Zij meenen, dat, nu zij zondig van natuur zijn, de schuld hunner zonde niet zoo groot is. Zij kunnen immers niet anders; zij zijn zoo geboren. Zij hebben hunne natuur van God en kunnen er niet voor, dat die zoo zondig is. Een bewijs, dat zij van de eigenlijke verfoeielijkheid der zonde niets weten. Anders zouden zij zich zoo diep schamen over hun zondigen aard, over de vijandschap, waarvan de zonde het bewijs is, dat het hen nog dieper verootmoedigen zou, te denken, dat zij met hunne ouders in de zonde één zijn. Zij zouden in de eenheid van het menschelijk geslacht zien, dat God recht had allen in Adam op de proef te stellen, en zouden, bij het gevoel hunner schande, voor God in het stof zwijgen. De belijdenis van de schaamte over de aangeboren verdorvenheid is alzoo een onmisbaar deel van de waarachtige belijdenis der zonde.

Zoo alleen komt de mensch zichzelf aan te zien, zooals God hem aanziet. De mensch ziet steeds aan wat voor oogen is, en wanneer hij voor uiterlijke zonde bewaard blijft, dan meent hij niet, dat zijn zondige aard even vervloekt is als die van den openbaren zondaar. David liep gevaar om in deze dwaling verstrikt te worden. Toen hij gezondigd had, leerde hij verstaan, wie hij geweest was van jongsaf. En het zal altijd gezien worden bij de uitnemendste geloovigen, dat zij het diep gevoelen, dat zij de kiemen van alle goddeloosheid in

hun binnenste hebben, en dat alleen genade hen behoedt voor de ontwikkeling daarvan. O, werd dit gevoeld, hoe zouden degenen, die ten gevolge eener christelijke opvoeding bewaard zijn gebleven van de wegen der goddeloozen, zich toch in alle oprechtheid met de grootsten der zondaren weten gelijk te stellen. Hoe zouden dan allen de voorstellingen der zonde in Gods Woord moeten onderschrijven en, bij veel verschil in de uiterlijke openbaring der zonde, een ieder zich evenzeer zondaar gevoelen voor Gods oogen. Ook om deze reden is de belijdenis der natuurlijke verdorvenheid een onmisbaar deel van de ware belijdenis der zonde.

En zoo alleen wordt de mensch inderdaad als een boeteling bereid om het werk der genade te begeeren en aan te nemen. Zijn het maar enkele zonden, die ik gedaan heb, ik kan trachten die weder goed te maken; ben ik inwendig en geheel bedorven, dan is die poging ijdel en vergeefs. Dan blijft elk streven ten goede toch bezoedeld en ik heb een vrije goddelijke vergeving van noode. Dan gevoel ik, dat ik niet alleen vergeving der zonde behoef, maar ook vernieuwing des harten, gelijk David deze twee zegeningen in dezen Psalm zoo nauw aan elkander verbindt. Naarmate de belijdenis van het verderf in- en uitwendig dieper is, naar die mate wordt de overgave aan Jezus en de genade meer volkomen en onverdeeld en wordt de genade meer overvloedig verheerlijkt.

Het is echter niet slechts het begeeren en aannemen van genade, dat voor een groot deel afhangt van die belijdenis, een helder inzicht in den genaderaad Gods, een hartelijk goedkeuren en genieten daarvan wordt er uit geboren. Zie ik, hoe mijne ellende hare wortelen heeft in mijne gemeenschap met den eersten Adam, dan

zie ik ook, hoe mijne nieuwe vereeniging met den tweeden Adam mij er volkomen uit redt. Begrijp ik eenigszins, hoe Adams val mij heeft bedorven, omdat ik uit hem geboren ben en zijn leven ontvangen heb, leer ik het verstaan, hoe de gehoorzaamheid van den tweeden Adam mij herstelt, omdat ik met Hem één word, uit Hem geboren word en wezenlijk aan Zijn leven deel krijg. Het Godewaardige, het gepaste, het algenoegzame van het goddelijke verlossingsplan wordt mij duidelijk en ik weet mijn heil te zoeken in de dagelijksche gemeenschap met dat leven, dat uit God is.

Uit elk oogpunt blijkt het: de oprechte boetvaardige zal vooral ook belijdenis moeten doen van het algeheele bederf zijner natuur van de geboorte aan.

Lezer! hebt gij deze verdorvenheid uwer natuur leeren kennen en belijden? Ik vraag niet, of het een van de geloofsstukken is, die gij van uwe jonkheid hebt aangenomen. Dit zal waarschijnlijk het geval zijn. Wat ik vraag is, of gij inderdaad uzelf als een geheel onreine hebt leeren verfoeien, of gij uzelf inderdaad beschouwt als walgelijk in het oog van God en inwendig zoo onrein, dat gij voor niets goed zijt dan om uitgeworpen te worden. Schaamt gij u aldus over uwe afkomst? Verwondert het u, dat God zulk een onreinschepsel nog draagt? Hebt gij afgezien van elke poging om uzelf te verbeteren, of u Gode aangenaam te maken? Is het inderdaad uw innigste overtuiging, dat geen macht dan die van God zelve in staat is u te vernieuwen? Gij gevoelt zeker, dat er nog veel ontbreekt aan zulke grondige kennis uwer ellende. O, bid God er om; Hij kan ze u geven door Zijnen Heiligen Geest.

XI. Het Verlangen van God.

Gij hebt lust tot waarheid in het binnenste.
(Psalm 51:8a.)

De belijdenis zijner zonde heeft David geleerd den oorsprong en wortel daarvan bloot te leggen. Van de geboorte af is zijn geheel inwendig bestaan onrein. En de gedachte hieraan leidt hem weder om aan God te denken als den Hartenkenner, voor wiens oogen dat innerlijk bederf hem verwerpelijk maakt, zelfs dan wanneer het niet juist openbaar wordt in zondige daden. Hij gevoelt het, dat hij, in zijne belijdenis van zonde en zijn zoeken naar bekeering en zijne hoop op genade, dit niet uit het oog moet verliezen. De God, met wien hij te doen heeft, is een God, die lust heeft tot waarheid in het binnenste. Ook voor ons is het van groot belang om in het gebed om genade dit woord niet voorbij te gaan. Het kan ons allergewichtigste lessen leeren.

God heeft lust tot waarheid in het binnenste: *die gedachte stemt ons tot ernst en vrees bij het gevoel van zonde.* Wij loopen toch van natuur zooveel gevaar om meer op de uiterlijke openbaring der zonde te letten, dan op hun verborgen wortel en kracht. Wanneer het uitwendig leven, ten gevolge van de opvoeding of de gunstige omstandigheden, godsdienstig en onberispelijk is, dan vleien velen zich met de gedachte, dat het met het hart ook wel is, ten minste, dat, al hebben zij nog vele zonden, het hart toch niet zoo slecht is als wel eens gezegd wordt. Zij beschouwen zichzelf ten minste niet als goddeloos en Gode vijandig. Wanneer Gods Woord

zulke uitdrukkingen gebruikt, dan kan het niet dezulken bedoelen als zij zijn. O, wisten zij het maar, hoe de Heer het hart beproeft en doorgrondt, zij zouden anders denken. De Heilige ziet het inwonend bederf van het hart. Er is geen mensch die goed doet, ook niet tot één toe. De Heilige God eischt *waarheid* in het binnenste; de dienst, dien Hij ontvangt, moet volle waarheid zijn, in volle overeenstemming met Zijn heilige wet. De liefde tot God moet het gansche hart vervullen. Ontbreekt er iets aan, dan staan wij schuldig voor God en veroordeeld. Hij kan met niets minder tevreden zijn dan volmaakte heiligheid. Vreeselijke gedachte voor de ontwaakte ziel. God heeft lust tot waarheid in het binnenste.

Hoe zoude die gedachte menigeen bewaren voor die oppervlakkige bekeering, waardoor men zich zoo dikwijls laat bedriegen. Wanneer daar maar op een ziekbed een weinig angst over de zonde en vragen naar genade is, dan is men gerust. Men weet niet, dat die aandoeningen licht gewekt kunnen worden en ook licht weder voorbijgaan. De begeerten strekken zich naar Gods hulp uit, zonder dat men gereed zoude wezen in het leven alles te verlaten. Arglistig is het hart meer dan eenig ding; door den vromen schijn van godsdienst bedriegt men menigmaal zichzelf. Och, dat men het gevoelde, dat God den allerdiepsten bodem der ziel beproeft. Dat woord van David zoude een woord worden van hartverbrijzelende kracht. Om dan echter tegelijkertijd te worden een woord van genezing en verkwikking.

Gij hebt lust tot waarheid in het binnenste: *die gedachte geeft hoop en troost in den weg der bekeering*. Niets minder wil God hebben van den ontwaakte; niets meer wil Gods genade eischen van den boetvaardige. Ik leer mijzelf kennen als schuldig en verdoemelijk, in

mij woont niets goeds. Hoe kan ik nu nog komen met waarheid in het binnenste? Hoe kan die gedachte mij troost geven? Wel, op deze wijze: Voor dengene, die zich als een verlorene kent, bestaat de waarheid, waar God naar zoekt, in niets anders dan dit, dat de mensch zich *in waarheid* aan God voordoet, zooals hij is. Die alzoo tot God komt, met de erkenning van zijne zonde, in zijn ware gestalte, komt in waarheid. Deze is de oprechtheid, waarvan Gods Woord zooveel spreekt. Er zijn velen, die zich verbeelden, dat de oprechtheid voor God bestaat in eene groote volmaaktheid en eene zeer hartelijke toewijding aan den dienst van God. Voor den bekommerden zondaar is dit niet zoo; hij is nog niet zoo verre. Bij hem is dit de hoogste oprechtheid, dat hij zichzelf belijdt te zijn juist wat hij is. Die zijne zonde belijdt, ontvangt zeker genade. God heeft lust tot waarheid in het binnenste; de heilbegeerige, die dat woord recht verstaat, mag zich er zeer in verblijden. Zoek niet, als gij voor God verschijnt, u vroom voor te doen en met een opgewekte godsdienstigheid u aan Hem op Zijn best voor te doen; neen, doe belijdenis van wat gij denkt en gevoelt en doet; verheel niets voor den Heer: zoek niet uwe zonde te bedekken; belijdt de gansche waarheid omtrent uwen toestand van zonde en ellende. God heeft lust tot waarheid in het binnenste en zal u Zijne genade niet onthouden.

En wanneer men genade heeft ontvangen, dan is er nog een heerlijke toepassing van dat woord. God heeft lust tot waarheid in het binnenste; *die gedachte sterkt het geloof tot heerlijke verwachtingen*. De begenadigde ziel heeft geene meer bittere klachte dan over het bedrog en de ontrouw van het hart; zij gevoelt, dat er zooveel is, dat nog niet in waarheid is. Haar geloof, hare liefde,

haar gebed, hare toewijding aan Gods dienst, overal ontdekt zij, dat zij nog niet, zooals zij begeerde, van ganscher harte, in volle waarheid, den Heere kan dienen. En menigmaal vreest zij, dat zij nog geheel zal afwijken. Maar dan vindt zij in Gods Woord deze heerlijke belofte: „Ik zal geven, dat hun werk in der waarheid zal zijn en Ik zal een eeuwig verbond met hen maken.” Zij begint het in te zien, dat ook dit een deel van Gods plan en belofte is, om het begonnen genadewerk te bevestigen en te volbrengen. *Gij hebt lust tot waarheid in het binnenste*; dat maakt zij tot een pleitgrond, waarop zij smeekt, dat God zelf werke datgene, waarin Hij een welbehagen heeft, en Davids woord wordt alzoo de bron van de heerlijkste verwachtingen.

Geliefde Bidder! laat in al uw gebruik van dezen een-en-vijftigsten Psalm en in al uwen omgang met God, dit woord den grondtoon van uw gebed uitmaken. Verkeer altijd met God als een God, die lust heeft tot waarheid in het binnenste. In alle zondebelijdenis, in allen godsdienst, in geheel uw bestaan, laat „waarheid in het binnenste” uw lust zijn, gelijk het Gods lust is. En vindt gij, dat in u niets goeds is, dat, hoe meer gij naar de waarheid streeft, hoe minder gij die vindt, weet dan, dat bij zulke ondervindingen de erkentenis van die ellende reeds de waarheid is, die God begeert, en dat, gelijk hij deze in u heeft gewrocht, zoo zal Hij ze ook voor het overige aan u schenken. Zoo gij ze van Hem begeert, die er lust toe heeft en die daarom ook lust heeft om ze te schenken, zij zal u gegeven worden.

XII. De Eenige Weg.

En in het verborgene maakt Gij mij wijsheid bekend. (Psalm 51:8b.)

Dit woord schijnt de overgang te wezen van de belijdenis van zonde tot het gebed om verlossing. God heeft lust tot waarheid in het binnenste: tot die gedachte werd David geleid door de belijdenis van zijne erfzonde. Niet alleen was het zijne overtreding, ook zijne natuur maakte hem voor God verwerpelijk. Hij kan niet bestaan voor den heiligen Hartenkenner, die naar waarheid tot op den grond des harten zoekt. Maar die gedachte voert hem ook weer op tot God, die alleen de macht bezit om die waarheid in het binennste te geven.

Wat hem heeft ternedergeslagen, dat God met niets minder dan waarheid kan tevreden zijn, heft hem ook weder op; neemt Gods genade hem aan, zij zal dan ook niets minder geven: in het verborgene maakt God hem wijsheid bekend. Er is alhier in het midden van zijn gebed de uitdrukking der hope, dat God hem den weg zal bekend maken om van die zonde verlost te worden, en dat, even diep en doordringend als de macht der zonde was, ook de kennis der genade zoude wezen. Hij vertrouwt, dat het geestelijk inzicht in den weg der verlossing, dien hij wenscht te bewandelen, hem door God zelf zal medegedeeld worden.

De geheele Psalm is inderdaad een bewijs, dat het alzoo was. Wij hebben in dezen Psalm de eerste duidelijke verklaring van de wasschingen en besprenging des bloeds van den tempeldienst, van de geestelijke beteekenis van de Oudtestamentische offers. Het verband

tusschen de vergeving der zonde en de vernieuwing des harten wordt in zijn gebed zoo duidelijk voorgesteld als bijna nergens in het Oude Testament; zijn hoop was niet ijdel: „In het verborgene maakt Gij mij wijsheid bekend.”

De bekommerde zondaar, die den weg der genade zoekt, zoude misschien denken, dat hij aan dit vers niet zooveel heeft als aan andere: zijn onderwijs is echter van het hoogste gewicht. In het gebed om genade is dit woord geheel onmisbaar.

Het leert u, dat de ware kennis van den weg der genade bij God zelven moet gezocht worden: Hij alleen kan de verborgene wijsheid bekend maken. De mensche-lijke kennis van den genadeweg, die wij verkrijgen kunnen door het gebruik van ons verstand, is niet genoeg. Let wel: wij zeggen niet, dat die kennis niet noodig is. Maar die kennis is niet genoeg. Dat ik meen, dat die kennis noodig is, daarvan is dit schrijven het bewijs. Ik vrees, dat er groot gebrek is aan de kennis, zelfs de verstandelijke kennis van den weg der genade. Ik vrees, dat velen zeer duistere begrippen hebben van wat genade is, en hoe zij den zondaar verlost; van hetgeen de uitdelging der overtredingen en het afwasschen der ongerechtigheid en de reiniging der zonde is; van wat de vreeselijkheid der zonde is, en nog zoo veel meer, dat in dezen Psalm wordt geleerd. En ik acht het van het uiterste belang, dat er omtrent deze zaken duidelijke begrippen gevonden worden. Want zonder klare kennis kan het geloof niet helder, krachtig en blijmoedig wezen. „Verstaat gij wat gij leest?” was de eerste vraag van den Evangeliedienaar: „Gelooft gij van ganscher harte?” de tweede. Een degelijke verstandskennis van den genadeweg is van groote waarde.

Maar deze is niet genoeg. Iemand zoude eene bijna volmaakte kennis kunnen hebben van Gods Woord en toch verloren gaan. En wij loopen juist zoo groot gevaar wanneer wij duidelijke inzichten hebben in den weg en de waarheid Gods, daarin te rusten. Wanneer iemand die onverschillig was, ernstig begon te worden en dan een inzicht krijgt in Gods wonderbare verlossing, dan kan die kennis hem somtijds groote vreugde geven. Wanneer hij iets begint te begrijpen van het plan der verlossing in Christus, van zijne verzoening, van Gods gerechtigheid, van de wedergeboorte, dan ziet hij zulk een gepastheid en heerlijkheid in dit alles, dat hij van verwondering en blijdschap vervuld is. Maar dan loopt hij veel gevaar daarin te rusten. Hij gevoelt een groot onderscheid in zichzelf t.o.v. den tijd, toen hij in de onverschilligheid of in onkunde verkeerde. Het is bij hem zeer veranderd. En toch kan het wezen, dat hij de innerlijke, ondervindelijke, geestelijke kennis van verlossing nog niet heeft. Daarom is het eene zaak van zooveel gewicht, wanneer de bekommerde ook in dezen Psalm den weg der genade zoekt te verstaan, dat hij zijne afhankelijkheid van God diep gevoele. Dat hij bij elk vers en elk woord de bede opzende: „Leid mij in uwe waarheid en leer mij; want Gij zijt de God mijns heils.” Dat hij de gebeden, bijvoorbeeld van Psalm XXV en Psalm CXIX, gedurig gebruike om het hemelsch goddelijk onderwijs des Geestes in de verborgene wijsheid. Heilbegeerige! het is eene ontzettende gedachte met goddelijke waarheden bekend te worden en toch nog verloren te gaan.

Wellicht denkt iemand, dat zulk eene voorstelling genoeg is om iemand moedeloos te maken. Het is inderdaad alzoo, ware het niet, dat wij in het gebed

zeggen konden: „In het verborgene *maakt Gij* mij wijsheid bekend.” God geeft die wijsheid. Dat is onze eenige veiligheid. En dat is het eenige antwoord, dat wij geven kunnen op de vraag: „Hoe weten wij, of wij de rechte geestelijke kennis van genade hebben?” Dat kan, dat wil de Heer u bekend maken. De bekeering, het geloof is niet een werk, dat gij doen moet en waarop gij dan kunt terugzien en zeggen: Dat is welgedaan. Neen, het innerlijk wezen van de bekeering en het geloof bestaat in het komen *tot God*, de overgave *aan God*, om *van God*, den *levenden God*, genade te ontvangen, door Hem bewerkt te worden—door Hem gewasschen en gereinigd te worden van de zonde. En juist hieraan is er in den godsdienst van velen zooveel gebrek. Zij weten niet, dat in genade dit de hoofdzaak is, dat wij in aanraking komen moeten met den levenden God, de kracht ondervinden van den Almachtige.

Heilbegeerige ziel! de ware godsdienst is eene goddelijke, eene geestelijke zaak. Het geheele werk, van begin tot einde, is een wonderwerk van den Heiligen God in de ziel. De eerste begeerte naar genade, de geestelijke wijsheid, het toenemend gevoel van zonde, het geloof aan het bloed van Jezus, de vernieuwing des Heiligen Geestes—alles wordt door God gewrocht in de ziele. O, laat het u dan toch ernst wezen, indien gij, op het voetspoor van David in dezen Psalm, den genadeweg zoekt te bewandelen, om bij elk vers *naar God* te gaan, in geval van verlegenheid u op God te werpen en van Hem te vragen, dat Hij van stap tot stap en van woord tot woord u dit woord vervulle: „In het verborgene *maakt Gij* mij wijsheid bekend.”

C. De Verlossing.

XIII. Ontzondiging.

Ontzondig mij met hysop, en ik zal rein zijn.
(Psalm 51:9a.)

David heeft zijne zonde beleden. Nu volgt de bede om de verlossing, die hij van genade verlangt. Hij wil, vooreerst, de vergeving zijner zonde.

Om dit vers te verstaan, moet men terugzien naar het 19de hoofdstuk van het boek Numeri. Daar toch vinden wij het woord *ontzondiging* tot zeven malen toe en wordt de plechtigheid der ontzondiging het uitvoerigst beschreven. Het was namelijk, wanneer iemand een doode aangeraakt had, dan werd hij onrein gerekend. De dood was de straf en de vloek der zonde en daarom moest een ieder onder Israël, die een doode had aangeraakt, voor onrein gehouden worden. Hij mocht dan ook niet tot den tabernakel komen, om alzoo zelfs in het uiterlijke aan te toonen, hoe de gemeenschap met zonde en dood ons van God verwijdert. Eerst nadat hij ontzondigd was en gewasschen, was hij weder rein. En dit wordt ons in dat kapittel beschreven. Eene roode koe moest verbrand worden en de asche daarvan in bewaring gesteld: had iemand zich verontreinigd dan moest de asch in water gedaan worden, een takje van hysop moest daarin gestoken worden en de onreine daarmee besprengd; nadat hij zich dan met water gewasschen had, zoude hij rein zijn. Met hysop moest hij dus ontzondigd worden.

In den zendbrief aan de Hebreëen wordt ons die plechtigheid bepaaldelijk genoemd als zinnebeeld van de reiniging in Jezus' bloed. Wij lezen daar (IX:13, 14): „Want indien de assche der jonge koe, besprengende de onreinen, hen reinigt tot de reinigheid des vleesches, hoeveel te meer zal het bloed van Christus, die door den eeuwigen Geest zichzelf Gode onstraffelijk heeft opgeofferd, uw geweten reinigen van *doode* werken, om den *levenden* God te dienen.”

David wist reeds, dat er in die plechtigheid een geestelijke reiniging werd voorgesteld, en bad, dat God die aan hem mocht volbrengen. Hij gevoelde, dat zijne zonde hem onder de macht des doods had gebracht en dat hij onbekwaam was om den levenden God te dienen, of hij moest eerst door God zelven ontzondigd worden. Het licht van het Nieuwe Testament en vooral het woord uit de Hebreëen, maken ons bekend, dat die ontzondiging plaats vindt door het bloed van Christus. Laten wij nagaan, wat Davids bede, door Gods Woord aldus toege-licht, ons leeren kan.

En zij leert ons vooreerst, *hoe onmisbaar die ontzondiging is*. Het staat immers tot tweemalen toe in dat kapittel (Num XIX:13, 20): „Wie onrein zal zijn, *en zich niet zal ontzondigen*, die ziel zal uit het midden der gemeente uitgeroeid worden, want hij heeft het Heiligdom des Heeren verontreinigd.” God is een Heilige God; niets, dat met zonde bevlekt is of te doen heeft, kan voor Hem bestaan. Wie maar een doode had aangeraakt, mocht in Zijn tempel niet komen. Door die uiterlijke gestrengheid onder het Oude Verbond werd voorgesteld de onmogelijkheid van eenige gemeenschap tusschen God en de zonde. Wie in de onreinheid bleef, werd gedood. Wilde hij Gode behagen en tot God

naderen, hij moest zich laten ontzondigen met hysop: God had daartoe zelfs op wonderbare wijze een offer bereid en een water der ontzondiging. En daar was geen andere keuze: ontzondiging met hysop, of uitroeiing uit de gemeente des Heeren.

In het Nieuwe Testament is het niet anders. God is de Heilige: de zonde kan met Hem geen gemeenschap hebben. God is de levende: de dood mag tot Hem niet naderen. Onze zonden zijn vele en wij kunnen die niet uitdelgen. Zelfs onze schijnbaar goede werken zijn maar „doode werken,” zij dragen aan zich de teekenen der zonde en des doods der bedorvene natuur, waaruit zij voortspruiten. Wie niet ontzondigd wordt op de van God bestelde wijze, door het offer van God bevolen, die ziel zal uit de gemeente uitgeroeid worden. O, mijn lezer! versta dit toch, niets, wat gij doen kunt, geene verandering of bekeering kan u den toegang tot God herstellen. Eén ding is noodig: *gij moet ontzondigd worden, en dat door God zelven*, of gij zult in Zijnen hemel niet ingaan. Bij al de vreeselijkheid van de gedachte van voor eeuwig verstooten te worden, bid ik u, laat de bede van David de uwe worden: „Ontzondig mij met hysop, en ik zal rein zijn.”

En Davids bede leert ons verder, *dat die ontzondiging te vinden is*. Gods Geest leerde David dus bidden, in overeenkomst met wat de zinnebeelden van den tempeldienst leerden. Het Nieuwe Testament roept ons toe: „Hoeveel te meer zal het bloed van Christus uw geweten reinigen van doode werken, om den levenden God te dienen.” Ja, het bloed van Christus, dat kan ons reinigen. De roode koe werd geslacht en verbrand en het bloed naar den tabernakel gesprengd; het water der ontzondiging van de asche van dit offer kon niemand

reinigen. Jezus is het volmaakte offer, Hij is voor onze zonden gestorven; Hij heeft de macht der zonde en des doods overwonnen en te niet gedaan; Hij is met Zijn bloed in het Heiligdom ingegaan. O, ziele, wees verzekerd, dat gij inderdaad ontzondigd en gereinigd kunt worden. Nader tot God met die ootmoedige bede, dat Hij u ontzondige, dat Hij u zelf met dat bloed besprengt en u de kracht er van doet ondervinden. Hij zal het doen. *Het bloed van Jezus zal u reinigen van alle zonden.* Terwijl gij, in het geloof aan Jezus' genade, u Zijn bloed zoekt toe te eigenen, en op grond van het woord het zoekt vast te houden: dat bloed is ook voor mij, zal Gods Geest u de stille verzekering geven, dat God zelf uwe ongerechtigheden van u heeft genomen. Ga naar de fontein van Jezus' bloed; stel daar u Gode voor, biddend, wachtend, vertrouwend; aan het geloof wordt het zeker gegeven en gij zult weten, dat gij rein zijt.

'k Heb Jezus lief: Hij reinigt mijn gemoed,
Door woord en geest van mijne onreine vlekken.

Ja, gij zult weten, dat gij rein zijt. Niet, dat uw hart zoo heilig is, dat gij geene zonde meer doen kunt. Maar zoo gereinigd door het bloed, dat de zonde u niet meer is toegerekend en u niet meer bezwaart. En zoo gereinigd door den Geest, die met het bloed medegetuigt, dat gij een rein hart hebt, waarin Gods wet geschreven is en leeft. Zoo zeide Jezus tot Zijne discipelen: „Die gewasschen is, heeft niet van noode dan de voeten te wasschen, maar is geheel rein,” en „Gijlieden zijt rein.”

Lezer, ik bid u, laat deze bede van David de uwe zijn: „Ontzondig mij en *ik zal rein* zijn; en hoe

dringender gij met het oog op Jezus dat eerste woord uitspreekt: „*Ontzondig mij,*” des te krachtiger zal Gods Geest ook dat tweede woord in u leggen: „*ik zal rein zijn.*”

XIV. Witter dan Sneeuw.

Wasch mij, en ik zal witter zijn dan sneeuw.
(Psalm 51:9b.)

De bede om gewasschen te worden, die wij reeds in vers 4 hebben gehad, wordt nog eens herhaald. Maar ditmaal met eene bijgevoegde verklaring van veel gewicht. Hij zegt het den Heer, wat hij gelooft, dat de wonderbare kracht van dat wasschen zal zijn: „Wasch mij, *en ik zal witter zijn dan sneeuw.*” Bij velen wordt de bede om genade en om vergeving gevonden, maar zij weten niet, welk het antwoord is, waarnaar zij uitzien mogen. Zij gelooven niet, dat het gebed zoo heerlijk verhoord zal worden en dat men tot God zal kunnen naderen met de zalige gewisheid van te zijn „witter dan sneeuw.”

Om deze bede goed te verstaan moet men vooral opmerken, dat dit woord, „witter dan sneeuw,” niet ziet op de inwendige vernieuwing en reiniging des harten. David zegt niet, dat als hij gewasschen is, hij dan volmaakt is en geene zonde meer doen kan (vs. 12). Iemand die rein gewasschen is, zoude immer wederom in het slijk kunnen vallen en vuil worden. Genade geeft ook een *inwendige* reinheid, welke niet in eens en volmaakt komt, maar langzamerhand en trapsgewijze. Daarvan spreekt David later, als hij bidt om een rein hart (vs. 12). Maar, waar hij hiervan spreekt, dat is die volkomene bevrijding van schuld, welke iemand ontvangt met de vergeving der zonden. Wanneer God de zonden vergeeft, vergeeft Hij in eens en volkomenlijk.

En op dat oogenblik, wanneer God de zonde vergeeft, is de ziel in Zijne oogen en volgens Zijne Heilige Wet zonder een vlek en geheel rein. Gelijk de Heere Jezus tot Petrus zeide, „die gewasschen is, is geheel rein,”—ja, witter dan sneeuw.

„Wasch mij, en ik zal witter zijn dan sneeuw.” Dat een ieder onzer die geheele bede met allen ernst tot de zijne make! De drangredenen, die u daartoe aansporen, zijn groot en sterk. *Niets minder kan u behouden.* Gij zoudt misschien denken: die begeerte van David is te hoog. Zooveel durf ik niet vragen of verwachten. Ik zoude met minder tevreden zijn. Mijn vriend, met minder komt gij niet terecht; met al wat minder is, gaat gij verloren. Wij hebben het vroeger gezegd: de Wet van God staat aan de poort des hemels en bewaakt den ingang. Zij laat niemand binnen, die niet is „*witter dan sneeuw.*” Dat is de heiligheid Gods en de volmaaktheid der engelen, en iets, dat minder rein en minder heilig is, wordt in den hemel niet binnengelaten. Is daar een enkele vlek in u, de Wet zal u verwerpen, God zal u uitwerpen, de Engelen zullen u uitwerpen, de gansche hemel zal u uitwerpen. In den grooten dag des oordeels en des toorns, wanneer Gods gericht ontbranden zal om alles, waarop de minste vlek der zonde is, te verteren in den gloed des vuurs—o, dan zal niets bestaan voor een Heiligen God, dat niet is „*witter dan sneeuw.*”

Maar hoor verder: *Niets minder wordt u aangeboden.* Moest gij het doen om uzelfen alzo rein te maken, gij mocht wel wanhopen. God zelf zegt het: „Al wiescht gij u met salpeter en naamt u veel zeep, zoo is toch uwe ongerechtigheid voor Mijn aangezicht geteekend.” Maar neen, al wat noodig is tot uwe

zaligheid, heeft God bereid. Wanneer God vergeeft, dan vergeeft Hij volkomenlijk: „zooverre het oosten is van het westen, zooverre doet Hij onze overtredingen van ons.” Het wasschen van de ziel is Gods werk, eene daad van Gods heilige en alvermogende genade: Hij is in staat om ze te maken witter dan sneeuw. Het bloed van Christus is het, waarin gij gewasschen wordt; de kracht van goddelijke heiligheid, in dat dierbaar zoenbloed te vinden, is wel in staat om te maken „witter dan sneeuw.” Met andere woorden: de schuldbetalende verzoening van Jezus Christus is eene volkomene, Zijne gerechtigheid eene volmaakte, Zijne verdienste eene oneindige. Wordt Zijne gerechtigheid mij toegerekend, dan krijg ik haar geheel en volkomen. Heb ik deel aan den Heere Jezus als mijn Borg, dan heb ik Hem geheel en al. Christus is niet gedeeld, ik ben, òf in Hem, dan heb ik Zijne volle gerechtigheid, òf ik ben niet in Hem en heb er niets van. Toen Jezus met ons den vloek droeg, werd die Hem niet toegerekend en opgelegd naar de mate Zijner verdienste en waardigheid, *maar naar de onze*. Nu, wij met Jezus voor God begenadigd worden, wordt Zijne gerechtigheid ons geschonken niet naar de mate van onze verdienste, *maar naar die van Jezus*. Het was eene daad van Gods rechtvaardigheid, toen Jezus in onze natuur kwam om onzen vollen vloek op zich te nemen; het is evenzeer eene daad van Gods rechtvaardigheid, wanneer wij in Jezus tot Hem komen, de volle gerechtigheid van Jezus ons toe te eigenen. Jezus werd behandeld als één met ons en daarom als iemand, op wien de vloek moest rusten; die gelooft, wordt één met Jezus, wordt zoo behandeld, wordt in Hem aangenomen als witter dan sneeuw, God ziet ons aan in Christus, onze zonden worden geheel en volkomen vergeven, wij zijn

Hem volkomen aangenaam. Hij vervult aan ons het woord: „Al waren uwe zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw; al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol.” Daarom bidde een ieder: „Wasch mij en ik zal witter zijn dan sneeuw.” Niets minder dan dit is het wat God ons heeft aangeboden.

Niets minder dan dit kan u vollen vrede brengen. Helaas, hoevelen zijn er, die in hunne eigene werkzaamheid en vorderingen en ondervindingen den grond van vrede bij God zoeken. Maar vasten, vollen vrede, kunnen zij niet vinden, den vrede, dien Jezus geeft en die alle verstand te boven gaat. Eerst wanneer men door het geloof dat woord heeft kunnen spreken: „*ik zal rein zijn*”; „*ik zal witter zijn dan sneeuw*,” o, dan weet men wat hij zegt: „Welgelukzalig is hij, wiens overtreding vergeven; wiens zonde bedekt is.” En wat het zegt te zingen: „Looft den Heer! mijne ziel, die al *uwe* ongerechtigheid vergeeft.” Dan heeft het verontruste geweten vrede. Bij het gezicht op God en op de zonde, op de wet en op den vloek, op den dood en op het gericht, vollen vrede, omdat het bloed van Jezus witter maakt dan sneeuw. De ziel verheugt zich met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde.

Geliefde lezer! *niets minder moet uwe begeerte zijn.* Wat ik u bidden mag, laat toch af van *uwe* gebeden en *uwe* gedachten omtrent hetgeen God voor u doen moet, en leer te bidden, zooals de Heilige Geest David dat geleerd heeft: „Wasch mij en ik zal witter zijn dan sneeuw.” Neem die woorden op de lippen, leg ze in uw hart weg, spreek ze gedurig voor God uit in het gebed, maak ze tot een gedurige verzuchting. Gij zult er verder mee komen dan uwe gebeden u misschien in

jaren gebracht hebben. Zij zullen u de voorbereiding zijn voor de vreugde van het lied der verlossing, dat reeds hier op aarde gezongen kan worden: „Hem, die ons heeft liefgehad en ons van onze zonde heeft gewasschen in Zijn bloed, en gemaakt heeft tot koningen en priesters Gode en Zijnen Vader; Hem zij de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid. Amen.”

Geliefde lezer! laat *uw geloof dezen zegen nu werkelijk aannemen*. In Christus wordt u deze genade aangeboden. Geloof, dat door Hem deze weldaad voor u bereid is. Geloof in Hem, en gij moogt niet alleen vrijmoedig vragen, maar vast vertrouwen: God doet het: Hij wast mij en ik ben witter dan sneeuw. O, nader *tot Hem* en neem het uit Zijne hand.

XV. Verheuging na Verbrijzeling.

Doe mij vreugde en blijdschap hooren, dat de beenderen zich verheugen, die Gij verbrijzeld hebt. (Psalm 51: 10.)

David verlangt niet alleen naar vergeving, hij begeert nog meer, hij wil ook vreugde, blijdschap en verheuging hebben. Dit is hem een deel van de genade, die hij smeekt. Zal deze genade vol en vrij zijn, dan verwacht hij, dat zij hem het hart inderdaad met blijdschap zal vervullen.

Er zijn vele heilbegeerigen, die dit niet verstaan. Zij meenen, dat dit te groot is en te veel om van God te verlangen, dat Hij zulke onwaardigen veel vreugde zou doen ondervinden; zij zullen tevreden zijn, met al hunne dagen gebukt en gedrukt te gaan, als zij maar de nederige hoop mogen koesteren van eenmaal in den hemel te komen; op aarde ook nog vreugde en blijdschap te vragen, zij zijn het niet waard en het past hun niet er naar te staan. En zij meenen, dat dit ootmoed is. Helaas, neen! maar zij willen nog altijd genade eenigszins meten naar verdiensten. En dan is het geene zuivere genade meer.

David toonde den God, met wien wij te doen hebben, beter te kennen en hoogere gedachten te hebben van den rijkdom zijner genade. Hij weet, dat wanneer God vergeeft, Hij volkomenlijk vergeeft; dat, wanneer Hij iemand wederom aanneemt, Hij zulks van ganscher harte doet. De Heer wil niet, dat er dan iets meer tusschen Hem en den geloovige zij; Hij wil, dat deze weet, dat

hij volkomen in zijne gunst is hersteld, zoo volkomen, alsof hij nooit misdään had, en dat hij zich nu vrijmoedig in Gods vergevende liefde mag verblijden. Dit wist David en daarom, al was hij ontzettend diep gevallen, als hij om genade vraagt, is hij niet bevreesd te vragen om algeheele herstelling in Gods liefde en de zalige ondervinding daarvan. „Doe mij vreugde en blijdschap hooren, dat de beenderen zich verheugen, die Gij verbrijzeld hebt.”

Och! dat elke boetvaardige en benauwde ziel, die dezen Psalm gebruikt, het leere verstaan, dat zij recht heeft om niets minder te vragen, dat het voor haar geraden is om met niets minder tevreden te zijn, dan vreugde en blijdschap. God wil het van Zijn volk: “Verblijd u in den Heere, wederom zegge ik u: verblijd u.” De Heer Jezus wil het: „Deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat Mijne blijdschap in u blijve, en uwe blijdschap vervuld zij.” De aard der zaak, de heerlijkheid der belooning, de liefde en goedheid Gods, alles zoude het ons doen verwachten, dat vergeving vreugde geeft.

En willen wij weten, waarin die vreugde en blijdschap zal bestaan, het wordt gemakkelijk gevonden. Juist in het ontvangen van wat hij gebeden had—de reiniging zijner zonden. Ja, het was van de vergeving zijner zonden, dat hij zulk een blijdschap verwachtte. Het was immers het gevoel zijner zonde, dat hem zoo vreeselijk had beangst en benauwd en, zoolang hij hieromtrent geene zekerheid had, kon hij geen vrede hebben. Maar mocht hij weten, dat God met hem verzoend was, dat zijne overtredingen uit Gods boek uitgedelgd waren, dat hij gewasschen was witter dan sneeuw en dus in Gods gunst hersteld: o! geen wonder, dat hij verwachtte.

dat zijn hart met vreugde en blijdschap zoude vervuld worden. Dat was dus zijne bede: „Doe mij, door het woord der vergeving tot mijne ziel te spreken, doe mij vreugde en blijdschap hooren.”

Hoe verschillend van degenen, die eene korte wijle bidden en dan weder in de wereld hunne vreugde zoeken, omdat zij van de vreugde Gods niets weten; of van degenen, die om vergeving bidden en toch niet gelooven, dat deze hen met vreugde kan vervullen; die eerst in zichzelf, in de merkbare verandering van hun hart en de heiligheid van hun leven naar de bron van vreugde zoeken. O, zielen! leert toch van David, dat op het oogenblik „dat gij geloovig tot Jezus' bloed komt om vergeving te ontvangen, gij met de vreugde Gods vervuld kunt worden. „*Welgelukzalig* is hij, wiens overtreding vergeven, wiens zonde bedekt is!” Tot den zondaar spreekt Jezus: „Wees welgemoed! ga heen in vrede: uwe zonden zijn u vergeven.”

Maar vanwaar komt het dan, dat zooveel nooit tot deze vreugde komen? Mij dunkt ons psalmvers noemt ons eene voorname reden daarvan. Wanneer David zegt: „opdat de beenderen zich verheugen, *die Gij verbrijzeld hebt*,” herinnert hij ons, hoe vreeselijk zijne overtuiging van zonde was. God had hem verbrijzeld, dat is, hij gevoelde, dat God hem tot een vijand was, dat God op hem was en, dat hij Hem niet wederstaan, noch voor Hem bestaan kon. De vloek van Gods wet sloeg hem terneder, verbrijzeld lag hij ter aarde. De ernst der zonde, het onzettende en het zekere van Gods toorn, dit verbrijzelde hem, dat er geen genezen aan was. En nu kon hem ook niets meer troosten, of hij moest volkomene vergeving, volkomene herstelling hebben; was hij hier niet zeker van, was hieromtrent de minste twijfel, dan

kon hij niet rusten. Was de vergeving Gods waarachtig voor hem? Hij wilde dit weten door Gods stem van vreugde en blijdschap te hooren.

En mij dunkt, dat juist hier de oorzaak schuilt, waarom zoovelen nooit tot deze vreugde Gods komen en er niet eens ernstig naar verlangen. Zij hebben hunne zonden nooit recht gevoeld. Zij kunnen niet tot God spreken van „*de beenderen, die Gij verbrijzeld hebt.*” Zij weten, dat zij zondaars zijn, maar het is eene zaak des verstands. De schrik des Heeren was nooit op hen. Zij zijn nooit ontwaakt door het gevoel van Gods toorn. Zij gevoelen niet, dat het vreeselijk is te vallen in de handen van den levenden God. De geest heeft hen niet overtuigd van zonde. Zij hebben nooit leeren uitroepen: „Wee mij, ik verga!” En daarom gevoelen zij zoo weinig behoefte aan de vreugde en de zekerheid van Gods vergevende liefde.

Och, Heere! dat Gij Uwen Geest wildet uitstorten! Dat velen in zielsbenauwdheid hunne zonden leeren kennen! Dat de wet hen verbrijzele! Dat de vloek hen verschrikke! Dat het kruis hen verplettere! Opdat zij geene ruste vinden, totdat zij in het bloed des kruises de vergeving en de vreugde Gods hebben gevonden.

XVI. Voldoening door Jezus.

Verberg Uw aangezicht van mijne zonden:
(Psalm 51: 11a.)

Eene nieuwe uitdrukking voor hetgeen David wil, dat Gods genade aan hem doen zal. Hij verwacht, dat God Zijn aangezicht van zijne zonden zal afkeeren en er niet naar zien. Ook dit was zijne bedoeling met het gebed: „Zijt mij genadig, o God!”

Dit is in volkomen overeenstemming met wat het Woord van God ons leert. Zoo lang de zonden niet vergeven zijn, worden zij voorgesteld als voor Gods aangezicht te staan, om ons aan te klagen. Hij hoort naar de beschuldiging, die zij tegen ons inbrengen; Hij ziet ze aan in al hare gruwelijkheid als overtreding van Zijne wet, en zij wekken Zijn toorn en ongenoegen. Zoo het (Ps. XC:8): „*Gij stelt onze zonden voor U, onze heimelijke zonden in het licht Uws aanschijns.*” En wederom (Jer. II:22): „Want al wiescht gij u met salpeter en naamt u veel zeep, *zoo is toch uwe ongerechtigheid voor Mijn aangezicht geteekend.*” In de bittere ondervinding zijner benauwde ziel was die gedachte bij David eene vreeselijke waarheid geworden. Hij gevoelde niet alleen, wat hij (vs. 5) had geleden: „Mijne zonde is *steeds voor mij,*” maar wat vreeselijker was, dat zijn zonde ook *steeds voor God* was; Hij „zag ze zelf, en hij schrikte; maar hij zegt het (vs. 6), *God zag ze.* Elke zonde, die hij bedreven had, was daar voor Gods aangezicht. God geve, dat elkeen mijner lezers dit gevoele, dan zoude hij de heerlijkheid van Davids gebed leeren verstaan.

Hij zou gevoelen, dat elke zonde, zooals die bedreven wordt, voor Gods aangezicht de rij zijner beschuldigers gaat vermeerderen. Dat, wanneer eene zonde eens bedreven is, zij dan niet meer in de macht van den mensch is,—hij kan haar niet meer terugroepen of vernietigen. Geen berouw of tranen, geen belofte of volbrenging van nieuwe gehoorzaamheid kan haar bedekken of wegnemen; alleen eene daad van God, eene wonderdaad van Gods vrije genade kan de ziel de zalige zekerheid geven: mijne zonde is niet meer voor Gods aangezicht.

En welke is die daad Gods? In ons tekstvers noemt David ze: „Verberg Uw aangezicht van mijne zonden!” Het aangezicht voor iets te verbergen, beteekent iets aan te zien. En die bede van David is juist naar wat elders gezegd wordt, als bij voorbeeld (Num. XXIII:21): „Hij schouwt niet aan de ongerechtigheid in Jakob, ook *ziet Hij niet aan* de boosheid in Israël.” Zoo bidt ook Hizkia (Jes. XXXVIII:17): „Maar Gij hebt mijne ziel liefelijk omhelsd, dat zij in de groeve der vertering niet kwame; *want Gij hebt al mijne zonden achter Uwen rug geworpen.*” Zoo spreekt de profeet Micha (VII:19): „Hij zal onze ongerechtigheden dempen; ja, Gij zult al hunne zonden *in de diepten der zee werpen.*” En desgelijks, de Heer bij den profeet Jeremia: „In die dagen, spreekt de Heer, zal Israëls ongerechtigheid gezocht worden, maar *zij zal niet gevonden worden*; want Ik zal ze dengenen vergeven, die Ik zal doen overblijven.” Deze woorden der Schrift geven ons te verstaan, wat de vergeving Gods zij: Hij werpt onze zonden achter Zijn rug; Hij werpt ze in de diepte der zee, zoodat zij niet meer gevonden kunnen worden; Hij wendt Zijn aangezicht er van af, en ziet ze niet meer aan.

O! Dat is de zaligheid, te weten, dat de zonden vergeven zijn: Christus heeft ze te niet gedaan (Hebr. IX:26); onze zonden kunnen niet meer tegen ons opstaan. Gods aangezicht, van onze zonden afgekeerd, wordt tot ons in gunst gewend; God ziet onze zonde niet meer aan in toorn, maar Hij ziet ons in genade aan. Dit is niet anders dan, wat in het Nieuwe Testament genoemd wordt, de rechtvaardigmaking. Wanneer de zondaar de vrijspraak van zijne zonden ontvangt, dan is hij inderdaad een gerechtvaardigde in Gods oogen: zijne vorige zonden zijn er niet meer. God heeft Zijn aangezicht van haar verborgen en, waar de heilige Rechter ze niet meer aanziet, daar mag de vrijgesprokene zich in de verzekering van Zijne gunst en liefde verblijden.

En vraagt iemand nog: Hoe kan dit, dat de Alwetende en Waarachtige, die van mijne zonde toch weet, Zijne oogen er voor sluit en er geene kennis van neemt? Hij is toch immers de volmaakte Rechtvaardige, en dat Hij de zonde *oogluikend* zoude aanzien, dat is ten eenenmale onmogelijk. Maar wanneer God Zijne oogen van uwe zonden afkeert, Zijn aangezicht voor uwe zonden verbergt, uwe zonden achter Zijn rug werpt, dan doet Hij dit, omdat er door Jezus voldoening voor is gevonden. Wanneer Hij van den grooten Borg de verzekering ontvangt, dat gij Hem toebehoort, dat gij deel hebt aan de schuldbetaling in Zijn bloed, dan heeft God uwe zonden niet meer te rekenen; zij zijn voldaan. En dan is het juist Zijne rechtvaardigheid, die eischt, dat Hij uwe zonden niet meer gedenke, voor uwe zonden Zijn aangezicht verberge. Zoo lang de zonden daar zijn, moet God ze aanzien; maar als ze in Jezus verrekend zijn, als de borgbetaling van den Heere Jezus u toegekend wordt,

dan mag God ze niet meer aanzien. Zij zijn verrekend en voldaan.

Zoo leert gij dan, in welken geest gij Davids gebed moet doen: „Verberg Uw aangezicht van mijne zonden.” Zie op den Heere Jezus, als die aan het kruis onze zonden heeft gedragen en de schuld daarvan afbetaald. *Zie op den Heere Jezus*, met de volkomene verzoening, die Hij heeft gewrocht, *als van God u aangeboden*. Zie op Hem als wezenlijk ook voor u van God gegeven, opdat gij Hem vrijmoedig zoudt aannemen en in Hem tot God komen. Ja, zie op Hem, door Wien duizenden de vrij-spraak hebben ontvangen, als ook op u wachtende; zie op Hem, totdat uw geloof levend wordt en gij zeggen kunt: Jezus is ook voor mij; God verbergt Zijn aangezicht van mijne zonden; „Gij hebt al mijne zonden achter Uwen rug geworpen.”

Lezer! de zaak is van groot belang, van ontzettend gewicht. Uwe zonden zijn alle voor Gods aangezicht. Zij roepen om wraak. Dag en nacht gaat haar geschrei tot God op: „Die zondaar heeft U getergd, hij is Uw vloek waardig; o, Heilige God! verberg Uw aangezicht niet van zijne zonden.” En de wet van God ondersteunt hare bede: „O, Heilige God! zij hebben Uwe wet overtreden, verberg Uw aangezicht niet van hunne zonden!” En wee den zondaar, die dat moet ondervinden! Daarom, lezer, laat uw gebed daartegen ingaan: „O God! verberg Uw aangezicht van mijne zonden!” Pleit op Gods belofte en Jezus' bloed! Vraag Jezus om uw Voorbidder te zijn; gij zult ondervinden, dat God het gebed verhoort, en dat het bloed van Jezus veel vermag, dat het in staat is uwe zonden te bedekken en weg te nemen voor het aangezicht Gods.

XVII. Alles Uitgedelgd.

En delg uit al mijne ongerechtigheden.
(Psalm 51: 11b.)

Voor de tweede maal wordt deze bede gehoord. Het was het eerste woord, dat David bezigde, nadat hij om genade gebeden had, om te zeggen, wat hij van die genade wilde (zie vs. 3). Hij heeft zijne begeerte nu door verscheidene andere uitdrukkingen nader verklaard: wasch mij wel, reinig mij (vs. 4); ontzondig mij, wasch mij (vs. 9); doe mij vreugde en blijdschap hooren (vs. 10); verberg Uw aangezicht van mijne zonden (vs. 11); hij vat alles nu nog eenmaal te zamen in het veelzeggend woord: „Delg uit al mijne ongerechtigheden!”

Voor de uitlegging van dat woord, verwijzen wij naar hetgeen gezegd is op vs. 3. Het is voor ons van belang, nu met dit woord terug te denken aan het voorgaande gedeelte van den Psalm en onszelve te beproeven, of wij er eenige waarachtige kennis van hebben. Het is van te meer belang, omdat het de laatste maal is, dat in den Psalm over deze zaak gesproken wordt. In de drie volgende verzen vraagt David om de inwendige vernieuwing van zijn hart door Gods Geest; en van vers 15 tot het einde van den Psalm spreekt hij van de vruchten der dankzegging, welke Gods verlossing zal teweegbrengen. Maar, voor hij daartoe overgaat, herhaalt hij nog eens dat gebed: „*Delg uit al mijne overtredingen!*” Daarmede toont hij ons, dat het hem met deze zaak zeer hooge ernst is. Hij weet, dat het de wortel en het begin is van al het andere, dat, indien het met de vergeving der

zonden tusschen God en den zondaar niet zuiver staat, er dan van het nieuwe leven niets komen zal. En daarom wil ik ook met allen ernst u, mijn geliefden vriend, bij deze zaak bepalen. Met alle bescheidenheid, maar met alle openhartigheid, wensch ik u eenige vragen te doen omtrent deze allergewichtigste zaak.

Verstaat gij goed, wat de vergeving der zonden, *de uitdelging der ongerechtigheden* is? Denk toch niet, dat die vraag onnoodig is. Ik ken vele ernstige Christenen, die deze zaak niet goed begrijpen. Het zal geen kwaad doen nog eens bij dit, den grondslag van onze verlossing, stil te staan. Verstaat gij, dat deze uitdelging van al zijne ongerechtigheden de *eerste weldaad* is, die God aan den heilbegeerigen zondaar wenschte te schenken? Dat God bereid is, die *in eens*, zonder verder uitstel en wachten, aan een ieder te schenken, die ze geloovig aanneemt? Hij laat ze immers ons aanbieden. Verstaat gij, dat wie slechts van harte den aangeboden Jezus met Zijn bloed zich toeëigent, voor zich aanneemt als iets, dat hem toekomt uit recht van Gods gave en aanbidding, dat hij met Jezus, *door dit geloof, die uitdelging zijner zonden waarachtig heeft*? En dat hij door dit geloof, waarmede hij Jezus op Gods woord aanneemt, ook zeker *weten kan*, dat zijne zonden wezenlijk uit Gods boek zijn uitgedelgd, omdat de Heilige Geest, als de Geest des geloofs, hem van die vergeving getuigenis geeft? En verstaat gij, dat die uitdelging volkomen en algeheel is, uit kracht waarvan de ziel voor God verschijnt „*witter dan sneeuw*,” en tot God kan opzien als een God, die niet meer op haar toornig is? Verstaat gij dat alles, of is het u nog alles half onzeker, en gevoelt gij u, wanneer wij van deze zaken spreken als een, die nog in den blinde rondtast? Ik bid u, zie toch tot een klaar verstand van

deze zaken te komen; want, vriend, uw eeuwig heil is er mede gemoeid.

En dan zoude ik verder willen vragen: *Zoekt gij werkelijk naar de vergeving en uitdelging uwer ongerechtigheden?* Ik vraag u niet, of gij ook weet, dat gij die noodig hebt om zalig te worden, of gij somtijds onrustig zijt, of gij ook somtijds bidt, of gij wellicht elken dag bidt: „Vergeef ons onze zonden?” Neen, mijn vriend, ik vraag u wat anders. Ik vraag u, of gij voor God, den Hartenkenner, zeggen kunt, dat gij bij Hem bekend staat (want Hij heeft een boek van alle ware zoekers) als een die waarachtig *zoekt naar vergeving*. Kan God van u getuigen, dat gij er naar hongert en dorst, dat gij inderdaad dag aan dag naar deze genade als het eene noodige jaagt en streeft? Hebt gij, om deze vergeving te verkrijgen, de zonde verlaten, de wereld willen opofferen en met dringende smeekingen ook op buitengewone tijden (want het waarachtig zoeken zal zich moeielijk tot eenige vaste uren kunnen bepalen), voor God nedergeworpen om het van Hem te smeeken, als de eene weldaad, die Hij u bewijzen moet? Ja, zoekt gij er waarlijk naar in 't huis des gebeds, in Gods Woord, in het gebed in de binnenkamer, als datgene, waarvoor gij alles zoudt willen shade achten? Het is waard alzoo gezocht te worden; God wil, dat het zoo gezocht zal worden; en alleen, wie het zoekt, zal het vinden.

Zoekt gij het waarlijk alzoo?

Ik heb nog eene vraag. Indien gij deze uitdelging uwer ongerechtigheden tot nog toe niet hebt gezocht, of ook heden niet begeert te zoeken, dan geldt die u niet. Maar indien gij zegt, dat gij ze gezocht hebt, dan vraag ik: *hebt gij ze al gevonden?* Zijn uwe zonden al ver-

geven? Weet gij al, dat zoo wezenlijk en waarachtig als de schuld uwer zonde op u was, gij nu zoo wezenlijk rein zijt in Gods oogen, doordat Hij al uwe ongerechtigheden heeft uitgedelgd? Ik weet, dat menigeen voor deze vragen terugschrikt. Maar juist daarom doe ik ze. Toen David om genade bad, was hij niet tevreden met onbepaalde denkbeelden omtrent Gods goedheid, neen, hij wist, wat die voor hem doen wilde,—hij verwachtte, dat die iets aan hem doen zoude. Hij vraagt om de uitdelging zijner overtredingen, met de verwachting op dat gebed ook antwoord te krijgen en dat alsdan de vreugde en de kracht van het nieuwe leven hem zal vervullen. Zooals hij later in zijne Psalmen zoo dikwijls er van gezongen heeft, als b.v. in Ps. 103: „Loof den Heer, mijne ziel! die al uwe ongerechtigheden vergeeft.” Daarom vraag ik u, mijn waarde lezer, *zijn uwe overtredingen al uitgedelgd?* O! is dit nog niet het geval, dan zijt gij nog niet waar gij wezen moet, dan hebt gij nog geen deel aan Gods verlossing. En dan roep ik u toe: „Haast u tot God.” Blijf niet langer van verre staan. Geloof het toch, die zegen is werkelijk te vinden, die zegen is ook voor mij: dat de zonde weggedaan is. Laat uw gansche ziel gespitst worden op dit eene, de uitdelging der zonde. Zonder dit geene zaligheid. God alleen kan het, God wil het, God zal het; ja, Hij zal deze goddelijke daad aan u doen, uwe zonde van u wegnemen. Laat slechts het gebed uit den grond des harten gehoord worden: „Delg uit al mijne ongerechtigheden!” Laat slechts het geloof zien op Christus, den Zoon van God, voor zondaars gegeven. Wie in Hem gelooft, zal niet beschaamd worden.

XVIII. De Herschepper.

Schep mij een rein hart, o God! (Psalm 51: 12a.)

In een voorgaand vers had David gebeden: „Ontzondig mij met hysop en ik zal *rein* zijn.” Daar zagen wij, dat iemand *rein* wordt, wanneer hij met Jezus' bloed besprengd is en alzoo ontzondigd, van zijne zonden vrijgesproken. In dit vers bidt David weder om *rein* gemaakt te worden, maar op eene andere wijze. Hij vraagt, dat de Heer in zijn binnenste een *rein* hart *scheppe*; dat is, door Zijne goddelijke macht hem een nieuw hart make, dat *rein* is. Hij gevoelt, dat er tweeërlei wijze is, waarop de onreine rein kan worden voor God; de eene is, wanneer hij van zijne schuld wordt gewasschen en gereinigd in Jezus' bloed, *rechterlijk vrijgesproken*; de andere, wanneer hij wordt vernieuwd en *inwendig veranderd* en in plaats van het oude onreine een nieuw en rein hart ontvangt. Lezer, wilt gij den weg der zaligheid, het werk der genade en het gebed om genade recht verstaan, zie, dat gij omtrent deze tweeërlei reinheid duidelijke gedachten hebt.

De *eerste* wordt het deel van de ziel, wanneer zij om Jezus' bloeds wil wordt vrijgesproken. Door Gods vrij-spraak en vergeving, waarbij God de zonden achter Zijn rug werpt, wordt iemand van de op hem rustende schuld geheel bevrijd, en dan is hij rechterlijk *rein*. Dat wil zeggen: heb ik aan de eischen der wet voldaan, heb ik mijne schuld betaald, hetzij door mijzelfen of door een ander als borg, dan heeft de wet natuurlijk niets meer

van mij te vorderen, ik sta in hare oogen onschuldig en rein. De wet vraagt immers alleen naar wat ik gedaan heb en geweest ben, niet naar wat ik nog wezen of doen zal. En zoo kan het wezen, dat de aardsche rechter iemand vrij of rein spreekt, zonder te zeggen, dat zijn hart rein is en hij buiten de mogelijkheid weer dezelfde zonde te doen. Evenzoo wordt de zondaar vrijgesproken en rein verklaard van al de zonden, die hij gedaan heeft. zonder dat daarmede gezegd is, dat zijn hart rein is van de zaden van toekomstige zonden. Ja zelfs, terwijl God weet, dat het hart inwendig onrein is, wat zondige neiging betreft, wordt de zondaar *rein* verklaard door de wet, zoodra al de eischen der wet voldaan zijn. De eischen der wet zijn voldaan door den dierbaren Heiland, door Zijne gehoorzaamheid en Zijn lijden; en daarom is het, dat de toeëigening van Jezus ten gevolge heeft de reinverklaring in Zijn bloed. Deze is nu de reinheid, van welke David heeft gesproken in de eerste helft van den Psalm: de volkomene vergeving der zonden, het witter zijn dan sneeuw.

Maar deze reinheid is niet alles. Daar is een *tweede* reinheid, de vrucht en het gevolg van het eerste. De aardsche rechter kan iemand vrijspreken of rein verklaren, terwijl zijn hart toch verkleefd blijft aan zijne zonden en hij van de rechtbank heengaat om ze weer te bedrijven. Maar dit doet God niet. Hij spreekt den zondaar vrij en verklaart hem rein, enkel en alleen om Jezus' wille, den inwendigen toestand van zijn hart niet in aanmerking nemende. Hij laat hem echter niet zoo. Zoodra Hij hem vrijspreekt, begint ook het werk der innerlijke reiniging. Dezelfde genade, die hem leert bidden om de eerste, het rechterlijk rein zijn door de vrijspraak der wet, leert ook verlangen naar het tweede,

het inwendig rein zijn door de vernieuwing des Geestes. En daarom is het, dat David, nadat hij al gesmeekt had: „Ontzondig mij en ik zal rein zijn; wasch mij en ik zal witter zijn dan sneeuw,” hier weder bidt: „Schep mij (ook inwendig) een rein hart, o God!” Het ééne is zoo onmisbaar als het andere. Of liever, de twee zijn één; het zijn maar twee verschillende wegen, langs welke de reinheid van Jezus den mensch toekomt. Zoodra hij gelooft, wordt hem de gerechtigheid van Jezus geheel toegerekend en in eens daarop wordt hij bij God als rein aangenomen; de innerlijke mededeeling van de reinheid van Jezus aan de ziel geschiedt langzamerhand.

Deze twee zijn een. Maar zij mogen daaron: niet verward worden. En dit geschiedt toch zoo dikwijls tot onberekenbare schade van de arme ziel. De een is wortel, de andere vrucht. De een gaat voor, de andere volgt achterna. Merkt vooral daarop. David heeft eerst om het eene gebeden (vs. 9—11); daarna vraagt hij het andere. En vergeet dit toch nimmer, bekommerde ziel, dat de eerste, de reinverklaring in Christus' bloed, wordt geschonken, vóór gij nog het tweede inwendig zien kunt. En dat alleen hij, die het eerste ontvangt en aanneemt, de kracht zal hebben om het tweede te verkrijgen.

Lezer! het zij uwe bede: „Zijt mij genadig, o God! Delg uit mijne overtredingen. Schep mij een rein hart.”

Wij verstaan nu de plaats, die deze bede in den Psalm inneemt; dit heeft ons bereid hare beteekenis en kracht des te beter te gevoelen. De Heere God moge ons leeren de bede met vollen ernst en van ganscher harte te bidden.

De begeerte van den waren bidder moet zich vooral uitstrekken naar inwendige reinheid. David bidt niet alleen om vergeving zijner overtredingen. Neen, hij had

gevoeld, dat zijne geheele natuur innerlijk bedorven was. Hij verlangt ook inwendig gereinigd te worden. Hij wil niet alleen vrijspraak van verdiende straf,—daarmede, helaas! zouden velen tevreden zijn;—neen, hij wil ook van de *macht* en inwoning der zonde vrij worden. Hij wil heilig wezen en geene zonde meer doen. Hij gevoelt het, alleen naar de mate zijner heiligheid kan hij God genieten; want: „Zalig zijn de reinen van harte, want zij zullen God zien.” Heilbegeerige! laat niets minder ook uwe begeerte zijn.

Dit reine hart moet ook uwe verwachting zijn. God de Schepper is ook God de Herschepper. Hij kan het doen. Gelijk het werk der eerste schepping niet in eens, maar langzaam werd voltooid, zoo ook met de herschepping. De heilige God kan het doen, Hij kan het onreine hart rein maken. Het is voor Hem niet te wonderlijk. Dit is wat genade voor u doen wil. Laat uwe stellige verwachting zich daartoe uitstrekken. Als gij om vergeving bidt, laat dit slechts wezen als een stap op den weg om heilig te worden! God is rein. God is heilig en geen gebed zal Hem aangener wezen, dan dat Hij u heilig make. „Schep in mij een rein hart, o God!”

XIX. Vast en Zeker.

En vernieuw in het binnenste van mij eenen vasten geest. (Psalm 51: 12b.)

Wanneer God een *rein hart scheidt*, dan is de mensch wedergeboren. Hij is inderdaad een nieuw schepsel. Hij heeft het nieuwe leven, het leven Gods ontvangen.

Het is echter niet genoeg, dat een mensch het nieuwe leven ontvangt, het moet toenemen en versterkt worden. Een zwak kind is waarlijk een levend mensch en toch blijft er veel, dat aan hem gedaan moet worden om dat leven te bewaren, te voeden, te leiden, dat hij kome tot den vollen wasdom des mans. Een zwak kind kan staan en loopen, maar hij moet nog leeren, vast te staan, en zijne gangen moeten ook vastgemaakt worden.

En dit is wat David hier nu vraagt. Niet alleen het nieuwe leven met het reine hart, hij begeert ook nog een vasten geest. Dat nieuwe leven toch en die reinheid des harten zijn in het begin zwak en teer. Er moet nog veel gedaan worden om het te doen toenemen. De schepping Gods wordt niet in één dag voltooid. Ook in de schepping van het reine hart is er tijd noodig, eer alles volbracht is en den mensch den Sabbat, zijne ruste ingaat. En omdat in de nieuwe schepping, nadat God het eerste levensbeginsel gelegd heeft, de mensch vrijwillig met God moet samenwerken, zoo is dit noodig, dat men met een vasten geest zich overgeve aan den Heere en Zijn werk. Van den vasten geest hangt af niet het begin, maar wel de voortgang en de meerdere of mindere

heerlijkheid, waarmede de nieuwe schepping tot stand wordt gebracht.

Men kan groote schade lijden door deze twee beden van elkander te scheiden. Zij zijn innig aan elkander verbonden. Wie tevreden is, wanneer hij meent het nieuwe hart te hebben en dan niet ook streeft om met een vasten geest, met een beslist wil te bewaren wat hij heeft, te gebruiken en te vermeerderen wat God hem schonk, zal spoedig te klagen hebben, dat de vreugde van het reine hart is verloren gegaan. Wie daarentegen om den vasten geest bidt en werkt, in hem zal juist daardoor de reinheid des harten en de heerlijkheid van de nieuwe schepping, de volle zekerheid en kracht van zijne wedergeboorte heerlijk openbaar worden.

Wij moeten alzoo bidden, dat God ons *een vasten geest* geve. Vast is het tegenovergestelde van zwak, onzeker, veranderlijk, wankelbaar. Wat vast staat kan niet bewogen of omvergeworpen worden. Biddend moet zulk een geest van God gevraagd worden. Tevens moeten wij echter ook opmerken, op welke wijze God dien werkt en schenkt.

En dan is het eerste wat ons treft: „Het geloof is een vaste grond,” die daarop staat zal niet bewogen worden. Daarom lezen wij (Ps. CXII:7) van den rechtvaardige: „Zijn hart is vast, vertrouwende op den Heer.” Daarom schrijft Petrus (1 Petr. V:9): „Vast zijnde in het geloof,” en Paulus (Col. I:23): „Blijft in het geloof gefondeerd en vast, en wordt niet bewogen van de hope des Evangelies.” In het Hebreeuwsch komt het woord *gelooven* van een woord, dat beteekent *vast te zijn, vast te staan*, en het woord *gelooven* beteekent *zich vast te houden aan*. Daar God nu eene vaste rots is, de grond van alle zekerheid en standvastigheid, zoo is het

door het geloof, of het vasthouden aan God, dat de mensch vast kan staan. Wilt gij weten, wat gij van God begeert, als gij bidt om een vasten geest, dan is het antwoord: Hoe meer gij u aan God vasthoudt en u op Zijn woord en raad verlaat, hoe vaster gij zult staan. En wilt gij weten, hoe God u dezen vasten geest zal geven, dan is het antwoord: door het Woord. Laat Gods Woord uwe spijs zijn, inwendig in u verteerd en toegeëigend worden. Laat het u geheel doordringen, laat het uwen geest tot vleesch en bloed worden. Streef er naar om te denken wat God denkt, te willen wat God wil, in alles van dezelfde meening te zijn als God is, door Zijn Woord in u op te nemen, in u wonende te hebben, dan wordt gij bevestigd. In al uwe wenschen en verwachtingen, in al uw begeeren en streven, laat, wat God gezegd heeft, uw richtsnoer wezen en een vaste geest zal in u vernieuwd worden. Zoo weinig, als er bij God verandering is of schaduw van omkeering, zoo weinig zult gij bewogen worden, zoo Gods Woord de rots is van uw vertrouwen.

Waardoor toch was het, dat Abraham sterk was in het geloof, te midden van zulke bange beproevingen. Zijne vastigheid was Gods belofte. En Kaleb en Jozua, vanwaar zij te midden van de honderdduizenden van Israël zoo pal stonden? Zij hielden zich vast aan het Woord van God. En zoo vele andere geloovigen? Het antwoord is eenvoudig: „Die op den Heere vertrouwt, is als de berg Zion, hij zal niet bewogen worden.” Het is God, in Zijn Woord gevonden, in Wien de geest Zijne vastheid en sterkte heeft.

En willen wij verder weten, hoe de vaste geest zich zal openbaren, het antwoord is niet moeielijk. In de beslistheid van een vasten wil, heerschende over gemoed en wandel. Het groote gebrek van vele geloovigen, wan-

neer zij het nieuwe hart hebben, is, dat zij niet met een vaste en besliste keuze zich stellen om de zonde uit te werpen en Gods wil te doen. Zij gehoorzamen niet dadelijk de inspraken van hun geweten, de inwendige stemmen des Geestes en des Woords. Zij geven zich niet onverdeeld over om, zoodra zij den wil van God weten, zulks dadelijk te doen. Dit behoort toch bij elken geloovige te wezen het heilig voornemen om, zoodra men Gods wil weet, zulks zonder uitstel te doen. Daarom trent mag er geene onzekerheid wezen. En toch zijn er vele dubbelhartigen, die ongestadig zijn in hunne wegen: een verdeeld hart doet hen gedurig wankelen.

Voor dezulken is het nu noodig te bedenken, bij het nieuwe hart, dat de zonde gevoelt en het goede begeert, moet ook zijn de vaste geest, die besluiten wil, die zich er stellig toe zet om al de geboden des Heeren te volbrengen. De vaste geest moet eene zaak zijn van veel gebed: „Vernieuw in het binnenste van mij een vasten geest,” en tevens van oefening in den strijd tegen de zonde. Die biddend er naar jaagt, zal hem deelachtig worden. En die zal het lied der verlossing van David, in Ps. XI:3, kunnen medezingen: „Hij heeft mijne voeten op eenen rotssteen gesteld, Hij heeft mijne gangen *vastgemaakt*.”

Lezer! vergeet het niet, in het gebed om genade, in het leven der genade moet de vaste geest eene plaats hebben. De jonge boom moet niet alleen geplant worden, hij moet zich *vastwortelen*, anders kan hij geene vruchten dragen. Het zij daarom bij u ook eene gedurige bede: „*Maak* mijne voetstappen *vast* in Uw Woord, *en laat*,—let op, wat daarvan de vrucht zal zijn,—*en laat geene ongerechtigheid over mij heerschen*.”

XX. Het licht van Gods aangezicht.

Verwerp mij niet van Uw aangezicht. (Psalm
51: 13a.)

David gaat voort in zijne bede met de zegeningen van het nieuwe leven der genade af te smeeken en leert ons alzoo door den Heiligen Geest, wat wij in dat leven en van die genade verwachten mogen. Het *reine hart* en de *vaste geest* om naar zijne uitspraken te handelen, deze zijn groote zegeningen. Maar er is nog iets meer, dat hij verlangt, en dat is *het licht van Gods aangezicht*. Hij bidt om de zalige ondervinding, waardoor de ziel altijd in Gods vriendelijke tegenwoordigheid wandelt en de bewustheid heeft, dat Hij in gunst en liefde op haar nederziet.

De toezegging van dezen zegen in Gods Woord is zeer duidelijk; zij wordt dikwerf en uitdrukkelijk genoemd als een van de voorrechten van Gods kinderen. Bij voorbeeld Ps. LXXXIX: 16: „Welgelukzalig is het volk, hetwelk het geklank kent, o Heer! zij zullen *in het licht Uws aanschijns wandelen*.” Het kan ook niet anders. Wat is toch de grootste vreugde van een kind op aarde? Dit, dat moeder of vader met welgevallen op hem nederziet. Zien wij het niet dikwijls, dat het kleine kind stil en tevreden speelt, als het maar bij moeder in de kamer is. De moeder is bezig en het kind is bezig; maar het licht van moeders aanschijn, het gevoel, dat zij nabij is, is de vreugde van het kind. En zoude God dit voorrecht niet schenken aan degenen, die de naam en de rechten van kinderen van Hem ontvangen? Ja,

Hij wil, dat ze hier in deze wereld altijd voor Zijn aangezicht, in het licht van Zijn oog, met de zekerheid en ondervinding van Zijne liefde zullen verkeerē.

De waarde van dezen zegen laat zich licht begripen. Welk een bron van hemelsche vreugde moet het zijn, voor het aangezicht des Heeren te wandelen in het land der levenden. Al ons werk te doen en onzen strijd te strijden als aan de voeten van onzen Vader, wetende: Hij ziet met welgevallen op mij neder. In elke moeilijkheid en zwaren strijd te kunnen opzien en mij weder te verkwikken met een blik op Hem, door Zijne vriendelijkheid te worden bemoedigd. Welk eene kracht zal het niet geven in den strijd, welk een troost in droefheid!

En vraagt gij misschien, hoe die zegen kan genoten worden? Ook daarop is het antwoord niet moeilijk. Het kind behoeft juist niet altijd naar de moeder te zien om het licht van haar aanschijn te genieten. Het kind is met zijn spel of zijn werk bezig en toch het merkt het dadelijk, als de moeder heengaat; onder al zijn werken en spelen door heeft het steeds 't verborgen gevoel van hare nabijheid. En evenzoo kan het met den waren Christen zijn. Hij kan er toe geraken, zoo aan zijn God verbonden te worden, dat hij Diens nabijheid niet missen kan, dat onder al de drukke werkzaamheden van zijn beroep op aarde diep in zijne ziel het zalige gevoel altijd blijft: Mijn God ziet mij en ik kan tot Hem opzien. Hij werkt als onder Gods oog. *Door het levend en altijd werkzaam geloof ziet hij den Onzienlijke*, en woont hij in het licht. En gelijk iemand op aarde in het licht wandelt en werkt, zonder er juist altijd aan te denken, zoo omstraalt hem de geestelijke ondervinding van Gods tegenwoordigheid als het licht zijner ziele.

Begenadigde ziel! het is voor u van het uiterste aanbelang, te verstaan, welk een voornaam deel van den waren geestelijken godsdienst dit uitmaakt. Vergeet niet, dat Gods oogmerk met Zijne genade en uwe verlossing is, den verscheurden band van gemeenschap en liefde tusschen Hem en den zondaar te herstellen. De ware godsdienst bestaat daarin, dat de ziel haar hoogste geluk vindt *in de persoonlijke betrekking tot God*. Dageelijksche, onafgebrokene, zalige omgang tusschen God en u is, wat genade geven wil. Daarom wordt u geleerd in dit gebed om genade, dat gij er om bidden en er naar streven moet. Elken dag, en den ganschen dag, moet gij trachten te wandelen in het licht van Gods aanschijn.

Wilt gij weten, hoe iemand er toe komen kan, zoo te leven, dat hij dit genieten kan, deze Psalm geeft u antwoord. *Vooreerst*, wandel in de vergeving der zonden. Houd vast aan de genade, die uwe schuld heeft uitgedelgd. Breng elken dag elke nieuwe zonde naar het bloed van Jezus om opnieuw daarvan gewasschen te worden. Zoek dagelijks een levend gevoel van genade, die u in Jezus' gerechtigheid aanziet als witter dan sneeuw. Zie op tot den heiligen God, die u om Jezus' wil rechtvaardig spreekt en liefheeft. Zonder dit zal het een dwang en zware strijd wezen, een onmogelijkheid om in het licht van Gods aanschijn te wandelen. Sta vast in het geloof, dat God uw God en uw Vader is; door dat geloof alleen kunt gij blijven in het genot van Gods licht en Gods liefde.

Ten tweede, streef veel naar reinheid en heiligheid des harten. Laat den ijver uwer ziel krachtig ontbranden tegen alle inwendige onreinheid en zonde. Wees nauwgezet in het letten op de inwonende onheiligheid van uw gemoed. Denk, dat gij u verbonden hebt om ze te haten,

zoals God ze haat. Wek uzelf op tot de gedachte, dat gij verlost zijt om heilig te wezen, gelijk God heilig is, en laat het gebed vurig en dringend wezen: „Een rein hart, o mijn God, een rein hart!” Wetende dat het werk der schepping niet in eens volbracht werd, roep sterk tot God, dat Hij Zijn werk in u voleindige. Een verlostte, die tevreden blijft met wat hij heeft, die niet sterk verlangt heilig te worden, *kan niet in het licht van Gods aanschijn wandelen*. Zijn aardschgezindheid, zijn vleeschelijk onvoorzichtig bestaan is een wolk, die hem van God scheiden moet.

En, *ten derde*, om voor Gods aangezicht te wonen, is een vaste geest noodig. Het moet niet maar een trage wensch en doode begeerte wezen, maar een vast besluit en een voornemen des harten, de besliste keuze van een vasten wil. Ja, begenadigde ziel, terwijl gij aan de vergeving vasthoudt en sterk verlangt naar reinheid des harten, besluit in Gods kracht niet te rusten, tot gij den zegen ondervonden hebt van *altijd* in het verborgene van Gods aangezicht te blijven. Begin elken morgen met het vaste voornemen, verzegel het in geloovig gebed, dat *God u beware voor alles*, waarom Hij u van Zijn aangezicht zou moeten verwerpen. Laat het, omdat het Gods wil is, ook inderdaad uw wil zijn, en gij zult het verkrijgen. Gij zult ondervinden, dat genade ook dit aan u doen wil, namelijk, het gebed te verhooren: „Verwerp mij niet van voor Uw aangezicht!” En gij zult in zalige ondervinding leeren juichen: „O, hoe groot is Uw goed, dat Gij weggelegd hebt voor degenen die U vreezen, dat Gij gewrocht hebt voor degenen, die op U vertrouwen. Gij verbergt hen in het verborgene Uws aangezichts! Geloofd zij de Heer, want Hij heeft Zijn goedertierenheid aan mij wonderlijk gemaakt.”

XXI. De Inwoning van den Heiligen Geest.

En neem Uwen Heiligen Geest niet van mij.
(Psalm 51: 13b.)

David heeft eenen grooten zegen, eene hooge genade van God begeerd: steeds voor zijn aanschijn en in het licht daarvan te mogen wandelen. Hij heeft gevraagd, dat zijn geheele leven op aarde en zijn gansche bestaan mocht geheiligd worden en verlicht door de bewustheid, dat hij in alles verkeerde als in de onmiddellijke tegenwoordigheid, onder het oog en in de gunst van God. Hij heeft begeerd, dat geheel zijn leven op aarde mocht wezen een omgang met zijn God in den hemel. Heerlijk leven,—dat genade geven wil!

En toch is er iets, dat nog hooger en nog heerlijker is. Dat ik op aarde mag wandelen in den omgang *met God in den hemel*, dat is inderdaad wonderbare genade: maar dat de hooge God van Zijnen hemel wil nederdalen om *in mijn hart te wonen* en dat tot Zijnen tempel te heiligen, o, dat is eerst de volle heerlijkheid van wat genade ons heeft toegedacht. En dit is het, wat David nu begeert met de bede: „Neem uwen Heiligen Geest niet van mij.” Hij verlangt naar de bewuste inwoning van den Heiligen Geest.

Men zal kunnen denken, dat deze bede hier niet op de rechte plaats is. In ons toch wordt niets gewrocht dan door den Geest; zelfs de eerste overtuiging van zonde en de lust tot het gebed om genade, moeten van Hem komen. Moest het gebed om den Geest dan niet al het andere voorafgaan! Het antwoord op die vraag is het

volgende: De werking van den Heiligen Geest in een ontwaakten en heilbegeerigen zondaar is wel onmisbaar, maar is verborgen en onbewust. Hij weet nog niet, dat de benauwdheid ten gevolge van de overtuiging van zonde, dat de angstige smeekingen om genade, waarvan hij niet eens weet of zij verhoord zullen worden, dat deze de werkingen zijn des Geestes. Wanneer hij daarentegen later tot geloof komt, dan heeft hij de belofte, dat hij den Geest zal kennen, dat die niet alleen in hem werken, maar ook alzoo in hem wonen en huisvesten zal, dat hij het weten en gevoelen zal. Dit is de belofte, bij voorbeeld, aan de ontwaakten op den Pinksterdag, die reeds bij aanvang de werking des Geestes hadden ondervonden (Hand. II:31): „Bekeert u, en gij zult (daarna) de gave des Heiligen Geestes ontvangen.” Zooals de Heere Jezus zelf tot Zijne discipelen sprak, omdat zij toch de eerste werkingen des Geestes hadden ondervonden (Joh. XIV:15, 16): „Indien gij Mij liefhebt, zoo bewaart mijne geboden; en Ik zal den Vader bidden, en Hij zal u den Trooster geven.” Alzoo is het gebed van David hier niet het gebed om de eerste werkingen van den Geest ter bekeering. Dat gebed is noodig en naar den wil van God en moet gedaan worden. Maar het gebed hier ziet op de inwoning van den Geest Gods, welke het voorrecht is des geloovigen. Hij woont in hen om hen te leeren (Joh. XVI:13, 14), om hen te verzegelen en de verzekering te geven van hun kindschap (Rom. VIII:15, 16), om hen te heiligen en voor den hemel te bereiden (Rom. VIII:11).

En dit is het nu, wat den geloovige in deze bede geleerd wordt, te verwachten, niet alleen een rein hart en een vasten geest en het licht van Gods aangezicht, *maar ook* de inwoning van Gods Geest in het harte. Ieder ge-

loovige mag dat hebben, behoort dezen zegen te onder vinden. Zonder dat leeft hij niet naar den wil van God.

De bede van David maakt dit duidelijk: "Neem uwen Heiligen Geest niet van mij." Hij spreekt als een, die reeds den Heiligen Geest ontvangen heeft; zijne bede is, dat de Geest van hem niet genomen worden. Hij gevoelt, dat, al is zijn vorige groote zonde hem vergeven, hij nog steeds gevaar loopt den Heiligen Geest te bedroeven en uit te blusschen, zoodat hij dan zonder de gezegende ondervindingen van Diens werk moet blijven. Hij weet, dat, hoewel de H. Geest de Geest der genade is, die met groote ontferming den zondaar draagt, het toch ook de Heilige Geest is, die door liefde tot de zonde wordt weggedreven. Hij weet, dat door aardschgezindheid, aardse bezorgdheid, door gebrek aan bedachtzaamheid en opmerkzaamheid en op Zijne werkingen, Hem smarte aangedaan en Hij bedroefd wordt, zoodat Hij zich aan ons onttrekt. Evenzoo ook door ontrouw in het gebruik der genademiddelen, des woords en des gebeds, waaraan Hij zijne werkingen verbonden heeft. Het is in het gevoel van dit groote gevaar, dat David bidt: „Neem uwen Heiligen Geest niet van mij!”

Deze bede is een deel van het gebed om genade. Want het is alleen genade, zoo de Heilige Geest van den geloovige niet wordt weggenomen. Zoo dikwijls wordt Hem smarte aangedaan, wordt Hij onteerd en heeft reden om te wijken, dat, ware Hij niet de Geest van genade, Hij ons zeker zoude verlaten. David smeekte en hoopte het van Gods genade, zelfs dan, wanneer hij dit mocht verdiend hebben, de Geest Gods toch niet van hem wijken mocht.

De lessen voor den geloovige zijn vooral deze twee: Vooreerst, *dat de Heilige Geest in hem wonen wil.*

Degene, die, aan de hand van David zich op den weg der genade wil laten leiden, moet nu weten, dat, zoo hij de zegeningen, die hij heeft opgemerkt: vergeving, vernieuwing, herstelling in Gods gunst, bewaard en bevestigd zal zien, zoo hij inderdaad alles wezen wil, wat genade hem maken wil, hij zich dan veel moet werkzaam houden met, zijne begeerte bepaald moet vestigen op, de belofte des Geestes. Hij zoeke in Gods Woord naar al de beloften aangaande de werking des Geestes. Hij zie, hoe deze hem zeker toegezegd is. Hij geve zich onverdeeld aan den Heere over om deze heerlijke genade te ondervinden. Hij zoeke dagelijks te leven in de gemeenschap des Heiligen Geestes; hij zal ondervinden, dat deze de hoogste zegen is, die op aarde te vinden is.

Ten tweede, *dit moet bepaald een deel zijn van het gebed om genade.* De heilbegeerige moet gevoelen dat hij dezen zegen onwaardig is en hem telkens verbeurt. Hij moet het elken dag opmerken, dat het een gunst is, dat God den Geest niet wegneemt. Hij moet gevoelen, dat naar de mate van den ernst der begeerte en des gebeds en des geloofs, naar die mate de toenemende bevestiging van den zegen geschiedt en de gemeenschap des Geestes meer kennelijk en krachtadig worden zal. En naar die mate zullen ook de voorafgaande zegeningen, waarvan deze het zegel en de kroon is, hem ruimer en heerlijker medegedeeld worden. Terwijl daarentegen het verzuim van deze bede ten gevolge hebben zal, niet alleen het gemis van dezen, maar ook de verduistering van den zegen, die reeds vooraf was gevonden. Het zij daarom met nadruk ons aller smeeking: *Neem niet van mij uwen Heiligen Geest.*

XXII. De Heilsvreugde.

Geef mij weder de vreugde Uws heils. (Psalm 51: 14a.)

Wij hebben vroeger gezien, dat David van tweeërlei *reinheid* sprak. Daar was het rechterlijk rein zijn, als vrijheid van schuld, de vrucht van Gods vrijspraak, op grond van de verzoening van Christus, "het gewasschen zijn in het bloed van Christus." En daar was dan het inwendig rein zijn, in de ziele gewrocht door de herschepping en vernieuwing des Heiligen Geestes.

Alzoo spreekt hij ook van tweeërlei vreugde, gelijk blijkt uit het verband zijner woorden. Hij had vroeger gezegd (v. 10): „Doe mij vreugde en blijdschap hooren!” Staande tusschen de herhaalde beden om vergeving (zie v. 9 en 11) heeft dat woord duidelijk betrekking op de eerste vreugde over de vergeving der zonden. De bede, die wij hier in vs. 14 daarentegen hebben, volgende op de uitdrukkingen, die zoo duidelijk wijzen op het inwendig leven der genade en der heiligmaking, leert ons, dat de vreugde van Gods heil niet allen de begeerte en het deel is van den pasbekeerde, die zich verheugt in de eerste blijdschap der vergeving, maar evenzeer den strijdenden Christen op den voortgaanden weg van wasdom en heiligmaking is toegedacht.

Laten wij op dit verband nauwkeurig acht geven. Wij hebben vroeger gezien, dat de eerste vreugde van den begenadigde afhangt van de kennis der vergeving. De zondaar, die eens ontwaakt is om zijne zonde te kennen, tenzij hij God kent als die zijne zonde heeft uit-

delgd. Hij weet, dat zood dit niet aan hem geschied is, God zijn vijand is en een verterend vuur. Alleen bij het kruis, als deelhebbende aan de verzoening van Christus, kan de gedachte aan den heiligen God de ziel met blijdschap vervullen. *De gemeenschap met den verzoenden God geeft blijdschap.*

En evenzoo hangt de voortdurende en toenemende vreugde der ziel af van *de voortgezette gemeenschap met dien God*. Gods eerste daad van gemeenschapsoefening met de ziel in de vergeving der zonden, geeft blijdschap. Gods verder werk aan de ziel is de heiliging, waar Hij door zijn werk van herschepping, het reine hart en den vasten geest, een leven in het licht van zijn aangezicht en de inwoning des Heiligen Geestes verzekert. Dit geeft ook blijdschap. En zoo weinig als de ziel de eerste blijdschap kan smaken *zonder vergeving*, zoo weinig kan zij bij voortduring blijdschap smaken *zonder een heilig leven*. Zoo zeker als de oude zondenschuld de ziel alle vreugde benam, tot zij wist, dat die vergeven was, zoo zeker zal nieuwe besmetting, die niet wordt beleden en afgelegd, de ziel met duisternis vervullen.

Dat de jongbekeerde, de heilbegeerige, de begenadigde hierop lette! De vreugde der vergeving zal niet altijd blijven, *tenzij die bevestigd wordt als de vreugde der heiligmaking*. Menig christen heeft in deze door onvoorzichtigheid of onkunde veel verloren. Toen de eerste vreugde begon te wijken, wist hij niet wat de reden was, of was hij ontrouw in dit niet te belijden; hij schreef het aan God toe als eene beproeving. Ach! was hij in den weg der genade voortgegaan, had hij genade gevraagd om niet alleen van schuld gewasschen, maar ook van de macht der zonde gereinigd te worden, hij zoude ondervonden hebben, dat met het voortgaande werk

ook de voortgaande vreugde van Gods genade geschonken wordt. Het is de vreugde van Gods heil, waarom David bid: er is vreugde in Gods heil,—naarmate men zich daar maar getrouw en geheel aan overgeeft, zal men die genieten.

En alzoo is deze tweërlei vreugde één. Wij hebben dat vroeger gezegd van de tweërlei reinheid. Alzoo is het met de vreugde. Het is de zonde, die smart en ellende brengt. Het is van de zonde vrij te worden, wat u licht en vroolijkheid schenkt. Het is één God, die eerst den vloek en de schuld afwentelt, in één oogenblik, en dan langzamerhand van de macht der zonde vrijmaakt; de vreugde is ook één. De ziel, die zich verblijdt in de vergeving, behoort te weten, dat er vreugde is, eene vreugde nog zoeter, nog dieper, nog heerlijker dan deze, wanneer de bevrijding van zonde en de gemeenschap met God, welke genade met vergeving begon, wordt voortgezet en toegeëigend en inwendig toegepast en bevestigd in de heiliging.—De vreugde der vergeving is de aanvang, is de eersteling, is voor het pasgeboren kind, is de melk: de vreugde der heiligheid en der gemeenschap met God is voor den opwassende, de vaste spijze, de rijpe vrucht.

Zoo zet u dan, heilbegeerige ziel, die met David in dezen Psalm zoover gekomen zijt, om ook deze bede diep in het hart te laten zinken. De vreugde en de zaligheid Gods is zijne volmaakte heiligheid. De vreugde zijner kinderen is ook de vreugde der heiligheid. Zonder een rein hart en een heiligen wandel kan de christen op den duur geen vreugde genieten. Het leven der heiligmaking is vreugde. De weg van het godzalig leven, de weg van het reine hart en den vasten geest, het leven voor Gods aanschijn onder de leiding des Geestes wordt wel

eens voorgesteld en aanvaard met zuchtigen en vreeze als een zware weg. God heeft dien tot een weg van vreugde gemaakt. Eenige opoffering van het vleesch mogen in den beginne zuur en zwaar schijnen, God heeft verklaard, dat die zich eerst van harte er toe overgeeft, in Zijn dienst grooten loon, de vreugde Zijns heils zal smaken. Het is alleen, naarmate het heil Gods ondervindelijk en krachtdadig wordt toegeëigend, dat men die vreugde kan smaken. De vreugde is niet, gelijk sommigen zouden willen, eene afzonderlijke gave, die ontvangen en genoten kan worden, afgescheiden van de verdere ondervinding van Gods heil: neen, zij is de vreugde *van dat heil*, en wordt gesmaakt juist naarmate men zich aan dat heil, aan Gods verlossende en heiligende genade, overgeeft. Van daar, dat menige christen, die al naar den troost en de vreugde der verlossing zoekt en er om bidt, die niet vindt; terwijl degenen, die zich minder om de vreugde bekommert en eenvoudig er op bedacht is, het heil Gods te zien en te smaken, alles te weten en te gelooven en te doen, wat tot Gods heil behoort, als van zelf zich in den Heer verblijdt, met de vreugde van Gods heil vervuld wordt. Die zich verblijden wil, houde zich bij den Heere, de bron van alle blijdschap; die vreugde wil, die geve zich over aan het heil des Heeren, die leve eerst in de zekerheid van vergeving, dan in de toewijding der heiligmaking—hij mag dan zeker vragen en verwachten „eene onuitsprekelijke en heerlijke vreugde.”

XXIII. Vrijmoedigheid.

En de vrijmoedige geest ondersteune mij.
(Psalm 51 : 14b.)

Genade herstelt eerst de betrekking tot God. Daardoor herstelt zij den mensch in de rechte betrekking tot zichzelf. En ten gevolge daarvan komt hij ook tot de rechte verhouding tegenover den medemensch. Waar genade de ziel Gods gunst en Gods Geest deelachtig maakt, daar wordt de vreugde van Gods heil in het hart uitgestort, en daar, als vrucht van het voorgaande, worden hart en mond geopend om anderen met Gods genade bekend te maken. Het is deze zegen, dien David nu van Gods genade afsmeekt: hij gevoelt zijne roeping, hij weet van zijne zwakheid, hij rekent ook in dezen op hulp van hoven.

David gevoelt zijne roeping. Elke verlorene moet een getuige en een toonbeeld zijn van Gods genade. Tot eere van God en tot heil van anderen moet hij bekend maken, wat groote dingen de Heer aan zijne ziel heeft gedaan. Hij weet, dat de levende getuige beter is dan de doode letter en dat de wereld dan alleen alleen genoopt zal worden Gods werk te erkennen en zijne genade te aanbidden, wanneer geloovigen het duidelijk en onbeschoemd belijden, wat God voor hen heeft gedaan, en door woord en wandel bewijzen, dat aan hen barmhartigheid is geschied, dat zij hun zegel er aan hechten kunnen, dat God waarachtig is. Zij moeten voor de wereld het overtuigend bewijs zijn van wat genade werkelijk vermag. Op aarde ontsteekt men geene kaars om die onder eene

korenmaat te verbergen; en de Eeuwige wil, dat Zijn volk, het licht der wereld, hun licht zullen laten schijnen. Dit alles weet David; hij wil niet van elkander scheiden, wat God heeft samen verbonden; en zoo hartelijk als hij zijne zonde beleden en om verlossing had gesmeeft, zoo hartelijk bereidt hij zich ook voor den dienst der dankbaarheid en der liefde. Hij wil Gods naam aan anderen bekend maken.

Maar hij weet ook zijne zwakheid. Hij herinnert zich, hoe licht hem zijne vrijmoedigheid voor den mensch benomen werd. Hij had het ondervonden, waar ieder geloovige van weet te spreken, hoe de wereld en al wat uit haar is, hoe de minste afwijking van God naar de zonde den mond moet sluiten, of wanneer men ook al spreekt, de woorden krachteloos maakt. Het woord, dat hij in een anderen psalm uitspreekt: „Ik heb geloofd, daarom heb ik gesproken,” was de uitdrukking zijner ondervinding; hij wist, dat, tenzij hij den geest des geloofs had, hij niet recht konde spreken. En bij de bewustheid van zoo veel, dat er nog in hem was van menschenvrees en traagheid en ontrouw, was het hem eene behoefte, eer hij overgaat tot de geloften van dankzegging, de bede uit te storten, ook om deze genadegave: „De vrijmoedige geest ondersteune mij.”

David wist, dat hij er op rekenen konde, dat genade ook dit aan hem schenken zoude. Genade schenkt niet alleen de vergeving der zonde, de vernieuwing des harten, de heiliging des levens, maar wil in staat stellen tot alles, waartoe zij roept, ook om God te prijzen en Zijnen naam te belijden. Dit is iets, wat geloovigen maar al te weinig verstaan en bedenken. Zij gevoelen het, dat de vergeving der zonde eene daad van loutere genade is; zij bekennen misschien, dat ook de heiliging van het

leven door genade gewrocht moet worden; zij weten niet, *dat de vrijmoedige geest met zijne kracht even zeker een gave van vrije genade is.* Zij meenen, dat de openlijke belijdenis van Gods genade en de verkondiging van zijne goedheid aan anderen, nu hun werk is, waarmede zij uit dankbaarheid den Heer vergelden moeten, als met het beste wat zij hebben. Zij gevoelen, dat zij er niet toe bekwaam zijn en blijven vaak liggen in hunne zwakheid en ontrouw, vol van zelfbeschuldiging en zelfverwijt. Zij weten niet, dat genade het werk der verlossing niet alleen aanvangt, maar ook voleindigt; dat zij, met dezelfde zekerheid, als waarmede zij om de eerste schuldvergeving gebeden hebben, ook verwachten mogen, dat God hen in staat zal stellen om de beloften der dankzegging te betalen. Het was in het geloof, dat dit inderdaad alzoo was, dat David bad: „Zijt mij genadig! de vrijmoedige geest ondersteune mij.”

„De vrijmoedige geest,” dat woord geeft belangrijke wenken. „Waar de Geest des Heeren is, daar is vrijheid,” vrijheid van alle knechtschap, van alle dienstbaarheid, vooral van die vreeze en twijfeling, die de ziel boven alles verzwakt. Het is alleen in het leven des geestes en de volkome toewijding van het hart om door Gods Geest vervuld te worden, dat blijvende vrijmoedigheid kan gevonden worden. Het is immers alleen de vrijmoedigheid voor God, die ook tegenover den mensch waarlijk vrijmoedig maakt. En tot die volle vrijmoedigheid voor God is van noode, dat men veel naar Hem gaat, veel met Hem verkeert en zich bewust is van eene onverdeelde overgave aan Zijnen wil en dienst. Die aldus zijn hart voor God heeft verzekerd, zal voor geen mensch behoeven te vreezen. De gedurige onbewolkte bewustheid van Gods vriendschap aangekweekt in den verborgen

nauwgezetten omgang met Hem, zal de ziel vrijmaken van de macht der menschenvreeze en in staat stellen om overal van Gods lof te getuigen.

Geloovige! bid om den vrijmoedigen Geest. Genade wil u dien zeker schenken. Gij verhindert genade in haar werk, zoo gij zonder dezen zegen blijft. Gij stelt u tevreden met de helft van wat genade voor u doen wil. Gij verkort genade in hare eer, zoo gij u zonder dien tevreden stelt. Het komt u toe, het is uw voorrecht en het deel van God u toegedacht, met een vrijmoedigen Geest, als een van Gods verlost, als een koningskind tegenover de wereld en de zonde te wandelen. Leef slechts het leven der genade; ontvang slechts de zegeningen der verlossing, zooals zij in deze verzen zijn voorgesteld; laat de vreugde van Gods heil u vervullen en op het gebed zal ook de vrijmoedige geest uw eigendom worden. Hebt gij dien nog niet, laat uw geloof zich er naar uitstrekken en dien verwachten: verkeer veel in het gebed oprechtelijk begeerende: „*de vrijmoedige geest ondersteune mij*”; uit den rijkdom van Gods genade zult gij dien zeker verkrijgen.

D. De Dankbaarheid.

XXIV. Anderen Weldoen.

Zoo zal ik de overtreders Uwe wegen leeren.
(Psalm 51: 15a.)

Hier begint het derde deel van dezen Psalm. Het eerste was de belijdenis van zonde. Daarop volgde de bede om de verlossing, waarnaar David zocht, vergeving van schuld, vernieuwing des harten door Gods Geest. En nu komt, wat altijd de vrucht der verlossing moet wezen; hij zal den Heere prijzen, Zijne genade aan anderen bekend maken; hij zal zich als Gods dienaar overgeven aan het groote werk, den overtreders Gods wegen te leeren.

En dit is ook het oogmerk Gods met elke ziel, aan wie Hij genade bewijst. Van alle Gods kinderen geldt het woord: „Dit volk heb ik mij geformeerd; zij zullen mijn lof verkondigen”; en elk hunner past de taal van Paulus: „*Daarom* is *mij* barmhartigheid geschied, opdat Jezus Christus in mij al Zijne barmhartigheid betoonen zoude; tot een voorbeeld dengenen, die gelooven zullen.” God wil eer hebben van Zijn werk; en die eer wordt Hem gegeven, wanneer de ziel Hem roemt en de groote dingen bekend maakt, die Hij aan haar gedaan heeft.

Op aarde steekt niemand een kaars aan en zet die onder eene korenmaat, veel minder doet dit de hooge God des hemels. Tot degenen, die Hij overbrengt uit het rijk der duisternis, spreekt Hij: „Gij zijt het licht der wereld; laat uw licht schijnen.” Ziel! hebt gij met David om genade gebeden en hebt gij hoop, dat er voor

u genade is, let toch op hetgeen de Heilige Geest u van Davids gebed geleerd wil hebben. Het oogmerk van genade is, u te maken tot een werktuig van Gods liefde en tot een gedenkteeken van Zijne wonderbare godheid. Laat uwe ziel aan dit doel en plan van God zich overgeven en zeg in Zijne kracht, als gij om genade bidt: *„Zoo zal ik den overtreders uwe wegen leeren.”*

Denk echter niet, dat God dit van u eischt als eene schuld, die gij Hem voor uwe verlossing betalen moet. Neen, zoo gij u slechts daartoe aan genade geheel wilt overgeven, zal het uw grootste vreugde wezen om te zeggen: *„Zoo zal ik den overtreders uwe wegen leeren.”* Als gij denkt aan den afgrond, waaruit gij gered zijt en de heerlijke zaligheid, die uw deel is geworden; aan de diepe ellende, waarin anderen nog gedompeld liggen. en hoe Gods dierbare genade toch ook voor hen is, machtig en bereid om hen, gelijk u, te verlossen, dan zal uw hart met ontferming over zondaren vervuld worden en gij zult het een zegen achten, dat gij het moogt doen, n.l. met anderen van dien Jezus te spreken. Als gij denkt, wat Jezus' liefde voor u gedaan heeft en wat gij aan Hem te danken hebt, dan zal de liefde u dringen: en zoo dikwijls gij opnieuw bidt: *„O God! zijt mij genadig, zoo zal ik de overtreders uwe wegen leeren,”* zal de begeerte bij u ontwaken, dat ook anderen, die nu nog ver en vreemd zijn van den dierbaren Heiland, Hem mogen leeren kennen, zooals gij Hem nu kent. Immers gij weet, dat zij dan ook waarachtig gelukkig zullen zijn en wat meer is, dat zij ook den Heer zullen verheerlijken. Want, gij gevoelt, meer dan gij het kunt in woorden uitspreken, hoezeer Hij waardig is gekend en verheerlijkt te worden. Ja, de gedachte alleen, dat deze en die „overtreder,” ten leven mocht ontwaken, dat deze of

gene wereldling in een toonbeeld van Gods genade mocht veranderen—en dit door uw gebed en door uwe leering, zie, zij is in staat uw hart van vreugde te doen opspringen. En het zal u niet onmogelijk schijnen, als gij op Hem ziet, die aan u genade heeft bewezen en aan Zijne liefde tot de zondaren, die zich van u wil bedienen.

Maar ik weet, welke bedenking er licht bij u opkomt. Gij denkt aan uwe onbekwaamheid en gij weet niet, hoe gij in staat zult zijn, den overtreders Gods wegen te leeren. De vreugde en de blijdschap der verlossing wordt u bijna benomen door de vreeze voor dezen grooten en zwaren plicht. Niet alzo mijn vriend! Merk er toch op, hoe deze gelofte voorkomt in een gebed, in een gebed om genade. David zegt alleen, dat, zoo God hem genade betoont, hem de vreugde zijns heils wedergeeft en de ondersteuning van den vrijmoedigen geest, dat hij alsdan den overtreders Gods wegen zal leeren. *O, de Heer eischt niet meer van u, dan waartoe Hij u in staat wil stellen.* Vergeet het toch niet, dat het voor hem, die zijn hart met genade laat vervullen, eene aangenaamheid, eene vreugde is, anderen met Jezus bekend te maken. Beken het dat de reden, waarom het zoo zwaar valt van Jezus te spreken, niet anders is, dan dat wij met zoo weinig van Gods genade tevreden zijn, dat wij ons niet overgeven om met haar geheel vervuld te worden. Laat de vrees en de zwaarigheid, die gij gevoelt, u overtuigen, dat gij nog niet zooveel genade hebt, als God geven wil. God wil aan elkeen zooveel geven, dat zijn mond zal overloopen, omdat zijn hart vol is, dat hij niet stil kan blijven, dat de liefde tot Jezus en de zielen hem dringen zal om te spreken. Ga daarom wederom en nog ernstiger tot God met de bede om de volle vreugde van de vergeving der zonde en de volle

inwoning van den Geest, dan *zult ook gij* den overtreder Zijne wegen leeren. Stel u het dikwerf voor: dit is het wat God van den begenadigde verlangt; dit is het, waartoe genade wil in staat stellen; dit is het, waarin men eerst de rechte vreugde en de gansche kracht van genade zal gewaar worden.

En vraagt gij misschien waar en wanneer, aan wie en hoe gij Gods wegen moet leeren? Mijn broeder! dat alles zal de Heer u bekend maken. De drang der liefde zal het u leeren. De liefde zal gelegenheid zoeken, zal gelegenheid scheppen. Ligt gij op het ziekbed, dan hebt gij een schoone gelegenheid om anderen te leeren. Is uw kring klein en beperkt, in uw eigen huis zijn er wel, wie Gods wegen nog onbekend zijn. Zijt gij eenvoudig en onkundig, de woorden van dezulken vinden dikwijls den meesten ingang. O, de wereld is vol van overtreders; en Jezus hart is vol van liefde. Hebt gij Zijne liefde in der waarheid gesmaakt, dan moet gij toestemmen, dat er geen werk zoo heerlijk kan zijn, als de bode en bedienaar van die liefde te wezen om verloren gaande zielen te redden. En dan weet gij, dat die genade, die u uit de dooden heeft levend gemaakt, ook machtig is uwen mond te openen en aan anderen hetzelfde wonder te doen, dat aan u is gewrocht. Broeder, vergeet het niet: *elke begenadigde* is geroepen en zal kracht ontvangen om met een gewillig en blijmoedig hart aan de overtreders Gods wegen te leeren.

XXV. Arbeid aan Zielen.

En de zondaars zullen zich tot U bekeeren.
(Psalm 51: 15b.)

Wij hebben gezien, dat David grootelijks gezondigd had en dat hij dit terdege gevoelde. Zoo er iemand was, die reden had om beschaamd te staan, zichzelf niet te vertrouwen en te zwijgen, dan was het David. Zoo er iemand was die reden had om te zeggen, dat hij niet wist, tot welken val hij komen kon, was het David. En zoo er iemand was, die zeggen kon, dat, door zijne ontrouw en de schande, die hij op zijne vroegere belijdenis had gebracht, hij geen recht van spreken had en niemand naar hem luisteren zoude, dat zijne woorden wegens zijne zonden van alle kracht beroofd zouden wezen, dan was het David. Hoe hoog toch had hij vroeger gestaan en hoe diep was hij nu gevallen! Maar neen! David is in dezen Psalm in omgang met God en Zijne genade; in zijn bidden ziet hij reeds vooruit de heerlijkheid van Gods genade. Hij gevoelt, dat Gods genade krachtiger is dan zijne zonde, en dat, gelijk deze zijne zonde voor God kon wegenemen, zij ook teweegbrengen kon, dat zij den ingang bij den mensch niet verhindert. Hij gevoelt, dat zoo genade hem, den voornaamste, heeft gered en hare groote goedheid aan hem heeft bewezen, zij hem tot zegen zal willen gebruiken voor anderen. En daarom *beloof*t hij niet alleen: „Ik zal den overtreders Uwe wegen leeren”; hij *geloof*t ook, dat God zijn werk gewis zal zegenen: „De zondaars *zullen* zich tot U bekeeren.” Hij vertrouwt op genade voor anderen evenals voor zichzelf. De genade, die hem heeft gezegd,

zal hem tot een zegen maken. „Ik zal den overtreders Uwe wegen leeren, *en de zondaars zullen zich tot U bekeeren.*”

Het laat zich niet begrijpen, welk een kracht er zijn moet in zulk een vertrouwen, dat er zegen *zal* zijn op ons werk. Met welken moed, met welken lust zal men werken in het zeker vooruitzicht, dat God den wasdom geven zal. En de groote vraag moet voor ons deze zijn: hoe wij er toe komen kunnen, dit geloofsvertrouwen te koesteren. Men bedenke daartoe, op welken grond het rust.

Denk vooreerst, hoe de bekeering wordt gegeven *in het gebruik der middelen.* „Ik zal den overtreders leeren; *de zondaars zullen zich bekeeren.*” Het is niet genoeg te klagen over de arme onbekeerde wereld. Het is zelfs niet genoeg te bidden om bekeering van zondaars. Er is iets meer noodig. Zij moeten geleerd worden. En dit leeren moet niet alleen des Zondags geschieden, of aan de predikers worden overgelaten; elke geloovige moet in zijnen kring getrouw de belofte van den tekst doen en volbrengen. Op het gebed: „Wees mij genadig,” moet de belofte volgen: „Ik zal leeren”; God is getrouw om de bekeering te geven. O, wat zoude het in de gemeente anders worden, indien, met alle wijsheid en volharding, eendrachtig en aanhoudend, elke geloovige een getuige voor God was: het getrouw gebruik der middelen zoude ons moed geven tot de verwachting: „de zondaars zullen zich tot U bekeeren.”

Merk verder, *in welken geest* men die middelen moet gebruiken. David zegt, dat hij als de begunadigde, die de vergeving Gods en de vreugde Zijns heils ontvangt, den overtreders zal leeren. En o, dit is het, waar het vooral op aankomt. Helaas, hoe menig prediker en Zon-

dagsschool-onderwijzer en Christen-ouder of vriend; in wiens leeren geene kracht is en die niet vervuld ziet worden: „de zondaars zullen zich bekeeren.” Het is niet, dat zij niet ijverig zijn, of dat zij de waarheid niet leeren, zelfs de waarheden van dezen Psalm; maar zij spreken niet in de levende ondervinding dier genade. Zij leeren in de kracht van eene letterkennis, of de kracht van eene vroegere ondervinding. Maar dit is niet genoeg. Neen, broeder! wilt gij de zondaren leeren en bekeering zien, dan moet er bij u zijn eene levende en krachtdadige ondervinding van de zegeningen van Gods genade. In een teeder en dagelijksch gebruik van het bloed van Jezus moet de uitdelging uwer schuld de vreugde uwer ziel wezen. Door de reiniging van uw hart en de vernieuwing van een vasten geest in uw binnenste moet uw wandel in de heiligmaking zijn. Met de bede: „Neem Uwen Heiligen Geest niet van mij,” moet uw geheel bestaan zijn als van eenen, in wiens hart Jezus woning maakt. Met de ernstige bede: „De vrijmoedige geest ondersteune mij,” moet het voornemen telkens worden vernieuwd en ten uitvoer gebracht: „Ik zal den overtreders Uwe wegen leeren.”

Dit moet ten minste uw streven, uw bidden zijn. Wanneer gij aldus in de gemoedsstemming van dezen Psalm zegt: „Zoo zal ik leeren,” dan moogt gij er zeker bijvoegen: „de zondaars zullen zich bekeeren.” Laat uw leeren van anderen slechts de vrucht zijn van inwonende genade: het kan niet ongezegend blijven. Ja, geloovige! baad u dagelijks in Jezus' bloed, zoek dagelijks de zalving Zijns Geestes, blijf nabij Jezus, „en de zondaars zullen zich bekeeren.”

En merk vooral, hoe dit vertrouwen *in het gebed* moet worden aangekweekt en uitgesproken. David zag

niet op zichzelf en zijne kracht; het was, terwijl hij in het gebed opzag naar God, dat hij dat heerlijk geloofswoord ontboezemde. En het is inderdaad geene lichte zaak voor elken bidder, dat vertrouwen uit te spreken in verband met zijnen arbeid. Menigeen zal het als stouten overmoed achten en meenen, dat dit woord van Davids gebed voor hem niet gepast is. Neen, broeder! zoo gij het slechts wilt uitspreken, gelijk David het deed, is het voor u. Volgende op het aanhoudend en herhaald gebed om genade in al hare verschillende werkingen; volgende op de plechtige toewijding van zichzelf aan den dienst van den Heer; uitgesproken op de knieën, met het oog op dien God, die u Zijne krachtdadige genade be- toont; is het niet te veel om te zeggen: „Ik zal leeren en de zondaars zullen zich bekeeren.” En moge het u al niet gelukken om het in den beginne en vol geloof uit te spreken, neem het woord maar weder in den mond, spreek 't maar weder op de knieën uit tot Hem, die op den genadetroon zit; begin maar weder van voren af: „Wees mij genadig! o God.” om die wonderbare gebedsladder op te klimmen, langs de verscheidene trappen van het geestelijk leven, om elke trede van harte te doen, tot gij komt aan het „ik zal den overtreders leeren”; de Geest des gebeds, die u het overige leerde bidden, zal Zijn werk hier niet afbreken; Hij zal u bekwamen om ook dit woord te spreken met toenemende vrijmoedigheid: „*De zondaars zullen zich tot U bekeeren.*” En gelijk het gebed en de strijd de kracht was om dit woord uit te spreken, zoo zal dit woord weder uwe kracht zijn om tot zondaren te spreken: „Zondaars zullen zich bekeeren; ik zal den overtreders leeren.”

„Zijt mij genadig, o God! zoo zal ik den overtreders leeren. En de zondaars zullen zich tot U bekeeren.”

XXVI. De Bron van Kracht.

Verlos mij van bloedschulden, o God, Gij God mijns heils! (Psalm 51: 16.)

David heeft eene groote gelofte gedaan: hij zal den overtreders Gods wegen leeren. En hij heeft tevens eene hooge verwachting uitgesproken: op zijne leering zullen de zondaars zich bekeeren. De woorden zijn echter nauwelijks over zijne lippen, of hij gevoelt weder, hoe diep zondig hij is en hoe het alleen is in de ondervinding van eene bovennatuurlijke genade, dat zulks hem zal gelukken. Hij gevoelt, dat het bloed van Uria hem voor God en mensch heeft bevlekt en aangekleefd, en dat het alleen is, zoo God hem de volkomene en levende gewisheid schenkt, dat hij van zijn zonden geheel is bevrijd, dat hij God in der waarheid zal kunnen roemen.

Ik word hier weder bevestigd in de gewichtige les, die ik reeds geleerd heb: dat, namelijk, *de levende, persoonlijke ondervinding van genade de eenige kracht is tot den arbeid voor anderen*. De ziel moet vaststaan in het genot der eigene verlossing. Het moet niet slechts zijn de herinnering aan vergeving en genade, vroeger ondervonden: dit is niet genoeg. Er moet zijn elken dag opnieuw de goddelijke verzekerdheid, dat wij door God zelve zijn verlost. Er moet zijn een levendige bewustheid van de verlossing als eene tegenwoordige zaak, eene steeds vernieuwde, eene altijd frissche gemeenschaps-oefening mēt den God der verlossing. De ziel, die God niet alzo kent, kan Hem niet met kracht aan anderen bekend maken. Dat gevoelde David. De moordenaar van Uria,

met bloedschuld bezoedeld, hoe zoude hij anderen het leven kunnen brengen, daar hij van het bloed van Uria nog rekenschap moest geven.

En alzoo is het mij onmogelijk anderen recht te leeren, zoo ik God zelf niet recht ken. En die man kent God niet, die Hem niet kent als den God der vergeving. En die kennis is geene levende en waarachtige, zoo zij niet gedurig vernieuwd wordt uit den hemel, door den Heiligen Geest. Telkenmale, als ik van mijn voornemen om de overtreders te leeren, en mijne hoop, dat de zondaars zich zullen bekeeren, wil getuigen, moet het zijn met de bede, opnieuw uitgesproken: „Verlos mij, o God, Gij Gods mijns heils!” „Dan zal mijne tong Uwe gerechtigheid vroolijk roemen.”

Als men de woorden van deze bede van naderbij beschouwt, dan zullen deze gedachten nog meer bevestigd worden. Men lette op het woord, dat in de bede hier bruikt wordt: „*Verlos* mij van bloedschulden.” Dat woord hebben wij in den Psalm nog niet gehad. Het wordt gewoonlijk gebruikt, niet zoozeer van de bevrijding van zonden als wel van de bevrijding van vijanden, die ons vervolgen en onderdrukken. Zoo is het bijvoorbeeld in de bede: „Verlos ons van den booze”; en uit dit oogpunt nu beschouwt David zijne zonden. Dat God hem die heeft vergeven, dat gelooft hij. Dat hij er van gewasschen is, dat weet hij zeker. Maar ziet, er komen wel eens tijden in het leven van den geloovige, wanneer de zonden, die lang vergeven zijn, als weder opstaan en de ziel vervolgen en achterhalen. God heeft ze vergeven, men kan ze echter niet vergeten en vreest voor eene nieuwe uitbarsting er van. De groote ziele-vijand maakt dan van deze tijden van verbrijzeling en van deze zonden gebruik om de ziel gansch terneder te werpen.

En dan is er maar één raad. God alleen kan ons dan verlossen van de zware bloedschuld. Hij kan het echter. Hij kan ons zulk een gezicht geven van het volkomene Zijner vergeving en genade, dat wij uit de hand onzer vijanden geheel verlost staan en weten, dat de zonde over ons niet meer heerschen zal. Hij kan ons de volle beteekenis van de heerlijke woorden van het Nieuwe Testament doen verstaan: „Hij is geopenbaard om *de zonde te niet te doen*,” opdat wij „*geene bewustheid* meer zonden hebben van de zonde.” Door den Heiligen Geest geeft God ons de volheid van de verlossing van den Heere Jezus zoo te kennen, dat wij daarin het volle antwoord hebben op de bede: „Verlos mij van bloedschulden; o God, Gij God mijns heils!” En dan wordt het genct van zulk eene volkomene verlossing de drangreden om Zijne gerechtigheid vroolijk te roemen. O ziel! die niet weet, of gij Gods roem kunt vertellen, kom en ondervind, laat het door den Heiligen Geest in uw hart levend worden, hoe heerlijk het is door God verlost te wezen, en de mond zal van zelf opengaan om den lof van dien God te vertellen.

Hetzelfde denkbeeld vindt men in den naam, waarmede David God hier noemt: „O God, Gij God mijns heils.” Het is als de God *mijns heils* dat ik lust en drang zal gevoelen God te roemen. De persoonlijke betrekking en band tusschen God en mij, de levende verzekering en ondervinding daarvan zijn onmisbaar, maar zijn ook veelvermogend om mij Hem te doen bekend maken. En wil iemand weten, hoe hij er toe komen kan, God alzoo te noemen, hij leere het van David! In het begin van dezen Psalm kon hij dat nog niet. Hij had den Heere meermalen aangesproken met „o God!” maar nog niet met „mijn God”; onder het aanhoudend

gebed en de steeds vernieuwde smeeking om genade wordt zijn geloof echter gesterkt en Gods Geest heeft hem den moed gegeven om zich dus aan God vast te klemmen: „Gij zijt de God mijns heils.” Het zal u ook alzo gaan. Zoo gij met elke zonde, oude of nieuwe, u voor Hem werpt met de smeeking om de ondervinding Zijner volle genade—vergeving, vernieuwing en geheele verlossing—onder het bidden zal u de moed gegeven worden om met geloofsvrijmoedigheid te zeggen: „De God *mijns heils.*” Mochten velen, die naar de geloofsverzekering staan, dit recht gevoelen! Zij is geene zaak der redeneering, maar zij wordt in het gebed geleerd. Wie het van God weten wil, of hij inderdaad tot Hem zeggen mag: „Gij zijt mijn God, de God mijns heils,” die zal in het gebed het recht verkrijgen.

En wanneer de ziel dus eerst tegenover God die taal des geloofs gebruikt heeft, dan is het haar niet meer zoo moeilijk ze tegenover den mensch ook te uiten. Men kan geen tweeërlei taal gebruiken—voor God die van vrijmoedigheid, voor den mensch, die van twijfeling. Gelijk men tot God in het verborgen spreekt, belijdt men Hem in het openbaar. En de hoofdinhoud en het voornaamste kenmerk der verkondiging aan anderen en de eigenlijke kracht daarvan, wordt de belijdenis: Hij is de God *mijns heils.* Wat Hij voor mij heeft gedaan, kan Hij ook voor u doen. Als een getuige spreek ik bij ondervinding: wat het Woord zegt, bevestig ik met al de zekerheid van persoonlijke kennis: de God, die mij heeft verlost, zal ook u verlossen.

XXVII. De Tong die God Roemt.

Zoo zal mijne tong Uwe gerechtigheid vroolijk roemen. (Psalm 51: 16b.)

Op de hede volgt alweder de gelofte. Genade wordt niet zelfzuchtig begeerd, slechts voor eigen genot of behoudenis, maar tot eere van God den Gever en tot zegen van anderen, die aan haar behoefte hebben. De vernieuwde ondervinding van den God zijns heils zal als van zelf de heerlijke vrucht dragen, dat de tong dien God zal roemen. „Verlos mij van bloedschulden, o God, Gij God mijns heils! zoo zal mijne tong Uwe gerechtigheid vroolijk roemen.”

De woorden dezer gelofte zijn veelzeggend en zeer leerzaam. Let vooreerst op den inhoud van zijne verkondiging—het is, *Gods gerechtigheid*. Het is, alsof deze Psalm der genade en verlossing niet eindigen kan zonder dit woord—het heerlijkste, waarin het werk Gods ter onzer verlossing wordt voorgesteld. Het is het woord, dat de Heilige Geest bij voorkeur gebruikt om ons zowel den oorsprong als den weg en de vrucht onzer redding te verkondigen, *de gerechtigheid Gods*. Het vat in één woord samen *de eigenschap* Gods, die in onze verlossing wordt verheerlijkt, *de gave*, waarmede wij worden begiftigd en *de uitwerking* en openbaring dier verlossing in ons leven. Voor den heilbegeerige of voor den pasbekeerde heeft het woord *genade* een liefelijker klank en schijnt het meer aantrekkelijk en bemoedigend te wezen. De toenemende kennis der genade zal den verlostte altijd brengen tot de *gerechtigheid* Gods, als datgene, waarin

Gods liefde hare vastigheid heeft en waarin de geloovige dus ook zijne vastheid zoekt. En daarom zal bij de eerste gelofte om den overtreders Gods wegen te leeren, deze worden gevoegd, nl., vooral ook Zijne gerechtigheid te verkondigen. Laten wij trachten dit woord te verstaan.

Het beteekent vooreerst de eigenschap van God, die Hem beweegt en bestiert in het schenken van genade. De genade in de vergeving van onze ongerechtigheid wordt niet betoond ten koste van de rechtvaardigheid Gods. Neen: de genade heerscht door rechtvaardigheid; aan de rechtvaardigheid Gods ontleent de genade hare kracht. Zooals Johannes schrijft: „Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en *rechtvaardig*, dat Hij ons de zonden vergeve.” Zooals Paulus ook spreekt: “Opdat *God rechtvaardig* zij,” wanneer Hij den goddelooze rechtvaardigt (Romeinen III: 26; IV: 5). Daarom wordt er in de Psalmen en Profetieën zoo dikwijls melding gemaakt van deze gerechtigheid Gods, als datgene, waarin Zijn volk zich bijzonder verblijdt en beroemt. Sommigen hebben dit niet kunnen verstaan en gemeend, dat op die plaatsen het woord gerechtigd moest verstaan worden als gelijk met goedheid. Maar dit is niet zoo. Gods gerechtigheid, die hoedanigheid in Hem, waardoor Hij altijd *recht* doet, is de vastigheid van Zijnen troon, ook van Zijn genadetroon. Door den Geest hebben de geloovigen van ouds verstaan, dat de eenige weg, waardoor de onrechtvaardige weder rechtvaardig en gered kon worden, deze zoude zijn, dat God, de alleen Rechtvaardige, Zijne rechtvaardigheid mededeelde.

Het woord „Uwe gerechtigheid” beteekent dan ook verder, de gerechtigheid, welke den zondaar wordt geschonken in de genadige vrijspraak Gods. David had gebeden: „Wasch mij en ik zal witter zijn dan sneeuw.”

Dat „witter zijn dan sneeuw” kon slechts bestaan in het bezit van de gerechtigheid Gods. Het Nieuwe Testament maakt ook duidelijk, hoe dit wezen kan. In den Middelaar, den mensch Christus Jezus, is de rechtvaardigheid Gods ons nabij gebracht. In Zijne gehoorzaamheid en Zijn lijden heeft Hij eene eeuwige gerechtigheid aangebracht, en gelijk door de zonde van den eersten Adam de dood heerscht over allen, die hem toebehooren, alzoo komt ook door deze eene rechtvaardigheid van den tweeden Adam de genade over allen, die Hem toebehooren, tot rechtvaardigmaking des levens. En gelijk van Abraham af het geloof werd gerekend tot rechtvaardigheid, zoo is door alle tijden heen de genade van God, die den goddelooze rechtvaardigt, de hoop en de roem geweest van Zijn volk. „In den Heere zal gerechtvaardigd worden en zich beroemen het gansche zaad van Israël. „Mijne tong zal Uwe gerechtigheid vroolijk roemen.”

En dan beteekent dit woord ook nog de uitwerking van de Genade Gods. De vrijspraak, waardoor God den zondaar rechtvaardigt en de rechtvaardigheid van Christus, waaraan hij deel krijgt, worden in hem eene kracht van God ter heiligmaking, zijn in hem de zaden van een nieuw leven van gerechtigheid. „Die de *rechtvaardigheid doet*, is rechtvaardig, gelijk Hij rechtvaardig is.” De genade heerscht door rechtvaardigheid *tot het leven*—de genade vernieuwt de ziel naar de gelijkens en den Geest van den Rechtvaardige en de gerechtigheid Gods in Christus, eerst toegerekend door het geloof, wordt de nieuwe natuur, waarin Gods kinderen wandelen. „Indien gij weet, dat Hij rechtvaardig is, zoo weet gij, dat een iegelijk, die de rechtvaardigheid doet, uit Hem geboren is.”

Dat is naar het Nieuwe Testament de volle inhoud van dat woord: de gerechtigheid Gods. En het was juist daarvan dat David zeide: „Mijne tong zal Uwe gerechtigheid vroolijk roemen.” Hij zoude daarin *roemen*. Hij zag er zulke heerlijkheid in, de openbaring er van was voor zijne ziel zoo verrukkelijk en bewonderenswaardig, dat hij er niet alleen van spreken zou, maar hij zoude den lof en prijs er van vermelden, hij zoude er in roemen, als iets dat nu zijn deel was geworden. Hij zoude die *vroolijk* roemen. Het zoude aan hem te merken wezen, dat het niet was een opgelegde last, eene zaak van loutere plichtsvervulling, maar iets dat zijn lust was: hij zoude er van spreken met vreugde en blijdschap.

Verloste ziel! laat het ook met u zoo wezen. Nader telkens tot den God uws heils om de nieuwe, goddelijke, krachtdadige ondervinding van de rechtvaardige genade des Heeren, in de volkomene verlossing van uwe schulden. Uwe mond zal opengaan om de gerechtigheid des Heeren vroolijk te roemen. Elke herhaling van het gebed: „Verlos mij, o God, Gij Gods mijns heils,” zal sterkte en vreugde geven tot de gelofte: „Zoo zal mijne tong Uwe gerechtigheid vroolijk roemen.”

XXVIII. Lippen die Gods Lof Verkondigen.

**Heere! open mijne lippen, zoo zal mijn
mond Uwen lof verkondigen. (Psalm
51: 17.)**

Nog eens wordt de gelofte herhaald van de verkondiging van Gods lof, voorafgegaan van de bede, dat genade zelve daartoe in staat stelle. Wij hebben alreeds gezien, dat het van zelf spreekt, dat de volle en levende ondervinding van Gods heil stemmen zal om God te prijzen. Gelijk dit laatste zonder het eerste al weder niet mogelijk is. Wij zien hier echter verder, dat het ook een gave is, die van genade in het gebed moet afgesmeekt en dan zeker zal verkregen worden.

De bede herinnert ons aan de natuurlijke afkeerigheid en zwakheid van den mensch om van God te spreken en van Zijne genade te getuigen. De ondervinding van bijna elken geloovige kan tot bevestiging van deze waarheid dienen. Hoe veel is er toch om den mond te sluiten, zelfs dan wanneer de ziel Gods genade niet geniet en begeerig is voor Hem te arbeiden. Nu eens is het de menschenvrees, die voor de mogelijkheid van spotternij en verachting terugdeinst. Dan weder is het het ongeloof, dat bij het gevoel van eigene onbekwaamheid, of de gedachte hoe dikwijls de ijverigste pogingen vruchteloos zijn, allen moed en lust tot het werk beneemt. Dan weder is het de verborgene zelfzucht, die zich verontschuldigt met eigene armoede en de behoefte om aan de eigene ziel te arbeiden. En nog een andermaal is het de schijn van nederigheid, die bevreesd is, Gods naam

te doen lasteren, door Hem nu te belijden en dan straks weder afvallig en ontrouw te worden, en die ook weet te zeggen, dat men met zwijgen vaak meer nut kan doen dan met spreken. Helaas! menig geloovige zoude ons kunnen vertellen van een tijd, toen hij begeerde voor den Heere te werken, van maanden en jaren van wasschen en begeeren, van korte pogingen en spoedige teleurstellingen, totdat eindelijk de geslotene lippen eene gewoonte waren geworden en het geweten zich door allerlei verontschuldigen tot rust had laten brengen. Had men maar verstaan wat de ware middelweg is tusschen het zondig zwijgen en het voorbarig en vruchteloos spreken. Had men maar verstaan, dat, met de vergeving der zonde en de vernieuwing des levens, *genade ook de opening der lippen* wil geven. En dat het aanhoudend gebed: „Zijt mij genadig, o God! *open mijne lippen,*” eene zekere en zalige verhooring zoude vinden.

Deze bede toch, door Gods Geest hier opgeteekend, verzekert ons, dat de Heer de lippen openen kan en zal. Die dat vastelijk wenscht te gelooven, moet slechts nagaan wat hieromtrent in Gods Woord opgeteekend staat. Lees de geschiedenis van Mozes en laat de wonderbare redeneeringen, waarmede God hem Zijne macht bewijst om hem eenen sprekenden mond te geven, diep in uwe ziel inzinken (Exod. IV: 10—12). Elk, die ernstig en biddend luisteren wil naar die goddelijke woorden van bemoediging, zal in het vertrouwen gesterkt worden. Lees de geschiedenis van de roeping van Jeremia (Jer. I: 7—9), en van andere profeten, en zie hoezeer de Heere God de kracht om te spreken als een van Zijne gaven voorstelt. Ga de belofte na van het Oude Testament omtrent de belofte des Geestes en hoe die gepaard gaat met de kracht om te spreken (Joël II: 28). Let op de

voorspellingen van den Heere Jezus omtrent het getuigen voor Hem als de vrucht van de gave des Geestes (Joh. XV: 26, 27; Hand. 1: 8). Zie, hoe op den dag van het Pinksterfeest, de eerste betoening van de kracht van den verhoogden Christus was, den mond met Gods lof te vervullen; en gij zult verstaan, welk eene hooge plaats, welk eene goddelijke zekerheid de opening der lippen heeft als eene gave der genade, die ons inderdaad toekomt. *God kan het geven.* Hij heeft het aan duizenden gedaan. *God wil het geven;* het is noodig tot de volvoering van Zijn heerlijk genadewerk. *God zal het geven;* Zijne beloften zijn getrouw. „Heere, open mijne lippen,” tot deze bede hebben wij evenveel recht als tot die andere: „Zijt mij genadig, o God!” De eene wordt zoo zeker als de andere verhoord.

Davids bede leert ons den weg om die gave te verkrijgen. Wanneer wij van de gave van een sprekenden mond gewagen, dan denkt menigeen aan de natuurlijke gaven. En heeft hij die niet, dan meent hij, dat al het gezegde op hem niet van toepassing is. Hij zal op andere wijze God dienen; met zijn geld, zijn invloed, zijn voorbeeld zal hij God danken. Dit is alles wel, maar mag niet dienen om iemand te bevrijden van de heilige verplichting, van de vervulling zijner heerlijke roeping om ook het offer der lippen te brengen. Het was een van de teekenen van de komst van het Godsrijk, dat niet alleen de blinden ziende werden, maar „ook de stommen spraken en God loofden.” Gods genade neemt niet alleen de duisternis van de oogen om God te doen kennen, maar opent den mond om Hem te prijzen. Niet alleen werd er menige onreine geest uitgeworpen, maar ook de duivel die stom was. Aan al de discipelen werd, met den Heiligen Geest, den mond gegeven om God te loven. In

den hemel zijn er geene stommen, elke tong dáár prijst den Heer. En die Christen is een gebrekkige, hem ontbreekt een van de heerlijkste vermogens van den nieuwen mensch, in wien de losgemaakte, de verlostte tong niet wordt gehoord. Het is hier niet de vraag, of gij eene natuurlijke gave hebt om te spreken; menigeen, die weinig en slecht sprak, ontving van genade de bekwaamheid om met dat weinige en dat slechte groote dingen te doen. Het is niet het schoone der woorden, het is de kracht van leven en geest, waarvan de zegen afhangt. Laat slechts in het gevoel van uwe dure verplichting om God te prijzen en bekend te maken, uwe begeerte sterker worden om ook deze genade deelachtig te worden. Laat slechts elke ondervinding van zwakheid en onmacht u opnieuw uitdrijven tot het vertrouwen op de macht en de belofte Gods; en laat uit zulk eene begeerte en vertrouwen het gebed omhoog rijzen: „Heere, open mijne lippen, ook *mijn mond* zal Uwen lof verkondigen”; het antwoord zal niet uitblijven. Het mag wel veel strijd en volharding kosten. Dit rijke gebed wordt niet in één dag geleerd, de rijkdom van genade niet in één dag uitgeput; doch wie het wil hebben, zal het krijgen. Daarom worde het in ons een vasten regel, een heilige gewoonte, bij elke verzuchting: „Zijt mij genadig, o God!” ook de bede te voegen: „*Heere, open mijne lippen en mijn mond zal Uwen lof verkondigen.*”

XXIX. De Schaduw van het Toekomende.

**Want Gij hebt geen' lust tot offerande, anders zou ik ze U geven;
In brandofferen hebt Gij geen behagen.
(Psalm 51: 18.)**

David heeft zich, in de vreugde der verlossing en der dankzegging, aan God gewijd: van nu voortaan zal hij alleen leven om God te eeren en te prijzen. Hij gevoelt echter, hoe weinig het is, dat hij doen kan, en de vraag komt bij hem op, of er nog iets meer is, dat de Heer van hem zoude willen begeeren of aannemen. Hij denkt aan de offeranden. Zoude hij niet, door die te vermenigvuldigen, een den Heere welgevallig werk volbrengen? Neen! zoodra de vraag ontstaat, is het hem ook duidelijk, dat God in offeranden lust noch behagen heeft.

De duidelijkheid, waarmede David dit gevoelt en uitspreekt, is eene van de diepe geestelijke lessen van dezen Psalm. God heeft hem in het verborgene wijsheid bekend gemaakt. De zonde was hem meer bekend geworden in hare diepe geestelijke ellende dan vroeger. De genade was hem bekend geworden in hare hooge geestelijke kracht. Hij had ondervonden, wat het wonderwerk Gods ter vergeving en vernieuwing was. Hij had leeren verstaan wat de zinnebeeldige besprengingen en wasschingen van het Oude Testament beteekenden: hij had ondervonden hoe God zelf de ziel wast en reinigt. En nu, met dit geestelijk inzicht in de zonde en de verlossing heeft de Geest hem tevens de geestelijkheid van het leven der dankbaarheid ontdekt en getoond, hoe on-

genoegzaam de dienst van uiterlijke offers wezen zoude. Er waren onder het Oude Testament twee soorten van offers: zond- en schuldoffer, om de verzoening; dank- en brandoffer, om de toewijding aan God voor te stellen. De ontdekking van de diepte der zonde heeft hem de behoefte aan iets meer dan eene uiterlijke verzoening door zondoffers, aan een waarachtige, eene goddelijke verzoening doen gevoelen. Nu verstaat hij ook, dat de kracht daarvan tot meer dan een uiterlijk dankoffer, tot eene inwendige, eene geestelijke toewijding in staat stelt.

Dit verband tusschen de kennis van goddelijke waarheden zal altijd gezien worden. Hoe dieper de erkentenis van zonde, des te hooger de voorstelling van eene bovennatuurlijke genade, van de godheid des Verlossers, de werking des Geestes. En des te geestelijker ook de inzichten in de heerlijkheid van dat nieuwe leven, waartoe genade in staat stelt.

In alle deze opzichten is deze Psalm inderdaad eene voorspelling van de genade van het Nieuwe Testament. Het is isimmers juist in dit woord: „Gij hebt geen lust tot offerande,” dat het verschil tusschen het Oude en Nieuwe Testament gelegen is. In het Oude Testament toch, en naar de wet, moest de mensch iets tot God brengen en aan God geven, tot wegneming der zonde. In het Evangelie daarentegen brengt God den mensch en geeft Hij aan hem, wat de zonde verzoenen kan. Onder het Oude Testament moest de mensch Gode offer brengen, of Hij dat aannemen wilde; onder het Nieuwe, komt God den mensch daarentegen met een offer tegen, opdat hij het aanneme en er door gezegend worde. Dat is de beteekenis van het woord van den profeet, door den Heere Jezus aangehaald, toen hij tot de Farizeën sprak: „Gaat heen en leert wat het zegt: Ik wil barmhartigheid en niet

offerande." Niet offerande eischen en brengen,—dat was de kenmerk van het Oude Testament; barmhartigheid bewijzen en ontvangen, dat is de heerlijkheid van het Nieuwe. En die de zaligheid van het Evangelie recht genieten wil, die moet vooral trachten het woord te verstaan: „Gij hebt geen lust tot offerande.”

Het herinnert ons aan de vrijheid van Gods zegenende genade. De Geest van wet-en werkgerechtigheid is ons zoo eigen, dat wij altijd geneigd zijn met God om te gaan als een hard en straf mensch, Die zware eischen aan ons doet. Dat wij dit toch afleeren. God is een God, die niet vraagt, maar geeft, en mildelijk geeft, en het geheim van den omgang met Hem is, altijd tot Hem op te zien als een God, van Wien men alles vragen en verwachten mag. Hij heeft lust aan barmhartigheid en niet aan offerande.

Dat is waar van de eerste genade der vergeving. Hoe lang meendet gij, o ziel, dat er iets voor u te *doen* was om voor genade bekwaam te worden, dat er iets was, dat gij *brengen* en *aanbieden* moest om Gode aangenaam te wezen. En toen u het geloof duidelijk werd in zijne eenvoudigheid als het aannemen van wat *God voor u gedaan had en u aanbod*, toen was het uw uitroep: „Is dat al? Is de zaligheid zoo nabij en zoo gemakkelijk te vinden?” Toen leerdet gij verstaan wat het zegt: „Gij hebt geen lust aan offerande.”

Dat is even waar van de verdere genade der heiligmaking. De heiligheid is niet iets, dat wij volbrengen moeten. De heiligheid is alleen in God, en wij worden heilig alleen naarmate Hij ons Zijne heiligheid mededeelt. Christus is ons gegeven tot rechtvaardigheid, maar evenzeer tot heiligmaking. Wie dat recht verstaat, die smaakt de zaligheid van het leven der genade

als een gedurig inbezitnemen en ontvangen uit de volheid, die in Christus is. Hij weet zich het leven der godzaligheid nu niet langer voor te stellen als een zwaar en gedurig offer, maar eene heerlijke ondervinding van wat de kracht en de rijkdom van Gods genade in hem werkt. Gehoorzaamheid is beter, iets hooger dan slachtoffers,—die diepzinnige spreuk ontdekt hem het geheim van den waren dienst van God. Niet wat men doet of brengt, al is het ook schijnbaar het volbrengen der wet, maar de kinderlijke gezindheid der liefhebbende onderwerping is de ware vervulling der wet. Was het hoofd-denkebeeld van den godsdienst eens bij hem ernst, de moeilijkheid, de offering, er aan verbonden, hij komt later tot de ontdekking van de vreugde en de kracht des levens. Hem door Gods barmhartigheid in Christus bereid. Zijn dienst van God wordt een dienst in de vreugde der liefde. De liefde spreekt van geene offers. Anderen mogen wel eens de offers roemen, die de liefde brengt; de liefde rekest ze geene offers. Ze zijn haar eene behoefte, een lust; zij zijn haar leven.

Zulk eene gezindheid, die Gods gezindheid jegens ons heeft erkend, die weet dan ook de toepassing tegenover den medemens aan het Woord: „Ik wil barmhartigheid en niet offerande.” Zij weet in de ontferming en de zachtmoedigheid der liefde met de gevallenen om te gaan, niet met de harde eischen en veroordeelen der wet. Zij verstaat het geheim van die liefde, waardoor de overtreders Gods wegen zullen leeren en de zondaars zich tot Hem bekeeren. „Gij hebt geen lust tot offerande,” is het Evangelie van eigene vertroosting, dat ook blijmoedig anderen wordt verkondigd.

XXX. Het Welbehagelijke Offer.

**De offeranden Gods zijn een gebroken geest ;
Een gebroken en verslagen hart zult Gij, o
God, niet verachten. (Psalm 51 : 19.)**

In het begin van den Psalm had David, uit de diepte van schuldgevoel, het bewijs gegeven, dat zijn hart gebroken was. Wij hebben het daar aan hem gezien, dat een verslagen geest een zeker kenteeken is van den boetvaardige, die naar genade zoekt. In den loop van den Psalm is zijn toon echter veranderd; hij heeft gesproken van vreugde en blijdschap, en geloften gedaan vol moed en sterkte. Men zoude bijna tot de gedachte komen, dat het gebroken hart wel gevonden wordt, waar genade nog niet is, maar dat later, waar genade haar werk verricht, er geene sprake meer van kan zijn. Dit is ganschelijk niet zoo. Ook in het leven der genade tot het einde toe, is de gezindheid, waarin God bijzonder welgevallen heeft, die, welke wordt voorgesteld in de uitdrukking: een gebroken en verslagen hart. Van het leven der dankzegging, dat wil de Geest des Heeren ons doen gevoelen, is deze een blijvende en onmiskembare trek: De offeranden Gods zijn een gebroken geest.

Het leert ons, hoezeer de gebroken geest te allen tijde bij den geloovige een teeken van genade zal zijn. God moge naar Zijne belofte de zonde vergeten, de geloovige vergeet ze niet. Het gevoel van wat het zegt een zondaar te zijn is niet oppervlakkig en voorbijgaande, iets dat weldra weder wordt uitgewischt. Neen, tot

het bewaren van de rechte betrekking en het genot van den rechten omgang tusschen den Heer en Zijn verlostent blijft het noodig, dat de mensch steeds indachtig blijve, wie hij is en wat hij aan genade verschuldigd is. Gelijk de Heer van ouds tot het volk Israël sprak (Ezech. XVI: 63): „Ik zal Mijn verbond met u oprichten, en gij zult weten, dat Ik de Heer ben; opdat gij het gedachtig zijt, en u schaamt, en niet meer uwen mond opent vanwege uwe schande, wanneer Ik voor u verzoening doen zal over al hetgeen gij gedaan hebt, spreekt de Heer.” Niet alleen de wet, het gevoel van schuld, maar vooral de kracht van genade en vergevende liefde zal het wezen, waardoor de ziel hoe langer hoe meer voor God verteederd en vernederd, ja verslagen zal worden. Het zullen dikwerf juist de heerlijkste bewijzen van Gods goedheid en liefde wezen, die de ziel het meest overstelpen zullen en verslagen doen staan in het besef van eigene onwaardigheid.

Het woord leert ons verder het welbehagen, dat God in deze zielsgesteldheid heeft. God heeft geen lust in offeranden, geen behagen in de waarde van het grootste, dat Hem uiterlijk gebracht wordt. *Zijne* offerande is de gebroken geest. Het is op den inwendigen mensch, den verborgen mensch des harten, dat Hij ziet; het is in geesten waarheid, dat Hij gediend zal worden. Het offer, dat Hij verlangt, is een levend geestelijk offer. En gevoelt de mensch, de heilzoekende, of die al genade gevonden heeft, dat hij zoo weinig heeft om den Heere te brengen, wat Hij rechtmatig eischen mag; ja, niets van die liefde, dien ijver, die hartelijke toewijding, die vurige dankzegging, die hij begeert—dan komt dit woord met liefdelijke vertroosting: „*Het gebroken en verslagen hart*, zult Gij, o God! niet verachten.” Het zegt

hem, dat de Heer in niets zoo zeer behagen heeft als in dat gevoel van armoede en gebrek, dat hem terneder drukt. Die gezindheid maakt het hart vatbaar voor het ontvangen en het ontvangen en het op prijs stellen van Gods wonderlijke genade. Die gezindheid leert de ziel, van zichzelf afziende, alles in God alleen te zoeken. Die gezindheid zal God alleen de eere geve. Over zulk een hart buigt God zich neder met onuitsprekelijke tederheid en welgevallen om de veelvuldige beloften van Zijn Woord heerlijk te vervullen. Lees Jesaja LVII: 15 en LXVI: 2, en gij zult verstaan, dat er nergens ter wereld eene plaats is, waar de heilige God, wanneer Hij uit Zijne heerlijkheid nederdaalt, zoo gaarne en zoo zeker Zijn troon wil oprichten als juist *de verslagene geest*. Vandaar, dat Hij dan ook zooveel arbeid er aan besteedt om de verbrijzeling des harten bij Zijne kinderen te bewerken. Door de wet en het gevoel van schuld, door de ondervinding van zonde en onmacht, door velerhande tegenspoeden en verdrukkingen, door de werking des Geestes en de openbaringen van genade, door dit alles en nog zoo veel meer, bereidt Hij de Zijnen om Hem het offer te brengen, dat met het teeken van Zijn welgevallen wordt erkend.

Dat leert ons dan verder verstaan, hoe juist in het gebroken en den verslagen geest de vrijmoedigheid en de vreugde van het leven der genade zich het meest zullen openbaren. Dit schijnt wel eene tegenstrijdigheid. Dit is het ook voor de natuur. Maar niet voor de genade. Gods gedachten zijn niet de onze, en hoe meer wij Zijne gedachten en Zijn Woord door den Geest ons toeëigenen en in praktijk brengen, zullen wij ondervinden, hoe wonderbaar onze diepe ellende en Gods hooge genade aan elkander gehuwd zijn, zoodat Zijn

leven alleen in onzen dood, Zijne kracht in onze zwakheid, Zijn troost in onze droefheid, Zijne hulp in onze onmacht, Zijne genezing in onze verbrijzeling, Zijne liefde in onze verslagenheid zich volkomen kan openbaren. En wij zullen het ondervinden, dat, hoe meer wij onszelven afsterven, ons gewillig overgeven aan de tucht des Geestes, waarin bij voortdoring de geest al meer en meer gebroken wordt, als haar alle hoop en kracht wordt ontnomen, des te meer zal de bewustheid van Gods welgevallen en de ondervinding, hoe Hij „ nabij is aan de gebrokenen van harte, ” ons deel worden.

Geliefde lezer! die het gebed: „Zijt mij genadig. o God!” wilt bidden, vergeet niet, dat dit er bij hoort. Het is een woord van ernst. Maar ook een woord van troost. In de belijdenis van zonde, in het gebed om vergeving, in het streven naar heiliging, in de toewijding der dankzegging om God te prijzen en Hem anderen bekend te maken—overal geldt het: „De offeranden Gods zijn een gebroken geest.” En niet het minst bij het laatste, het vroolijk roemen in Gods gerechtigheid en het verkondigen van Zijn lof. Er is niets, dat in uw arbeid aan anderen u zoo zeer, niet alleen bij God, maar ook bij de menschen, genade zal doen vinden en ingang verschaffen, als het heilig versiersel van een verslagen geest, die kostelijk is voor God. „Een gebroken en verslagen hart zult Gij, o God! niet verachten.”

XXXI. De Opbouw van het Godsrijk.

Doe wel bij Zion, naar Uw welbehagen, bouw de muren van Jeruzalem op! (Psalm 51: 20.)

De Psalmist was begonnen met om genade voor zichzelf te bidden. Daarmede kan hij echter niet eindigen. De zalige ondervinding van wat genade is, zooals die hem onder het gebed is duidelijk geworden, doet hem niet alleen denken aan de overtreders, die hij nu leeren zal, maar ook aan allen, die deze genade mededeelachtig zijn—het volk van God. Ook voor hen stort hij zijn hart uit: de stad Gods kan hij niet vergeten. Dit is één van de bestanddeelen van het volle gebed, een voornaam kenmerk van den waren bidder. De rechte bidder is ook voorbidder. Dat wij letten op de gewichtige lessen, die deze laatste woorden van den Psalm ons leeren.

Vooreerst, de ware voorbidders voor Gods Kerk zijn degenen, die eerst voor zichzelf hebben leeren bidden. Eigen nood is de school waar de ware voorbidders worden opgekweekt. Het is in de belijdenis van eigene zonden, in den strijd om de zekerheid van een persoonlijk aandeel in Gods genade, in het zalig genot van de kracht der genade, dat het geheim der geloovige voorbedding wordt geleerd. Er zijn altijd velen, die in de kerk en den bedestond voor zichzelf en anderen samen bidden en die nog maar weinig weten van de persoonlijke onderhandeling met God in het gebed: reinig *mij* van mijne zonden. Dezen weten nog weinig van het ware gebed.

Het moet den zondaar eerst worden, alsof hij de eenige is, op wien God ziet. Hij moet voor zichzelf alleen met God te doen krijgen, dan leert hij Gods genade verstaan en weet hij, wat het is die in te roepen over het volk en de stad des Heeren. Hij heeft niet alleen lust en moed om met de medemenschen van God te spreken; hij gevoelt de kracht om ook bij God voor de medemenschen te spreken en te pleiten.

Die aldus voor zichzelf hebben leeren bidden, worden als vanzelf voorbidders. De genade is niet zelfzuchtig. De liefde Gods in het hart uitgestort, werkt liefde tot Gods volk en kerk. In Gods volk wordt het gezien. Denk slechts aan de gebeden van Ezra, Nehemia en Daniël (Ezra IX, Neh. IX, Dan. IX). Of aan de wijze, waarop de bekeerde Saulus de gemeente Gods op zijn hart heeft gedragen. Daarom worden zij ook genoemd: „Wachters op Zions muren, die des Heeren doen gedenken.” Het is een deel van de wonderbare eer, die Gods genade geeft, dat God ons tot Zijne medearbeiders maakt, en dat Hij ons niet alleen wil gebruiken in het opwekken van den mensch, maar ook van Hem zelve. Hij wil met ons te rade gaan, op ons dringend verzoek wil Hij zegen geven. Daarom zal het ook alrijd gezien worden, dat, zoodra er velen in eene gemeente zijn, die bij eigene ondervinding dezen Psalm en de genade des Heeren leeren verstaan, de bedestonden spoedig daarvan het bewijs leveren zullen in het toenemend gebed: „Doe wel bij Zion.”

Het is echter niet alleen de ondervinding van Gods genade, in de verlossing van eigene zonde, die dus doet bidden. Er is nog wat anders. David gevoelde zich één met het volk en vreesde, dat zijne zonde het gansche volk tot schade konde zijn, daarom bad hij, dat die

schadelijke gevolgen mochten afgekeerd worden. En zoo is het met elken waren bidder. Gedachtig aan de vreeselijke kracht van de zonde om aan te steken en ook verder te verwoesten, dan waar ze haar ontstaan heeft gehad, smeekt hij den Heer, het gevreesde kwaad af te wenden en niettegenstaande zijne zonden, Zion wel te doen naar Zijn welbehagen.

„Doe wel bij Zion naar Uw welbehagen.” Het is op Gods welbehagen in Zion, dat de voorbidders zich be-roepen, wanneer zij Hem vragen om haar wel te doen. Gelijk in het gebed om genade de Psalmist zich op Gods goedertierenheid en de grootheid Zijner barmhartigheid beriep, alzoo hier op Gods welbehagen in Zijn volk. Hij wil God niet tot genade bewegen; hij wil niet gezindheden in God opwekken, die er niet zijn; neen, zijne kracht en moed om te bidden geeft hem, hetgeen hij weet dat God is. Dat wij dit nimmer vergeten. Onze sterkste pleitrede in het gebed is: het hart en het wezen Gods. Hoe meer wij ons vasthouden aan wat God ons heeft geopenbaard omtrent Zijne gezindheden jegens Zijn volk, aan Zijne voornemens en beloften, des te meer kracht zullen wij gevoelen om te bidden. „Gods welbehagen over Zion” zal zijn de grond onzer hoop, de mate onzer verwachtingen, de sterkte onzer geloofs-zekerheid. Ware onze ziel er meer van vervuld, hoe zouden wij ons bij de wonderbare gedachte, dat dat welbehagen ook naar onze arme gebeden wacht en handelen wil, opgewekt gevoelen tot de bede: „Doe wel bij Zion.”

En de groote, allesomvattende weldaad wordt uitgedrukt in de woorden: „Bouw de muren van Jeruzalem op.” Dat sluit in, *opbouwen*, waar zij nog niet voltooid zijn; *herbouwen*, waar zij afgebroken zijn door

vijandige aanvallen; *uitbouwen*, waar zij te nauw zijn geworden voor de toenemende inwoners. Het sluit in de bede om den inwendigen geestelijken wasdom en bloei van de gemeente des Heeren, om de handhaving van Gods recht en waarheid tegenover de vijandige machten van het ongeloof en de wereld en om de uitbreiding van het Rijk Gods ter inzameling van die Hem nog niet kennen.

Wie, die waarlijk Gods genade kent heeft zoeken te verstaan, wat Gods plan en welbehagen is met de stad, die Hij zich ter woning laat bereiden, of hij gevoelt, hoe betamelijk en noodig deze bede is in onzen tijd. Zion, de stad Gods, de woning des Allerhoogsten, hoe weinig vertoont zij nog den glans van het nieuwe Jeruzalem, dat eenmaal van den hemel afdaald. Zij wordt hier nog gebouwd. Te midden van zwaren arbeid en heeten strijd, van menige teleurstelling en hindernis, worden steenen toegebracht en rijzen de muren langzaam. Er is behoefte aan het gebed, eendrachtig en ernstig! „Bouw de muren van Jeruzalem op.” Geloo- vigen: die in dezen Psalm iets van Gods genade hebt leeren smaken, maakt ook dit woord tot het uwe. Bij het kwijnend leven van Gods volk en het gebrek aan krachtigen wasdom in de genade, bij de toenemende woede van de aanvallen van het ongeloof en den wereld- dienst, bij de behoefte van de millioenen, die den Heer nog niet kennen, bidden wij u, laat de genade aan u betoond, u opwekken tot het aanhoudend smeekgebed: „Doe wel bij Zion naar uw welbehagen, bouw de muren van Jeruzalem op.”

XXXII De Heerlijke Toekomst.

Dan zult Gij lust hebben aan de offeranden der gerechtigheid, aan brandoffer en een offer dat gansch verteerd wordt; dan zullen zij varren offeren op Uw altaar.
(Psalm 51: 20.)

Wanneer God aan Zion zal welgedaan hebben naar Zijn welbehagen en de muren van Jeruzalem opgebouwd, dan breekt er een heerlijke tijd aan voor de stad en het volk Gods. *Dan*, zegt David, zult gij lust hebben aan de offeranden, die u gebracht zullen worden en dan zal het volk ook lust hebben en ze uit blijdschap op Uw altaar offeren. Hij had in een voorgaand vers gezegd: „Gij hebt geen lust tot offerande.” In dat woord vonden wij een bewijs van het diepe geestelijke inzicht, dat David verkregen had in het ongenoegzame van de Oudtestamentische offeranden. Als zoodanig, als werk van den mensch, gepaard gaande met zooveel ongerechtigheid, die zij niet kon wegnemen, met zooveel eigen-gerechtigheid, die er voedsel in vond, had God er geen lust in. Hij had Zich iets hoogers en beters bereid—de waarachtige gehoorzaamheid en het voldoende offer van Zijn eigen Zoon. (Ps. XL: 7, 8; Hebr. X: 5—10.) Doch ziet! nu verstaat David, naar dienzelfden Geest, die hem de verborgene wijsheid van het vorig gedeelte van dezen Psalm had bekend gemaakt, dat, wanneer eens Zion door God zoude zijn bezocht worden en Gods welbehagen daarover openbaar gemaakt, Hij dan weder lust zoude hebben in de offeranden der gerechtigheid!

Zeer gewichtige lessen worden ons hier geleerd. Wij zien vooreerst, hoe de waarde van onzen godsdienst geheel afhangt van onze betrekking tot God. Dezelfde Psalm, die zegt: „*Gij hebt geen lust in offerande,*” spreekt weder van een lateren tijd: „*Dan zult Gij lust hebben in de offeranden der gerechtigheid.*” Er zoude in den tusschentijd iets grootsch gebeurd zijn. De zonde verzoend zijnde, zoude Gods welbehagen op Zion rusten en hare offeranden Hem aangenaam wezen. Niet langer gebracht om ongerechtigheid weg te nemen, of om eigen-gerechtigheid te werken, maar als toewijding en dankzegging van een gerechtvaardigd volk, „als offeranden der gerechtigheid,” zoude God er waarlijk behagen in hebben. Dit leert ons iets, dat van het uiterste belang is in onzen omgang met God. Dat, namelijk, de waarde van onze werken geheel bepaald wordt door onze verhouding tot God. Zijn wij nog niet met God verzoend, hebben wij nog niet de verzoening en vergeving der zonde in Christus aangenomen, dan kunnen onze beste werken God niet aangenaam zijn. Zijn wij daarentegen Gods kinderen geworden, staat het recht tusschen Hem en ons, dan heeft Hij lust aan onzen dienst en onze werken en zijn zij Hem welgevallig. Daarom heet het, gelijk bij David, „geen lust aan offerande,” maar ook wederom, „Gij zult lust hebben aan de offerande”; zoo ook bij Paulus eerst, „niet uit de werken,” maar dan ook dadelijk „geschapen tot goede werken.” (Ef. II: 9, 10.) Dezelfde werken, die vóór het geloof verwerpelijk zijn, zijn na het geloof, en er door, eene Gode welgevallige dienst.

Alzoo leeren wij verder, dat in al onzen godsdienst de groote vraag behoort te zijn, of de Heere er lust in heeft en of ons werk Hem welgevallig is. Dat Kain

heeft geofferd, heeft hem weinig gebaat; God zag zijn offer niet aan. Dat wij ernstig en ijverig zijn in den godsdienst, dat baat ons weinig; de groote vraag is: *of God aan ons en ons offer lust heeft.* Het is niet, wat wij bidden en wat wij doen, dat ons zegen kan brengen; maar dat God ons bidden en ons doen aanneemt en er een antwoord op zendt. Velen stellen zich er mede tevre- den, wanneer zij meenen, dat zij hun best gedaan heb- ben om God te dienen en hebben daar rust bij. Met het levend geloof is het niet alzoo. Het wil niet alleen het hout schikken en het offer slachten; het verlangt *vuur van den hemel* om het offer te verteeren. Het wil een teeken ten goede hebben, het licht van Gods aanschijn, een bewijs, dat het offer welgevallig is en aangenomen wordt. Het vreest niet alleen voor een eigen-willigen godsdienst, zoekt niet alleen met allen ernst God te dien- en in den weg en op de wijze door Hem bepaald, maar wil nog telkens weten, dat *God aan zijne offerande lust heeft.* En door de geheime en gezegende gemeenschaps- oefening met den Hoogepriester in den hemel, welke het getuigenis van den Heiligen Geest met onzen geest levend houdt, wordt dit aan het geloof gegeven. De teergeloovige mag het weten, „Gij hebt lust aan deze offeranden.”

En Davids woord leert ons dan nog verder, dat, wanneer God alzoo lust heeft in de offeranden der ge- rechtigheid, Zijn volk er ook lust in hebben zal. „*Dan* zult Gij lust hebben—*dan* zullen zij varren offeren op Uw altaar.” Ja, het laat zich begrijpen, dat er niets is, wat zoo krachtig tot een blijden en overvloedigen dienst zal aansporen als de zalige gewisheid, dat God er lust in heeft. Weet niet menigeen bij ondervinding te getuigen, dat juist dit hem traag en moedeloos maakte

in het zoeken van den Heere—dat hij niet wist of het Gode aangenaam was, dat hij geen teeken kreeg, dat God er lust in had. Daarentegen te weten, dat God er lust in heeft, dat elk offer den Eeuwige eene vreugde is, o! hoe wordt het hart er door aangevuurd en gesterkt en het offer eene vreugde en lust. Ja, het geheim van den waren godsdienst, eener blijmoedige toewijding en eener algeheele gehoorzaamheid, is de vreugde dezer verzekering, dat God lust heeft aan onze offeranden: *dan zullen wij varren offeren op Zijn altaar.*

Heerlijke tijd! Wanneer in het licht van Gods vriendelijk aanschijn, Zijn volk zich vroolijk en vrijwillig geheel aan Hem zal wijden.(1) De gedachte er aan wekke in ons met nieuwen drang de bede: „Doe wel bij Zion naar Uw welbehagen: bouw de muren van Jeruzalem. Dan zult Gij lust hebben aan de offeranden der gerechtigheid; dan zullen zij varren offeren op Uw altaar.” En elke toenadering tot God met de bede: „Zijt *mij* genadig, o God!” en elke ondervinding van het antwoord, sterke ons tot het vertrouwen, dat ook op onze bede God aan Zijn Zion zoo doen en wel zal doen, en de ure verhaast zal worden, dat Zijne gemeente haren naam zal dragen: „*Mijn lust is aan haar.*”

(1) Vergelijk Psalm CII: 17—23.